

ที่ระลึกพิธีเปิด

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

อำเภอสร้างนคร จังหวัดสกลนคร

ร่วมมือกันทำให้ชาวโลกอ่านออกเสียงได้
Let's join in making a literate world

วิบูลย์

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

คำนำ

หนังสือที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร เป็นหนังสือที่ทำขึ้นเพื่อบอกเรื่องราวของอดีตความเป็นอีสานในสกลนครและสว่างแดนดิน

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" เป็นแหล่งการเรียนรู้ในเขตอำเภอสว่างแดนดินที่สามารถให้บริการองค์ความรู้อย่างหลากหลายแก่นักเรียนและผู้สนใจโดยทั่วไปทั้งในเขตและนอกเขตอำเภอสว่างแดนดิน ซึ่งภายในห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" มีหนังสือพระราชนิพนธ์ขององค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หนังสือวิชาการ บันเทิง สารคดี เป็นต้น และเทคโนโลยีที่ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนรู้โลกกว้างที่ทันสมัย

ส่วนความเป็นท้องถิ่นของผู้คนอีสานในห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอสว่างแดนดิน ได้จัดทำห้องนิทรรศการประกอบเรื่องเพื่อนำเสนอให้กับผู้ศึกษาดังนี้ ประวัติพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต วงศ์ธรรมยุติกนิกาย เส้นทางละสังขาร เส้นทางเผยแผ่ธรรมะสายลูกศิษย์พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต คำสอนของพระเถระสายพระอาจารย์ใหญ่ เส้นทางก่อกำเนิดเมืองสว่างแดนดิน ประวัติบ้านพันนา ประวัติปราสาทผึ้งสกลนคร เศรษฐกิจพอเพียง วิทยะตะโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สหกรณ์โคนมวาริชภูมิจำกัด หุ่นยนต์นายฮ้อยทมิฬ วิทยาลัยการอาชีพสว่างแดนดิน เป็นต้น ซึ่งเรื่องราวเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของผู้คนสกลนคร

ที่จะลึกซึ้งเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

หนังสือที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร เป็นหนังสือเล่มหนึ่งที่ทางคณะผู้จัดทำได้นำเสนอบอกเรื่องราวต่างๆ ในห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ไปสู่สังคมภายนอกให้รู้เรื่องราวของประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สังคม ประเพณี ฯลฯ ของชาวสว่างแดนดิน

ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ทางคณะผู้จัดทำขอขอบคุณคุณคุณชัยมงคล จินดาสมุทร ที่กรุณาเขียนเรื่องราวต่างๆ ให้ คุณอิทธิไชย ฐวีสังข์ พิมพ์และจัดรูปเล่ม คุณสงวน เหลืองรุ่งเรือง ผอ.สนจ.สกลนคร , คุณสุทัศน์ ทูมวัน ผอ.สบอ.สว่างแดนดิน และ คุณรังษี ทองพันธ์ ผอ.สบอ.อากาศอำนวย อนุเคราะห์ข้อมูลและอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ในการจัดทำหนังสือเป็นอย่างดี รวมถึงชาว กศน. สกลนครที่สนับสนุนทำให้หนังสือเล่มนี้เกิดขึ้น เพื่อคนท้องถิ่นได้ศึกษาและเกิดความภาคภูมิใจในเรื่องราวที่บรรพบุรุษได้ศึกษาถ่ายทอดสิ่งที่สั่งสมความรู้ภูมิปัญญาไว้ให้กลายเป็นมรดกที่มีคุณค่าให้คนในสังคมท้องถิ่นได้ศึกษาสืบไปในอนาคต

คณะผู้จัดทำ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
พระราชประวัติ	๑
ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า	๑๕
สุ จิ ปุ ติ หัวใจแห่งการศึกษา	๑๓
สมเด็จพระเจ้าฟ้าแห่งการศึกษาตลอดชีวิต	๒๘
ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"	
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร	๔๐
เศรษฐกิจพอเพียง	๕๕
โครงการพระราชดำริ สหกรณ์โคนมวาริชภูมิ จำกัด	๖๑
โครงการพระราชดำริ ศูนย์พัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ	
และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	๗๑
เส้นทางเมืองสว่างแดนดิน	๘๖
บ้านพันนา	๙๒
นายฮ้อย	๑๐๐
"นายฮ้อยทมิฬ" จากลูกชวานาสู่ นักพัฒนาหุ่นยนต์	๑๐๔
พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต พระอาจารย์ใหญ่แห่งพระป่า	๑๑๑
วงศ์ธรรมยุคกนิทายสายพระอาจารย์ใหญ่	
(พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต)	๑๒๔
เส้นทางแห่งวาระการละสังขารของพระอาจารย์ใหญ่	
แห่งพระป่า (พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต)	๑๓๐

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

	หน้า
เส้นทางพิพิธภัณฑสถานพระอาจารย์ใหญ่ (พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต)	๑๓๕
คำสอนพระป่า	๑๕๐
ปราสาทผึ้งสกลนคร	๑๖๗
ปราสาทผึ้งกับช่างท้องถิ่น	๑๘๖

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

พระราชประวัติ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

พระราชประวัติ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช

กุมารี ทรงเป็นพระราชธิดาพระองค์ที่สองใน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระ
พระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระนามเดิมว่า
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดา กิติ

วัฒนาคุณโสภาคย์ พระราชสมภพเมื่อวันเสาร์ที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๘ ณ พระที่นั่ง
อัมพรสถาน พระราชวังดุสิต โดยศาสตราจารย์ นายแพทย์หม่อมหลวงเกษกร
สนิทวงศ์ เป็นผู้ถวายการประสูติ และทรงมีพระนามที่บรรดาข้าราชการบริพารเรียก
กันทั่วไปว่า "ทูลกระหม่อมน้อย"

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช
กุมารี ทรงเริ่มการศึกษาระดับอนุบาลในเดือน ตุลาคม
พ.ศ.๒๕๐๑ ที่โรงเรียนจิตรลดา ในบริเวณพระตำหนัก
จิตรลดารโหฐาน ขณะนั้นพระชนมายุได้ ๓ พระชันษา
เศษ ทรงมีพระสหายร่วมชั้นเรียนอีก ๒๐ คน ซึ่งมา
จากบุตรหลานของพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการ
ตลอดจนมหาดเล็ก ผู้ได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้

มาร่วมเรียนด้วยโดยปราศจากชั้นวรรณะ วิชาที่ทรงศึกษาในชั้นอนุบาลนี้ คือ วิชา
ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เลขคณิต และขับร้อง พระอาจารย์ที่ถวายพระอักษร
ขณะนั้นได้แก่ อาจารย์ท่านผู้หญิงทัศนีย์ บุญยุคปต์, อาจารย์คุณหญิงอังกาบ
บุญชัยจิตติ และอาจารย์คุณหญิงสุนามัน ประณีฆ ทั้งนี้ปรากฏว่า สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดโรงเรียน พระอาจารย์ และพระสหาย
เป็นอันดี

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เมื่อทรงเรียนจบชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ได้ทรงสอบร่วมกับนักเรียนทั่วประเทศ โดยใช้ข้อสอบกระทรวงศึกษาธิการ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสอบได้หนึ่ง ได้คะแนนรวมร้อยละ ๘๖.๖๐ อันเป็นคะแนนสูงสุดสำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่เจ็ด จึงทรงได้รับพระราชทานรางวัลเรียนดีจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในงานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ ๓๑ ณ กรีฑาสนามแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๑

ระหว่างที่ทรงศึกษาอยู่นี้ เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระปรีชาสามารถในวิชาแทบทุกด้าน เช่น ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ไร่ไทย ดนตรีไทย และวาดเขียน เป็นต้น ซึ่งมักจะทรงได้คะแนนมากกว่าพระสหายในชั้นเดียวกันอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังโปรดทรงหนังสือมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ และทรงพระปรีชาสามารถในทางร้อยแก้วและร้อยกรองอย่างยิ่ง ทรงเริ่มบทพระนิพนธ์ต่างๆ ตั้งแต่เมื่อทรงพระชนมายุได้เพียง ๑๒ พระชันษา เป็นต้นมา บทพระราชนิพนธ์เหล่านี้ได้รับการตีพิมพ์แพร่หลายในหนังสือหลายเล่ม ตัวอย่างเช่น "อยุธยา" "เจ้าครอกวัดโพธิ์" "ศาสนาเกิดขึ้นได้อย่างไร" เป็นต้น บทพระราชนิพนธ์ที่รู้จักกันดีในปัจจุบันคือ "พุทธศาสนสุภาษิตคำโคลง" ซึ่งทรงถอดมาจากภาษาบาลี และ "กษัตริยานุสรณ์" ซึ่งทรงทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ประจำปี ๒๕๑๖ (ขณะนั้นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระชนมายุเพียง ๑๘ พระชันษา)

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นที่รักของ
พระสหาย เพราะทรงไว้ซึ่งความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความเสียสละ ความมีน้ำใจ
นักกีฬา และความอดทน เคยมีตัวอย่างว่า ทรงวิ่งเล่นกับพระสหายและทรงล้มลง
จนได้รับบาดเจ็บ มีพระโลหิตออก บางคราวถึงกับพระทนต์บิ่น แต่ก็ไม่กั๊กแวง
และไม่ทรงบ่นรำพันถึงความเจ็บปวดเลย

ทรงศึกษาที่โรงเรียนจิตรลดาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยทรงสอบ
ไล่ได้เป็นที่หนึ่งของประเทศแผนกศิลปะ ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๕ ได้คะแนน
๘๘.๓๐ % ยังความภาคภูมิใจแก่คณะพระอาจารย์ผู้ดูแลการสอน และยังความปีติ
ยินดีแก่ประชาชนทั้งประเทศผู้เฝ้ามองการเจริญพระชนมายุของพระองค์เป็นอย่างยิ่ง

นอกจากพระสติปัญญาอดเยี่ยมที่กล่าวมาแล้ว ยังทรงมีอุตสาหกรรมวิริยะ
อันยอดเยี่ยมอีกด้วย เนื่องจากระหว่างที่ทรงศึกษาอยู่นั้น ทรงมีพระราชภาระที่
จะต้องติดตามพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
ไปในการเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรต่างจังหวัดอยู่เป็นประจำ ทำให้ไม่
สะดวกต่อการศึกษาล่าเรียน แต่ก็ทรงติดตามการเรียนอยู่

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ตลอดเวลา' โดยทรงอาศัยเวลาว่างจากการปฏิบัติพระราชกิจประจำวันเสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งเรื่องนี้เป็นที่ทราบกันทั่วไปในบรรดาพระสหายร่วมชั้นเรียนของพระองค์ และในยามที่ทรงมีโอกาสได้เข้าศึกษาด้วยพระองค์เองแล้ว บรรดานิสิตอักษรศาสตร์จะได้เห็นภาพที่เจิดจ้า คือภาพที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงถือหนังสือเต็มพระหัตถ์ และทรงหิ้วพระกระเป๋ายาไปโดยบรรจุสรรพตำราเป็นจำนวนมาก ทรงพระดำเนินไปยังห้องเรียนต่างๆ อยู่เป็นประจำ เป็นที่สะดุดตาพิเศษ เนื่องจากนิสิตทุกๆ ไป มักถือสมุดหนังสือกันคนละ ๓-๔ เล่มเท่านั้น

ต่อจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสอบเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา โดยทรงเลือกคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นอันดับที่หนึ่ง ผลการสอบปรากฏว่าทรงได้ที่ ๔ แต่เมื่อได้ทรงเข้าศึกษาเรียบร้อยแล้ว ก็ทรงเลือกเฉพาะวิชาที่สนพระทัย เช่น ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และประวัติศาสตร์ เป็นต้น ในภาคการศึกษาแรกนั้นเอง ก็ทรงสอบได้เป็นที่หนึ่งของนิสิตชั้นปีที่ ๑ คณะอักษรศาสตร์ ด้วยแต้มเฉลี่ย ๓.๘๔ และทรงสอบได้เป็นที่หนึ่งเช่นนี้ทุกปี จนถึงปีสุดท้ายทรงสอบไล่ได้แต้ม

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เฉลี่ย ๑.๕๘ นับเป็นที่หนึ่งของคณะอักษรศาสตร์ เช่นเคย จึงทรงได้รับพระราชทานปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับหนึ่งจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ และในวันรุ่งขึ้นยังทรงได้รับพระราชทานรางวัลเหรียญทองในฐานะที่ทรงสอบได้ที่หนึ่งมาทุกปีอีกด้วย

หลังจากทรงได้รับพระราชทานปริญญาบัตรอักษรศาสตรบัณฑิตแล้ว ได้ทรงสมัครเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทในบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่คณะอักษรศาสตร์ ทรงเลือกศึกษาวิชาบาลีและสันสกฤต ส่วนที่คณะโบราณคดี ทรงศึกษาวิชาจารึกภาษาตะวันออก

การที่นิสิตผู้ใดจะศึกษาต่อระดับปริญญาโทนั้น มิใช่เรื่องง่าย และการศึกษาระดับปริญญาโททั้งสองมหาวิทยาลัยพร้อมกันยิ่งเป็นเรื่องยากกว่าหลายเท่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชกิจมากเกินกว่าจะทรงทำวิทยานิพนธ์ ในระดับปริญญาโทของทั้งสองมหาวิทยาลัยได้พร้อมกัน จึงตัดสินใจพระทัยเลือกทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "จารึกพบที่ปราสาทพนมรุ้ง" เพื่อรับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศิลปากรก่อน ซึ่ง

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสร้างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

วิทยานิพนธ์นี้ได้ผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการไปด้วยดี ทำให้ทรงสำเร็จการศึกษา ได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศิลปากร จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๒๒ และหลังจากนั้น ก็ทรงจะมกเข้มนศึกษาต่อที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในสาขาวิชาภาษาบาลี-สันสกฤต ได้ทรงทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ทศบารมีในพุทธศาสนาเถรวาท" จนทรงได้รับพระราชทานปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๒๔ และพระองค์มิได้ทรงหยุดยั้งการใฝ่หาวิชาความรู้ ได้ทรงศึกษาต่อระดับดุษฎีบัณฑิตในสาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต่อไปอีก

เสด็จพระราชดำเนินไปร่วมพิธีพระบรมศพ
พระเจ้ากุสตาฟที่ ๖ ออดอล์ฟ
ณ กรุงสต็อกโฮม ประเทศสวีเดน ในปี ๒๕๑๖

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ล้วน
เน้นหนักทางด้านพระปรีชาสามารถ
ในการศึกษา และการวางพระองค์ใน
หมู่พระสหาย แต่นอกเหนือจากนี้
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม
บรมราชกุมารี ยังทรงปฏิบัติพระ
ภารกิจสำคัญที่ทรงได้รับมอบหมายจาก
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ลุล่วง
ไปด้วยดี เช่น การเสด็จพระราชดำเนิน
ไปร่วมพิธีพระบรมศพพระเจ้ากุสตาฟ

ที่ ๖ ออดอล์ฟ ณ กรุงสต็อกโฮม ประเทศสวีเดน ในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ (ซึ่ง
ได้ทรงพระนิพนธ์เรื่องการเดินทางนี้ไว้ด้วยตามที่กล่าวมาแล้ว) และการเสด็จพระ
ราชดำเนิน ไปยังประเทศอิสราเอลและอิหร่าน พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ -

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสร้างแดนตติง จังหวัดสกลนคร

เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลอิสราเอล และ เจ้าชายเรชา ปาร์เลวี และเจ้าหญิงฟารานาซ ปาร์เลวี แห่งอิหร่าน เพื่อทอดพระเนตรการพัฒนาของประเทศทั้งสอง เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในประเทศไทย ในเดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๒๐

ต่อจากนั้น ระหว่างวันที่ ๒๘ เมษายน - ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ไปทรงร่วมพิธีสถาปนา เจ้าฟ้าหญิงเบียทริกซ์ขึ้นเป็นพระราชินีแห่งประเทศเนเธอร์แลนด์ ในปีเดียวกัน ระหว่างวันที่ ๑๙ พฤษภาคม - ๓ มิถุนายน ได้เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าหญิงจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ไปทรงเยือนประเทศฝรั่งเศส ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลฝรั่งเศส และเยือนประเทศอังกฤษ ระหว่างวันที่ ๘-๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๓ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลอังกฤษ เพื่อทอดพระเนตรกิจการด้านการศึกษาและวัฒนธรรม กิจกรรมด้านกาชาด ตลอดจนการพัฒนาในด้านต่างๆ ของประเทศทั้งสอง ทั้งยังเสด็จฯประเทศเบลเยียมเป็นการส่วนพระองค์ ในฐานะราชอาคันตุกะของสมเด็จพระราชินีเบียทริกซ์และพระราชินีฟาบีโอลา ระหว่างวันที่ ๓-๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๓ ด้วย

ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ระหว่างวันที่ ๑๑-๒๐ พฤษภาคม สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ เยือนประเทศจีน ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยทรงเป็นอาคันตุกะของ นายจ้าว จื่อหยาง นายกรัฐมนตรี ในโอกาสนี้ได้ทรงพระนิพนธ์หนังสือชื่อ "อ่าแดนมังกร" บรรยายเรื่องการเดินทาง และบุคคล ตลอดจนสิ่งที่พระองค์ได้ทรงพบปะไว้อย่างละเอียดและสนุกสนานชวนอ่านยิ่ง

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เสด็จ เยือนประเทศจีน

ระหว่างวันที่ ๑๑-๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ศกเดียวกัน ก็ทรงเป็นผู้แทนพระองค์เสด็จฯ ไปทรงร่วมในพิธีอภิเษกสมรสระหว่างเจ้าฟ้าชายชาร์ลส์ มกุฎราชกุมารของอังกฤษ และเลดี้ไดอาน่า ตามคำทูลเชิญของสมเด็จพระบรมราชินีนาถแห่งประเทศอังกฤษด้วย

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จเยือนประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรป ดังนี้ ระหว่างวันที่ ๒๕-๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ เสด็จฯ เยือนสวีเดนและนอร์เวย์ เป็นการส่วนพระองค์ ทรงเยี่ยมชมกิจการกาชาดสากล และห้องสมุดสหประชาชาติ แล้วเสด็จ เมืองโลซานน์ เพื่อเฝ้าฯ สมเด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนี ระหว่างวันที่ ๑-๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๕ เสด็จฯ เยือนสาธารณรัฐออสเตรีย ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลออสเตรีย และโดยเฉพาะที่ออสเตรียนี้ สภามหาวิทยาลัยอินสbruck ได้ถวายสมาชิกกิตติมศักดิ์ (Honorary Senator) แห่งมหาวิทยาลัยอินสbruck เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยทราบดีถึงพระปรีชาสามารถด้านต่างๆ และได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายสายสร้อยทอง (Gold Chain) ซึ่งนับเป็นสตรีเอเชียคนแรก และเป็นผู้ที่อายุน้อยที่สุดที่ได้รับเกียรตินี้ ต่อจากนั้นระหว่างวันที่ ๕-๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๕ จึงได้เสด็จฯ เยือนสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลเยอรมัน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ซึ่งทุกสถานที่ที่พระองค์เสด็จไป สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นที่ประทับใจ ทั้งของชาวไทยที่พำนักในประเทศนั้นๆ และชาวต่างชาติเป็นอย่างดี

ในวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๘ อันเป็นวันคล้ายพระราชสมภพในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเลี้ยงอาหาร และตรวจพิจารณา

โรงพยาบาลต่างๆ ณ ศาลาศิลป์ และในโอกาสนี้ ได้ทรงริเริ่มก่อตั้งมูลนิธิสายใจไทยขึ้น โดยพระราชทานให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นองค์ประธานมูลนิธิ เนื่องจากทรงตระหนักดีว่าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงเป็นผู้มีพระทัยอ่อนโยน ทรงพระเมตตา และทรงเอาพระทัยใส่ในทุกข์สุขของผู้อื่นอยู่เสมอ เหมาะสมกับตำแหน่งนี้เป็นอย่างดีในวันนั้นสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานเงินส่วนพระองค์จำนวนหนึ่งเป็นทุนเริ่มแรก และได้มีผู้มีจิตศรัทธาทูลเกล้าฯ ถวายเงินสมทบ โดยเสด็จพระราชกุศลอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งมูลนิธินี้มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือทหารตำรวจพลเรือน ตลอดจนอาสาสมัครที่บาดเจ็บ ทุพพลภาพ หรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันประเทศชาติ โดยให้ความช่วยเหลือด้านการเงินหรือส่งเสริมอาชีพแก่ครอบครัวหรือตัวผู้ประสบเคราะห์ร้ายนั้น เพื่อให้เขาเหล่านั้นตระหนักว่าแม้จะพิการหรือเสียชีวิต เขาหรือครอบครัวของเขาก็มิได้ถูกทอดทิ้ง

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ปัจจุบัน มูลนิธิสายใจไทยฯ ได้มีที่ทำการถาวรแล้วที่ถนนศรีอยุธยา
ข้างสถานีตำรวจพญาไทที่ตึกนี้มีการเปิดจำหน่ายสินค้าจากผลิตภัณฑ์ของมูลนิธิ
สายใจไทยฯ และมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษฯ ในวันและเวลาราชการด้วย

นับวันมูลนิธิสายใจไทยฯ ก็จะเติบโตและทวีรายจ่ายสูงขึ้นเรื่อยๆ สมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะองค์ประธานมูลนิธิฯ จึงได้
ทรงพระวิตก และทรงพยายามหารายได้ทุกวิถีทางให้แก่มูลนิธิฯ อยู่เสมอ ทั้งที่
กำลังทรงศึกษาอยู่นั้น ไม่ว่าใครจะจัดงานหาเงินเพื่อมูลนิธิสายใจไทยฯ ถ้าเชิญเสด็จ
พระราชดำเนิน แล้วถ้าทรงว่างพอก็มักไม่ทรงขัดข้อง

จากพระปรีชาสามารถ และพระกรณียกิจอันดีเลิศเช่นนี้เองจึงทรงได้รับ
การสถาปนาพระอิสริยยศและพระอิสริยยศักดิ์เป็น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
เจ้าฟ้ามหาดจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสวัน
เฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.
๒๕๒๐ ดังที่ประชาชนได้ทราบอยู่แล้ว

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชภาระ
มากยิ่งขึ้นตามวันและเวลาที่ล่วงไป แต่ก็ทรงตั้งพระทัยปฏิบัติพระราชกิจอย่าง
เข้มแข็ง นอกจากจะทรงดำรงตำแหน่งองค์ประธานมูลนิธิสายใจไทย ในพระบรม-
ราชูปถัมภ์แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดำรงตำแหน่งองค์
อุปนายกผู้อำนวยการสภาอากาศไทย เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๒๐ ด้วย

พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช
กุมารี นั้น นอกเหนือจากพระราชภาระที่
จะต้องโดยเสด็จพระราชดำเนิน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระ
นางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ไปใน
การทรงเยี่ยมราษฎร พระราชภาระในการ
เป็นองค์ประธานมูลนิธิสายใจไทยฯ และองค์อุปนายกผู้อำนวยการสภาอากาศ
ไทยแล้ว ยังทรงมีพระราชกรณียกิจที่สำคัญ คือทรงเป็นประธานคณะกรรมการ
อำนวยการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และพระบรมมหาราชวัง
ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. ๒๕๒๓ จนสำเร็จทันสมโภชพระนครในโอกาสครบ ๒๐๐ปี
แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งผู้มีจิตศรัทธาโดยเสด็จพระราชกุศลในการนี้ เป็นมูลค่า
กว่า ๒๒๐ ล้านบาท รวมรายการบูรณะกว่า ๖๐ รายการ นอกจากนั้นทรงเป็นองค์
ประธานบูรณะบุษบกทรงของพระพุทธรูปหามณีรัตนปฏิมากร ทรงอำนวยการ
บูรณะตกแต่งพระที่นั่งวิมานเมฆ ในพระราชวังดุสิต เพื่อเป็นพิพิธภัณฑ์พระบาท
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในงาน "สองร้อยปีแห่งสายสัมพันธ์" ทรง
ดูแลการบูรณะพระที่นั่งเวหาสน์จรัญญู พระราชวังบางปะอิน เป็นต้น ทั้งยังทรงมี

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พระราชภาระในฐานะองค์อุปถัมภ์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย สมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสถาบันสมาคมอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก และทรงเป็นกำลังสำคัญของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในการดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือราษฎร เช่น โครงการชลประทานต่างๆ ในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และโครงการส่งเสริมศิลปอาชีพพิเศษในพระบรมราชินูปถัมภ์ ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงติดตามความเจริญก้าวหน้าของแต่ละโครงการด้วยความสนพระทัย และ โดยเฉพาะ โครงการส่งเสริมศิลปอาชีพพิเศษฯแล้ว จะเสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานคำแนะนำแก่ราษฎรฝึกอาชีพด้วยพระองค์เอง

โครงการที่สำคัญอีกโครงการหนึ่ง คือ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของโรงเรียนในชนบท ซึ่งมีพระราชดำริขึ้นเนื่องจากการโดยเสด็จฯพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ไปทรงเยี่ยมราษฎรทั่วทุกภาคของประเทศ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพบกับปัญหาความยากจนและความทุกข์ยากของประชาชนด้วยพระองค์เอง ทรงพบเยาวชนที่เป็นโรคขาดอาหารและร่างกายอ่อนแอ จึงทรงพระวิตกว่าเยาวชนเหล่านี้ ซึ่งต่อไปจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญของชาติมีสุขภาพไม่สมบูรณ์ จึงทรงริเริ่ม โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โดยทรงสละพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ทดลองดำเนินการจนเป็นผลสำเร็จ ขณะนี้มี

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ประมาณ ๑๒๐ แห่งทั่วประเทศอยู่ในโครงการนี้ โดยทรงได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน นักวิชาการ เกษตร และวิทยากรต่างๆ เป็นอย่างดี นอกจากนี้ โครงการนี้ ยังได้รับความสนใจ จากหน่วยงาน Agro Action แห่งประเทศเยอรมัน ได้ทูลเกล้าฯ ถวายเงินจำนวน หนึ่งโดยเสด็จพระราชกุศลสนับสนุนโครงการ และติดตามการดำเนินงานของ โครงการฯเสมอมา และต่อมามีผู้มีจิตศรัทธาร่วมโดยเสด็จพระราชกุศลเพิ่มขึ้น เรื่อยๆ

พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี นั้นมีมากมาย จนมิอาจบรรยายให้ครบถ้วนได้ แต่ละเอียดอย่างลึ้นยิ่งใหญ่นี้ ประโยชน์แก่ประเทศชาติทั้งสิ้น ดูประหนึ่งว่าสตรีธรรมดาผู้ใดก็มีอาจจะรับภาระ นี้ไว้ได้ แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ก็ทรงรับไว้ด้วยความเต็มพระทัย ด้วยเมตตาอันบริสุทธิ์ที่ทรงมีต่อประชาชนชาวไทยและพระ คุณธรรมอันล้ำเลิศของพระองค์ ดังนี้ พระองค์จึงสมควรแก่ความเป็น "ปียชาติ" โดยแท้

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า

ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า

“... ความรู้ของมนุษย์เป็นมรดกตกทอดกันมาแต่โบราณ เมื่อมีการประดิษฐ์คิดค้นตัวอักษรขึ้น ผู้มีความรู้ก็ได้บันทึกความรู้ของตน สิ่งที่ตนค้นพบเป็นจารึกหรือเป็นหนังสือทำให้บุคคลอื่นในสมัยเดียวกันหรืออนุชนรุ่นหลังได้มีโอกาสทราบถึงเรื่องนั้นๆ และได้ใช้ความรู้เก่าๆ เป็นพื้นฐานที่จะหาประสบการณ์คิดค้นสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นความก้าวหน้าความเจริญสืบไป

ห้องสมุด เป็นสถานที่เก็บเอกสารต่างๆ อันเป็นแหล่งความรู้ดังกล่าวแล้ว จึงเรียกได้ว่าเป็นครู เป็นผู้ชี้แนะให้เราแก้ปัญหาวิเคราะห์หิววิจารณ์ให้รู้สิ่งควรรู้อันชอบด้วยเหตุผลได้

ข้าพเจ้าอยากให้เรามีห้องสมุดที่ดี มีหนังสือครบทุกประเภทสำหรับประชาชน หนังสือประเภทที่ข้าพเจ้าคิดว่าสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งคือ หนังสือสำหรับเด็ก วัยเด็กเป็นวัยเรียนรู้ เด็กส่วนใหญ่สนใจที่จะทราบเรื่องราวต่างๆ แปลกๆ ใหม่ๆ อยู่แล้ว ถ้าเรามีหนังสือที่มีคุณค่าทั้งเนื้อหา และรูปภาพให้เขาอ่าน ให้ความรู้ความบันเทิง เด็กๆ จะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ ที่รอบรู้ มีธรรมะประจำใจ มีความรักบ้านเมือง มีความต้องการปรารถนาจะทำแต่ประโยชน์ที่สมควร ...”

บทพระราชนิพนธ์เรื่อง ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า
ใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

สุ จิ ปุ ลิ หัวใจแห่งการศึกษา

๐๐ สุ จิ ปุ ลิ หัวใจแห่งการศึกษา ๐๐

การศึกษา คือการพัฒนาคน พัฒนาชาติ ให้คนมีความรู้ที่จะสามารถสร้างคนให้มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงขึ้น สร้างชาติให้อยู่อย่างมีความสุขและรุ่งเรืองได้ เราพูดว่าจะต้องพัฒนาคนให้มีความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทศวรรษหน้านั้นเราต้องรู้อะไร คำตอบคงมีหลายอย่าง พูดไปได้เรื่อยๆ และทุกคนคงจะช่วยเติมคำในช่องว่างตรงนี้ได้หลายอย่าง

ทศวรรษหน้าแนวโน้มในการศึกษาหาความรู้จะเป็นอย่างไรก็ตาม จะขออนุญาตขียนขึ้นหลักการเก่าแก่ที่ ปู่ ย่า ตา ยาย เชื่อกันมา ข้าพเจ้าเองทุกครั้งที่ใครมาขอให้พูดเรื่องการศึกษา ก็จะย้ำหลักเก่าๆ ที่คนซึ่งอายุมากหน่อยจะเคยได้ยิน ส่วนคนสมัยใหม่นั้นอาจจะไม่เคยได้ยินแล้ว คือ สุ จิ ปุ ลิ และการแบ่งการศึกษาที่สมดุลเป็น พุทธิศึกษา จริยศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นหลักการที่สามารถปรับใช้ได้อย่างสอดคล้องกลมกลืนกับทุกกาลสมัย

สุ คือ สุขุมปัญญา หรือปัญญาที่เกิดขึ้นจากการฟัง ในที่นี้ขอตีความว่าการฟังคือการรับสารหรือสาระทั้งปวง รวมทั้งการได้รู้ ได้เห็น และการอ่านหนังสือ ที่จริงหนังสือน่าจะเป็นสื่อหลักสื่อหนึ่งที่ทำให้ความรู้ความบันเทิงปัจจุบันนี้มีสื่ออื่นๆ อีก เช่น โทรทัศน์ computer on line ซึ่งเป็นการสื่อสาร 2 ทาง สำหรับโรงเรียนที่มีเครือข่าย schoolnet หรือ โครงการพัฒนาเนื้อหาความรู้สำหรับเครือข่ายเพื่อโรงเรียนไทย ที่ทำกันอยู่ในขณะนี้จะเป็น CD-ROM หรือ CAI (Computer-Aided Instruction หรือคอมพิวเตอร์ช่วยสอน) ตอนนี้มีกันมากขึ้น แต่สื่อพวกนี้ราคาค่อนข้างแพง บางแห่งใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพดี แต่บางแห่งมีไว้ก็ยังไม่ได้อะไรอย่างมีประสิทธิภาพคงจะต้องแก้ไขกันต่อไป ในที่นี้ขอแนะนำสารานุกรมสำหรับเยาวชนตามพระราชประสงค์ ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่จะมีอยู่แล้ว

ทักษะพิชิตเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ขณะนี้เรามี website อยู่ในเครือข่ายกาญจนาภิเษก เนื่องจากสาธารณกรมนีเพิ่งฉลองครบรอบ 30 ปี มีการเผยแพร่อย่างมากจึงไม่ขอล่าช้าอีก

จ คือ จินตมยปัญญา หรือปัญญาที่เกิดจากการคิด คิดในที่นี้ไม่ใช่คิดสังเดช แต่ต้องค้นคว้าหรือมี "สุ" มาก่อนจึงมี "จ" ได้แล้วใช้ปัญญาคิดใคร่ตรองว่าอะไรเป็นอะไร เป็นการกรองอีกทีว่าที่เราได้ สุ มานั้นเป็น สุ ถูก หรือ สุ ผิด เป็นการหัดใช้เหตุผลวิเคราะห์ เพื่อให้มีปัญญาแหลมคมและเพิ่มพูนมากขึ้น การใช้ จินนี้จะช่วยให้เกิดจินตนาการและการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ รวมทั้งสิ่งซึ่งดงามมีศิลปะด้วย

ป คือ ปุจฉา แปลว่าถาม มาจาก สุ และ จิ ต้องมีความปรารถนาหาคำตอบเพิ่มเติมให้ปัญญางอกเงยยิ่งขึ้น แนวโน้มในทศวรรษหน้า ปุ เป็นเรื่องสำคัญไม่ใช่รู้จากการบรรยายเลขๆ ต้องบรรยายไปพลาถถามไปพลาถด้วย

ล คือ ลิขิต หรือจดบันทึก เมื่อได้คำตอบหรือข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์บนรากฐานของเหตุผลแล้ว ก็คือ ลิ ในสมัยเด็กๆ อาจารย์กำชัย ทองหล่อ สอนภาษาไทยให้ท่องว่า "น้ำมากปลาไม่ตาย จดหลายหลายสอบไม่ตก" แต่จดแล้วลืมอ่านก็ตกเหมือนกัน ต่อมาคำว่า "จด" ก็ขยายออกมาใช้ในความหมายของการพิมพ์ด้วย การทำฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ (computer database) ถือเป็นการ ล ี่อย่างหนึ่ง การจดนั่นถือว่าจดเพื่อให้เรารู้อเอง และเพื่อให้คนอื่นเอาไปศึกษาแล้วรู้ต่อด้วยเดี๋ยวนี้มีแนวโน้มว่าความรู้ต่างๆ นั้นคนเดียวทำไม่ได้ต้องใช้เวลานานหลายชั่วโมงหรือหลายคนช่วยกันทำ

ส่วนการศึกษา 4 แขนงนั้นเป็นเรื่องที่เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกด้าน เป็นแนวทางที่เหมาะสมกับการพัฒนาการศึกษา เป็นวิธีการสร้างทรัพยากรที่มีคุณภาพแก่ประเทศ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พุทธศึกษา หมายถึง การศึกษาเนื้อหาความรู้วิชาการที่มีหลายสาขา แต่
ละสาขาวิชาามีวิธีการ สู่ จิ ปุ ลิ ต่างๆ กัน แต่ก่อนนี้พูดกันว่า “มีความรู้
รู้กระจ่างแต่อย่างเดียว แต่ให้เชี่ยวชาญเกิดจะเกิดผล” บางคนบอกว่าปัจจุบันรู้
อย่างเดียวหรือที่เรียกว่า ขุดหลุมลึก ยังไม่พอ ต้องมีความรู้รอบตัวดังที่ฝรั่งกล่าว
ว่าเป็น Renaissance man คือ คนสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา ตอนนั้นในสมัย
คริสต์ศตวรรษที่ 14 – 16 ซึ่งผ่านมาหลายร้อยปีแล้วนั้น คนเป็นทั้งกวี จิตรกร
นักวิทยาศาสตร์ ครบทุกอย่าง จึงจะถือว่าเป็นคนมีการศึกษา แต่พอมาถึงตอนนี้
ความรู้มีหลายอย่างเพิ่มเข้ามาทุกที่เรียนเท่าไรก็ไม่หมด ขึ้นคนเดียวเป็นหมดทุก
อย่างก็ทำอะไรไม่ได้ จึงแนะนำว่าให้รู้จริงหรือรู้ลึกเสียอย่างหนึ่ง แล้วรู้
พอสมควรหรือรู้รอบอีกหลายๆ อย่าง ข้อสำคัญคือต้องสามารถโยงความรู้เข้า
ด้วยกัน หรือหาว่าความรู้มันอยู่ที่ไหนแล้วจึงมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้

นักเรียนสมัยนี้เรียนยาก เพราะสาขาของความรู้มีมากขึ้นและที่มาโยงกัน
นั้นก็มากต่างจากสมัยก่อน จะมาตัดว่ารู้อย่างหนึ่งต้องไม่รู้อีกอย่างหนึ่งไม่ได้
นักเรียนควรมีโอกาสได้เรียนวิชาอย่างกว้างขวางโดยไม่จำกัดสาขาวิชา

จริยศึกษา คือการสอนให้มีคุณธรรม คุณธรรมนั้นไม่ใช่เน้นหนักท่องจำ
คุณธรรมทางศาสนา ที่สำคัญคือ การปลูกฝังคุณธรรมในชีวิตประจำวัน เช่น
ความซื่อตรง ถ้าเราขายของแล้วปลอมแปลงสินค้าก็ทำให้เสียความน่าเชื่อถือ
ต่อไปก็ไม่มีใครมาซื้ออีก คุณธรรมที่ควรฝึกอบรมให้มีในตน คือ การรู้จักถ้อยที
ถ้อยอาศัยกัน เอื้อเฟื้อกันตามวาระอันควร มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่ให้ดี
ที่สุดเท่าที่จะทำได้ มีระเบียบวินัย มีสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญเพราะ
เราต้องอยู่ร่วมกัน ต้องนึกถึงส่วนรวมก่อน ส่วนการเคารพในสิทธิและปัญญา
ของผู้อื่นเป็นเรื่องที่จะมีผู้สำนึกมากเข้าทุกทีในอนาคต ถ้าเราไม่สำนึกก็อยู่ในโลก
ที่เขาสำนึกได้ลำบาก

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เรื่องจริยศึกษาไม่ใช่สิ่งที่ทำได้ง่าย ๆ ต้องใช้เวลาในการปลูกฝังกลมกลืนตั้งแต่เด็ก เรื่องพุทธศึกษาดูประเดี้ยวเดียวก็อาจจะเข้าใจได้ แต่จริยศึกษาเป็นเรื่องของการปฏิบัติ ครูต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างก่อน จึงจะช่วยให้การปลูกฝังจริยศึกษาประสบผลสัมฤทธิ์ที่ดีได้

พลศึกษา รวมถึงสุขศึกษา สุขากิจาบาล ความสะอาด การกินที่ถูกต้อง ตามสุขบัญญัติ เป็นการเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรงด้วยการออกกำลังกายให้เหมาะสมกับสภาพร่างกาย อาจไม่จำเป็นต้องเป็นเกมกีฬา การงานต่างๆ เช่น ถูเรือน ทำสวน ก็นับเป็นพลศึกษาได้ พลศึกษาจะช่วยลดการป่วยไข้ แต่ถ้าทำมากเกินไปก็อาจทำให้ป่วยไข้ได้เช่นกัน นอกจากนั้นยังช่วยให้ร่างกายต้านทานโรคได้ ทำให้มีสมองพอที่จะเรียนรู้ และมีกำลังพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ การหัดพลศึกษาไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์แพงเสมอไป และไม่จำเป็นต้องเล่นกีฬาแข่งขันเอาชนะกันอย่างเดียวเท่านั้น เรื่องพลศึกษานอกจากดูแลทางกายแล้ว ต้องดูแลทางจิตด้วย กายกับจิตต้องพัฒนาคู่กันไป

หัตถศึกษา คือ ความสามารถใช้ประดิษฐ์งานหัตถกรรมได้ ถึงแม้ว่าปัจจุบันนี้จะมีของสำเร็จรูป แต่การรู้จักใช้มือประดิษฐ์สิ่งของนั้น จะช่วยสมองด้านการสั่งงาน ความสัมพันธ์ระหว่างสมองกับมือจะดี หัตถศึกษาพื้นฐาน เช่น งานช่างไม้ เย็บผ้า ไฟฟ้า ช่างกล ล้วนสำคัญต่อชีวิตประจำวันของเรา หัตถศึกษาช่วยให้ผู้เรียนมีใจรักศิลปะ มีความเยือกเย็น มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีต่องาน และเห็นคุณค่าของการทำงานโดยไม่รังเกียจว่าเป็นงานหนักหรืองานเบา หัตถศึกษาอาจเป็นเครื่องนำก่อนแล้วจึงสานต่อเป็นงานด้านอื่นๆ

ตอนนี้เศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปคนเราอาจต้องมีทัศนคติที่ดีต่องาน เพราะการมีงานทำก็นับว่าเป็นบุญแล้ว แต่ก่อนนี้จะมีทัศนคติที่ว่าเรียนไปแล้ว

ทักษะชีวิตเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

รงกิจงาน เช่น บางคนเคยมีงานทำ พอมีการศึกษาสูงขึ้นเรียนจบระดับที่มากขึ้น กลับไปทำงานที่ทำอยู่เดิมไม่ได้ หรือทำงานบางอย่างก็ไม่ได้ เพราะเป็นงานต่ำ ทำไม่ได้ แทนที่จะคิดเอาความรู้ที่ได้เรียนไปแล้วยิ่งทำให้มีประสิทธิภาพน้อยลงนั้น ก็ไม่น่าจะเป็นการศึกษาที่ถูกต้อง

แนวโน้มการศึกษาในทศวรรษหน้าอีกอย่างหนึ่งที่มีมักจะได้ยินได้ฟังกันอยู่ทุกวัน คือ การศึกษาที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ใน 2-3 วันนี้ไปที่ไหนก็พูดให้ฟังถึงเรื่องนี้ แต่ก็ไม่ได้อธิบายอะไร ข้าพเจ้าเองก็ไม่ได้ไปอบรมด้วย ทำให้ไม่รู้ว่าเป็นอย่างไร ก็ต้องแต่งเอาเอง เข้าใจว่าวิธีการส่วนหนึ่งของการศึกษาที่ให้นักเรียนหรือเด็กเป็นศูนย์กลางนี้ เป็นสิ่งที่สอนกันมานานแล้ว ตอนข้าพเจ้าเด็ก ๆ ก็เคยได้รับการศึกษาแบบนี้ คือ ครูเอาใจใส่ส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ ด้วยการใช้ ตู จิ ปู ลิ และการศึกษา 4 อย่างนี้แหละ สถานศึกษาเดี๋ยวนี้ที่โซ่อยู่ก็มี แต่ปัจจุบันสถานศึกษาของเรามีเด็กมาก การศึกษาที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางคงทำลำบากขึ้น ที่สำคัญและควรเน้นกันคือ ต้องส่งเสริมนักเรียนเรื่องการค้นคว้าหาความรู้

สมัยใหม่ครูไม่ค่อยพอ เมื่อข้าพเจ้าไปเยี่ยมชมตามโรงเรียนจะได้ยินเสมอว่าโรงเรียนนี้ขาด 3 ตำแหน่ง โรงเรียนนี้ขาด 5 จังหวัดนี้ 500 จำเป็นต้องให้นักเรียนช่วยตัวเองกันบ้าง ที่จริงเรื่องให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ช่วยตนเองเป็นเรื่องของปรัชญาความคิดเพื่อพัฒนานักเรียน ไม่ใช่ว่าคนขาด เลยต้องให้นักเรียนช่วยตนเองบ้าง วิธีการหนึ่งที่เขาใช้กันเรื่องการศึกษานี้ที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางนั้นก็คือ ต้องมีงบประมาณหรือต้องเรียไรให้มีห้องสมุดสำหรับนักเรียน เราต้องปลูกฝังนักเรียนให้รู้จักยกยักอ่าน เคยเห็นโรงเรียนหลายแห่งสอนนักเรียนตั้งแต่เล็ก ๆ ให้รู้จักอ่านหนังสือ ให้เด็ก ๆ อ่านหนังสือคนละเล่ม แล้วมาเล่าสู่กันฟัง

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ในหมู่เพื่อน ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันว่าวันนี้ฉันอ่านเล่มนี้ เธออ่านเล่มไหน
เล่าให้กันฟังแลกเปลี่ยนความคิดและวิจารณ์กัน

ข้าพเจ้าเคยเปิดพบ websites ของห้องสมุดประชาชนในต่างประเทศที่
เป็นเวทีให้เด็กทำแบบนี้ ให้เด็กคนหนึ่งเขียนความคิดเห็นของคนลงไป เพื่อเล่า
ให้เด็กอื่น ๆ ที่เปิดดูทราบว่าเรามีความคิดต่อหนังสือเล่มนี้อย่างไร ในลักษณะนี้
การอ่านเป็นรากฐานสำคัญของการใช้สื่ออื่น ๆ ต่อไป หลายแห่งบอกว่าสื่อ
หนังสือเป็นพื้นฐาน ส่วนสื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นเอาไว้ทีหลัง แต่บางทฤษฎีก็ทำให้
ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่เด็กเล็กเลยก็มี

ข้าพเจ้าเองยังตัดสินใจไม่ถูกเหมือนกัน ต้องขอคิดอีกหน่อย เพราะ
บางครั้งในสถานที่ทรัพยากรจำกัด เช่น มีคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนนั้นเพียง
จำนวนหนึ่ง เราจะให้โอกาสเด็กโตหรือเด็กเล็กก่อนกัน บางคนบอกว่า เด็กโต
โตแล้ว ควรจะใช้ก่อน ถ้ายังไม่ได้ใช้ก็จะพันวายไปเสียก่อน เพราะฉะนั้นต้องรีบ
จัดหาให้เขามีใช้ ส่วนเด็กเล็ก ๆ นั้น ควรจะต้องรู้เรื่องธรรมชาติ สิ่งที่เป็นไป
ตามที่เห็นเป็นจริงไปก่อน รอให้โตอีกนิดค่อยเรียนคอมพิวเตอร์ก็คงทัน แต่บาง
คนบอกว่ายิ่งเด็กเล็กมากก็จะยิ่งกดดันกันคนนี้ได้ວ່ວงไวกว่าเด็กโต ข้าพเจ้านั้นสมัย
เล็ก ๆ การใช้เครื่องมือเครื่องมือต่าง ๆ ดูเหมือนจะใช้การหมุนเป็นส่วนมาก เช่น
การหมุนโทรศัพท์ การหมุนปรับค่าอะไรต่าง ๆ ก็ใช้เครื่องมือหมุน แต่ใน
ปัจจุบันนี้เปลี่ยนเป็นกดลงไปตรง ๆ สมัยหมุนกับสมัยกดก็เป็นคนละสมัยกันแล้ว

นอกจากการอ่านแล้ว บทบาทของครูในการสอนที่ให้นักเรียนเป็น
ศูนย์กลางแบบตัวเองของข้าพเจ้านั้น จะต้องสร้างทักษะในการสังเกตแก่เด็กด้วย
คือชี้ให้เด็กรู้จักสังเกตคุณลักษณะของผู้คน ลักษณะของธรรมชาติรอบตัวหรือ
สังเกตจากผลของการทดลองต่าง ๆ จะออกไปดูอะไรก็ควรเก็บมาศึกษา มา
สังเกตดูว่ามีความเปลี่ยนแปลงอะไรและอย่างไรในสภาพธรรมชาติ กล่าวคือต้อง

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

สร้างให้มีความสามารถในการสังเกตสูง ต้องให้รักการเรียนรู้ หรือหมั่นศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ

ในสมัยก่อนเมื่อตอนข้าพเจ้ายังเล็ก การสอนที่ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นคือ เขาสอนให้เราอยากรู้ อยากเห็น อยากดู อยากเรียน ไปเสียหมด บางครั้งก็มากเกินไปด้วยซ้ำ พออยากรู้ อยากเห็น แล้วก็อยากคิด อยากถาม อยากเสนอข้อคิดของตนเองบ้าง ขณะที่ตอนเรียนในตอนหลังนี้หลายคนมาบ่นกับข้าพเจ้าว่า เรียนแล้วนักเรียนอยากได้เพียงเกรดและคะแนนดี ๆ โดยไม่กระตือรือร้นที่จะอยากรู้หรือค้นคว้าอะไรเพิ่มเติมเองเลย ข้าพเจ้ายังบอกกับอาจารย์ท่านนั้นว่าสงสัยจะสอนไม่ดีเองมั้ง ต้องสอนแล้วเขาอยากรู้ อยากค้นเพิ่มเติม และเมื่อเรียนแล้วจะต้องสามารถที่จะอธิบายความรู้ที่ตนได้รับมาแล้วรวบรวมความคิด เขียนให้ครูอาจารย์หรือผู้อื่นทราบได้

คนบางคนความรู้ดีเรียนมามาก แต่อธิบายไม่ได้เลย บางคนตอบปากเปล่าได้ แต่เขียนออกมาไม่ได้ เขาบอกว่าที่จริงหนูก็รู้ แต่เขียนไม่ออก ทำให้ได้เกรดไม่ดี บางคนเคยแต่ทำข้อสอบปรนัยที่มีตัวเลือก 4-5 ตัวให้เลือก เมื่อมีตัวเลือกก็จะทำได้ แต่ถ้าให้คิดเองโดยไม่มีกรบอกใบ้ให้ก็จะคิดไม่เป็น ความจริงมีตัวเลือกนั้นง่ายกว่า เพราะประสมมากับตนเอง อะไรที่เขายังไม่พูดให้ฟังจะนึกไม่ออก แต่ถ้าคนพูดให้ฟังมาเรื่อย ๆ ว่าอันนี้ใช่หรือไม่ จะตอบได้ว่า อันนั้นถูกอันนี้ผิด แต่ข้าพเจ้าแก่แล้วไม่เป็นไร อีกไม่เท่าไรก็ตาย ถ้าเป็นเด็ก ๆ ในทศวรรษหน้าน่าจะคิดเองเป็นตั้งแต่ต้น

บางคนให้ไปทำรายงานก็ไปถ่ายสำเนาข้อความจากหนังสือมาตัดแปะติดกาว หรือสมัยใหม่หน่อยก็ดึงมาจาก internet แล้วมา paste ติดกัน โดยที่ไม่มีอะไรเป็นของตนเองเลยสักอย่างเดียว บางครั้งตรวจรายงานนักเรียน ในรายงานเขียนว่า “...ดังที่กล่าวไว้แล้วในหน้า 20 ” ข้าพเจ้าต้องแอบกระซิบบอกว่า “ขอโทษ รายงานเธอมีเพียง 15 หน้าเท่านั้นนะ ” การฝึกทักษะการเขียนจึงเป็นสิ่งที่

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

น่าจะยังสำคัญอยู่สำหรับทศวรรษหน้า ส่วนศตวรรษหน้านั้นไม่ทราบ อาจจะเป็นอย่างอื่นแล้วก็ได้

การเรียนให้จริงจังนั้นเริ่มจากของใช้ที่ไม่แพงก็ได้ แม้ว่าปัจจุบันจะนิยมใช้สื่อคอมพิวเตอร์กันมาก และถ้าใช้เป็นจะอำนวยความสะดวกได้มากก็ตาม ปัจจุบันการเรียนการสอนทางคอมพิวเตอร์มิได้เป็นการเรียนการสอนทางเดียวอย่างที่เรเคยเข้าใจกัน แต่เป็นการเรียนการสอน 2 ทาง เป็น interactive media ใช้พวก virtual reality, virtual classroom, virtual university เป็นต้น ลักษณะของการศึกษาทางไกลกำลังเป็นที่นิยมกัน การสอนวิชาต่าง ๆ ในคอมพิวเตอร์นั้นจะฟังได้ทั้งเสียง เห็นภาพอาจารย์ที่กำลังพูด และสามารถส่งคำถามข้อคิดเห็นไปให้อีกฝ่ายหนึ่งได้ คนที่อยู่เมืองไทยอาจจะลงทะเบียนเรียนทางไกลที่ต่างประเทศ เช่น ยุโรป สหรัฐอเมริกา ก็ได้

การศึกษาระดับสูงในทศวรรษหน้านั้นมีแนวโน้มว่าจะปนกันหลายอย่าง กล่าวคือมีทั้งการศึกษาแบบที่ครูมาสอนกันเองตัวต่อตัว หรือการใช้ระบบการศึกษาด้วยเครื่องมือเครื่องมืองานไกลดังที่ได้กล่าวมาแล้ว และคงจะมีแนวโน้มว่าเป็นการจัดการศึกษาโดยหลาย ๆ กลุ่มเข้าร่วมกัน ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนที่เป็นมูลนิธิหรือบริษัทการค้าต่าง ๆ บริษัทเหล่านี้จะต้องเน้นเรื่องการวิจัยและการพัฒนาของบริษัท หน่วยวิจัยและพัฒนาของบริษัทกับหน่วยวิจัยของสถาบันการศึกษาทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชนมีแนวโน้มที่จะร่วมกันในเรื่องของการออกทุนวิจัยและค้นคว้า จะคิดว่าใครจะได้ประโยชน์ ใครจะได้กำไร ซึ่งก็ต้องมีส่วนที่ได้กำไรทั้งสองฝ่าย และต้องคิดด้วยว่าใครเขาทำอะไรเขาก็ต้องหวังผลกำไรตอบแทนกันทั้งนั้น ในปัจจุบันและอนาคตของฝรั่งไม่มีแล้ว

ครูบางคนมาบอกว่า กลัวหมดความหมายด้านระบบใหม่เข้ามาใช้ ข้าพเจ้าคิดว่า หากครูไม่ปรับปรุงตนคงหมดความหมายแน่ เพราะระบบ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

การศึกษาเช่นนี้เป็นแนวโน้มที่จะใช้กันในอนาคต ครูต้องปรับตัวโดยจะต้องอ่านมาก การให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางนั้นถ้ามองให้ดีจะเห็นว่าเป็นการให้ครูเป็นศูนย์กลางด้วยเช่นกัน ถ้าครูจะเกณฑ์ให้นักเรียนอ่านโดยครูไม่อ่านนั้นไม่ได้ ครูจะต้องอ่านมากและศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ให้มากอยู่เสมอ ไม่ใช่เอาแต่ความรู้ที่เรียนมาจากวิทยาลัยครูเมื่อ 20-30 ปีที่แล้วมาฉายซ้ำซากแต่เพียงอย่างเดียว ต้องสามารถแนะนำเด็กได้ว่าหากต้องการรู้เรื่องอะไรจะไปหาความรู้ได้ที่ไหน เช่น ถ้าเป็นแบบธรรมดาที่ว่าเรื่องอย่างนี้จะต้องไปค้นในหนังสืออะไร บางครั้งต้องบอกสถานที่ที่จะไปค้นด้วย ต้องฝึกและพัฒนาเด็กให้รู้จักค้นหาข้อมูลหรือสารสนเทศที่ต้องการ

เมื่อเร็ว ๆ นี้ข้าพเจ้าไปที่โรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง เด็กทำรายงานมาเสนอให้ดู ข้าพเจ้าถามว่าข้อมูลที่ทำรายงานนี้หามาจากไหน เขาบอกว่าในห้องสมุดโรงเรียนนี้ไม่ค่อยมี เขาตามไปค้นในห้องสมุดอำเภอหลายแห่ง เพราะแต่ละอำเภอก็มีข้อมูลที่แตกต่างกันออกไป เช่น หนังสือนี้รูปดีแต่เรื่องไม่ได้เรื่อง หนังสือนี้เรื่องดีแต่รูปมั่ว ๆ ก็ต้องดูหลายเล่ม ข้าพเจ้าฟังก็ทราบดีว่าเขาเข้าใจที่จะรวบรวมค้นหา รู้ว่าจะไปหาที่ไหนและจะค้นหาอย่างไร สมัยนี้หาความรู้ทาง internet ได้ด้วย ครูจึงน่าจะไปตรวจดูก่อนว่าเรื่องที่จะกำหนดวางแผนให้พูดในชั้นเรียนนั้นจะมี websites อะไรบ้าง ที่จะส่งเสริมการสนทนาในชั่วโมงนั้น ต้องตั้งข้อสังเกตได้ว่า website นั้นเป็นอย่างไร เพราะในเรื่องเดียวกันจะมีหลาย websites แต่ละ website จะมีข้อเด่นข้อด้อยที่ต่างกันออกไป นอกจากนั้นถึงจะมีเครื่องมือช่วยในการค้นหา (search engines) อยู่หลายชนิดก็ตาม ครูก็จะต้องมีความรู้ที่ดีในเนื้อหาที่จะค้นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางวิทยาศาสตร์และน่าจะมีความรู้ภาษาอังกฤษที่ดีพอทั้งครูและนักเรียน เพราะ websites เหล่านี้

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ภาษาอังกฤษจะมีมากกว่าภาษาไทย ในการสอนนั้นน่าจะนำให้เด็กออกความคิดได้โดยไม่ใช่ว่าครูเป็นผู้ถามนำแล้วให้เด็กตอบคล้อยตามตนเองแต่เพียงอย่างเดียว การสอนแบบนี้ให้ได้ผลนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ยากมาก ไม่ทราบว่าครูจะทำได้ซักกี่คน เป็นหน้าที่ของสถาบันที่สร้างและอบรมครูจะต้องคำนึงว่าครูจะต้องมีทั้งความรู้เนื้อหาที่แม่นยำถูกต้อง ทันสมัย และมีวิธีการสอนที่น่าสนใจ ชวนให้ติดตาม รวมทั้งต้องมีคุณธรรมที่ครูพึงมีต่อนักเรียน เช่น ความเมตตา กรุณา ความเอื้ออาทร ความเอาใจใส่ในการสอน ความอดทน เป็นต้น ให้สมกับที่ถือกันว่าครูบาอาจารย์เป็นที่ 2 รองจากบิดามารดา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ทรงบรรยายในหัวข้อ

“แนวโน้มการจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ในทศวรรษหน้า”

ณ โรงแรม บีพี สมิหลา จังหวัดสงขลา

วันที่ 23 กันยายน 2542

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

สมเด็จพระเจ้าฟ้าแห่งการศึกษาตลอดชีวิต

☯ สมเด็จพระเจ้าฟ้าแห่งการศึกษาตลอดชีวิต ☯

ปัญญาเป็นทรัพย์ล้ำ	เลอเลิศ
เป็นสิ่งอันประเสริฐ	ยิ่งล้ำ
อาจก่อเกียรติช่วยเข็ด	ชูชื่อ
รู้จักนำตนพ้น	จากห้วงทุกข์กรรม

พระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พุทธศาสนสุภาษิตคำโคลง

11 ธันวาคม 2519

จากพระราชนิพนธ์ที่อันเชี่ยมมากล่าวอ้างนี้ จะเห็นได้ว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตระหนักถึงความจำเป็นที่มนุษย์ทุกคนที่เกิดมาย่อมจะต้องแสวงหาความรู้หรือการศึกษาทุกรูปแบบ เพื่อให้ได้มาซึ่ง "ปัญญา" ที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เป็นต้นเหตุแห่ง "ทุกข์" ได้ เพราะพระองค์ท่านเปรียบปัญญาดุจแสงสว่าง และทรงขยายความไว้ว่า "...ตามหลัก วิทยาศาสตร์ คนและสัตว์จะมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้จะต้องมีแสงสว่าง เช่น ถ้าเรานำเอาขวดใบหนึ่งไปตั้งไว้ในห้องที่มืดสนิท แสงสว่างลอดเข้าไม่ได้ แม้เราจะรู้ว่ามิมีขวดอยู่ในห้องนั้นก็จริง แต่เราก็ไม่สามารถมองเห็นขวดนั้นได้ เนื่องด้วยแสงสว่างจากนอกห้องไม่สามารถลอดเข้ามาในห้องได้แต่ปัญญานั้นไม่ว่าจะอยู่ที่ใดเวลาใด ย่อมสามารถส่องนำทางให้แก่

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

มนุษย์ได้ แสงธรรมมาจากดวงอาทิตย์ ดวงไฟ หรือแหล่งกำเนิด อื่น ๆ ก็ตาม ไม่อาจทำให้บุคคลที่สายตาพิการมองเห็น ได้แต่แสงแห่งปัญญานั้นอาจทำให้ทุกคนมองเห็นได้..." หมายความว่า ปัญญาทำให้คนเราเห็นสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิตได้

ปัญญาจะเกิดขึ้นได้อย่างไรและโดยวิธีใด การแสวงหา "ความรู้" หรือ "การศึกษา" คงเป็นคำตอบที่ทุกคนคงกล่าวได้ตรงกัน แต่การศึกษาโดยทั่วไป มิได้มีความหมายถึงเฉพาะการไปโรงเรียน ฟังคำสั่งสอนของครู อ่านหนังสือ หรือทำการบ้านเท่านั้น แต่ "การศึกษา" ในที่นี้หมายถึง การที่จะได้มาซึ่งความรู้ทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในและนอกระบบ โรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยด้วย

ซึ่งรวมเรียกว่า การศึกษาตลอดชีวิต และควรต้องแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องจนมีบางคนกล่าวว่า "ชีวิต คือ การศึกษา และการศึกษาก็คือชีวิต" ทั้งนี้ เนื่องจากวิชาการต่างๆ ในสังคมปัจจุบันเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าตลอดเวลา หากผู้ใดไม่แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องจะกลายเป็นผู้ด้อยการศึกษา ดังพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงพระราชทานเนื่องในโอกาสวันไหว้ครู ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2526 ว่า

"วิชาการต่างๆ ในสังคมทุกวันนี้ มิได้อยู่หนึ่งกับที่ แต่เปลี่ยนแปลงก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลาคนที่เรียน จบสูง ๆถ้าอยากจะอยู่อย่างก้าวหน้า ควรทำการค้นคว้าศึกษาเล่าเรียนต่อไป แม้จะมีใช้การศึกษาเล่าเรียนในระบบ เช่น อาจเข้ารับการอบรม

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

สัมมนา ฟังการอภิปราย หรือชมนิทรรศการว่ามีอะไรใหม่ ๆ การฟังข่าวสารจากวิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสารต่าง ๆ ก็จำเป็น ทำให้เรารู้ว่าวิทยาการ ก้าวหน้าไปถึงไหนแล้ว สิ่งแวดล้อมรอบตัว เรามั่นไม่อยู่กับที่ เช่น เทคโนโลยีสมัยใหม่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา”

จากแนวพระราชดำริและพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่เกี่ยวกับการศึกษา จะเห็นว่า พระองค์ทรงเป็นผู้ที่ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาทุกรูปแบบ และสนพระทัยที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้พสกนิกร ทุกหมู่เหล่า นับ จากเด็กเล็ก ไปถึงผู้ใหญ่ และจากผู้ไม่รู้หนังสือ ไปจนถึงผู้ที่เรียนจบปริญญาสูง ๆ ให้พยายามสนใจที่จะแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดไป แม้พระองค์เองซึ่งมีพระปรีชาชาญในทุกด้าน นับแต่ทรงสำเร็จการศึกษาอักษรศาสตร์บัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง และทรงได้รับ รางวัลเหรียญทองเรียนเยี่ยมตลอดหลักสูตร และทรงสำเร็จอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาตะวันออกจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิตสาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ก็ทรงมิได้นิ่งเฉยต่อการที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง สมกับที่ปวงชนชาวไทยได้ขนานนามพระองค์ท่านว่า "เจ้าฟ้านักการศึกษา"

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พระผู้เป็นภาพลักษณ์ของนักการศึกษาตลอดชีวิต

การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) ในความหมายของ Edgar Faure อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประเทศฝรั่งเศสและคณะ ได้ให้ความหมายว่า “การศึกษาตลอดชีวิตไม่ใช่ระบบการศึกษาแต่อย่างใด หากเป็นแม่บทของการศึกษา โดยรวม โดยรวมเอกสารแต่ละแบบมาจัดให้มีความต่อเนื่อง ผสมผสานและเสริมซึ่งกันและกัน”

และ R.H Dave นักศึกษาอีกผู้หนึ่งที่ทำให้นิยามของการศึกษาตลอดชีวิตว่า “การศึกษาตลอดชีวิต เป็นแนวคิดที่พยายามมองการ ในภาพรวม ซึ่งได้รวมเอาการศึกษาในระบบโรงเรียน

(Nonformal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) ให้มีการประสานสัมพันธ์ทั้งในด้านของความต่อเนื่องของเวลา (ชั่วชีวิตคน) และเนื้อหา (สาระที่คนต้องนำความรู้ไปใช้) ซึ่งการศึกษาตลอดชีวิตจะต้องมีลักษณะที่ยืดหยุ่นในด้านเวลา สถานที่ เนื้อหา และเทคนิคการเรียนการสอน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self - directed learning) การแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และมีใจกว้างยอมรับว่าการเรียนรู้มีหลายรูปแบบและหลายวิธีการ”

จากคำนิยามดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีภาพลักษณ์ของนักการศึกษาตลอดชีวิตอย่างชัดเจนที่สุด กล่าวคือ พยายามแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา ทุกรูปแบบ ทั้งการประชุมสัมมนา ทักสนศึกษาทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ ใช้อุปกรณ์ การเรียนทุกประเภท

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

นับตั้งแต่การใช้อุปกรณ์การสื่อสาร ดาวเทียม คอมพิวเตอร์ วิทยุ โทรศัพท์ ตลอดจนการแสวงหาความรู้ด้วยพระองค์เอง ด้านเนื้อหาทรงสนพระทัยที่จะเรียนรู้ทุกเรื่อง ทั้งที่เกี่ยวข้องกับพระองค์เอง และเรื่องที่จะนำไปใช้เพื่อการแก้ปัญหาชีวิตของพสกนิกร ส่วนด้านสถานที่เรียนทรงเล็งเห็นว่า ทุก ๆ สถานที่มีความรู้ที่จะให้พระองค์ศึกษาไม่ว่าในป่าเขา ทุ่งนา โรงงาน หรือ ท้องทะเล เป็นต้น ทรงแลกเปลี่ยนความรู้กับบุคคลทุกระดับ นับตั้งแต่เกษตรกร กรรมกรผู้ใช้แรงงาน ครู อาจารย์ นักวิทยาศาสตร์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศคงจะเห็นได้จากการเสด็จพระราชดำเนินไปยังที่ต่าง ๆ เพื่อการศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ หัวใจสำคัญของการเป็นนักการศึกษาตลอดชีวิต มีจุดเริ่มต้นอยู่ที่การฝึกตนให้เป็นคนตื่นตัวต่อการศึกษา นั่นหมายถึงความอยากรู้ อยากรู้อะไรในสิ่งต่าง ๆ ตลอดเวลาถึงพระดำรัสที่ทรงพระราชทานไว้ว่า

“...เราควรคิดว่า เราเป็นได้ทั้งนักเรียนที่ตลอดเวลา และมีคุณสมบัติของครูที่ตลอดเวลาเช่นกัน ผู้ที่สนใจความรู้ต่าง ๆ ไม่ควรประมาทผู้อื่น ไม่ว่าผู้ใดเราควรถือว่า คนทุกคนสิ่งทุกสิ่ง เป็นครูให้ความรู้แก่เราได้หมด ถ้าเราประมาทคนหรือสิ่งนั้นโดยไม่เปิดตา เปิดใจให้กว้างในการรับรู้ ขาดศรัทธาในครูผู้ให้ความรู้ เราอาจไม่ได้รับความรู้ที่ดี... แหล่งที่จะหาความรู้มิใช่เพียงแค่มุขกลอาจเป็นแหล่งอื่น ๆ รอบตัว...”

จากพระราชดำรัสที่กล่าวนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นับเป็นพระผู้เป็นแบบฉบับของนักการศึกษาตลอดชีวิตที่ดี พยายามแสวงหาความรู้ความเข้าใจสู่พระองค์เองตลอดเวลา โดยมีได้ทรงถือว่า สำเร็จการศึกษาในระดับคุณวุฒิบัณฑิตหรือเป็นผู้ที่มีสมบัติปัญญาเฉลียวฉลาด ได้รางวัลเหรียญทองใน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

การเรียนแล้ว ไม่จำเป็นที่จะต้องเรียนรู้จากชวานาชาวไร่หรือบุคคลอื่นใดอีก ภาพที่พสกนิกรชาวไทยมักจะได้พบเห็นเมื่อเสด็จพระราชดำเนิน ไป ณ ที่เป็นพระจริยาวัตรของการทรงสมุดบันทึกเหตุการณ์ ข้อมูล ความรู้ที่พระองค์ได้รับจากบุคคลทุกระดับ และสิ่งแวดล้อมรอบพระองค์ ที่จะทรงนำวิเคราะห์วินิจฉัย เพื่อเป็นองค์

ความรู้รวบรวมของพระองค์เองหรือทรงถ่ายทอดให้ผู้อื่นต่อไป นับเป็นพระจริยาวัตรที่อยากจะหาผู้ใดเสมอเหมือนในความเป็นผู้ใฝ่หาความรู้อย่างแท้จริง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงปฏิบัติตัวอย่างได้เสมอเช่น ขณะเสด็จพระราชดำเนินทั้งในประเทศและต่างประเทศมักมีผู้กราบบังคมเชิญให้ทรงร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่พระองค์ มิได้ทราบล่วงหน้า การทรงระบำ หรือเครื่องดนตรีพื้นเมือง การวาดภาพ การปั้นแกะสลัก การเสวยอาหารที่แปลกใหม่ เป็นต้น แต่พระองค์ก็ทรงกล้าที่จะเรียนรู้ได้อย่างไม่กังขาและเคอะเขิน และเก็บเป็นข้อมูลในการถ่ายทอดต่อไป

ภาพลักษณ์ข้อสุดท้าย คือ การถ่ายทอดความรู้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสนพระทัยในการถ่ายทอดความรู้ หรือการเป็นครูเป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากการที่ทรงรับราชการเป็นพระอาจารย์ประจำของโรงเรียนนายร้อยพระจอมเกล้า เป็นพระอาจารย์พิเศษในหลายสถาบัน ตลอดจนจนการรับเป็นวิทยากรพิเศษบรรยายการประชุมสัมมนา โดยเฉพาะการทรงพระนิพนธ์หนังสือที่ให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านไว้มากมาย เพราะพระองค์มีประสบการณ์สูงจากการศึกษาในระบบโรงเรียน เช่น การเสด็จพระราชดำเนินเพื่อศึกษาและดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศหลายแห่ง

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พระราชกรณียกิจที่เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนและการพัฒนาชนบท

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของสังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนหรือการศึกษาตลอดชีวิต ทั้ง 3 ส่วนนี้ ค่อนข้างจำแนกความแตกต่างจากกัน ได้ยากยิ่งดังนั้น พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงอุทิศพระองค์ตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ในการช่วยประชาชนอยู่อย่างต่อเนื่องตลอด เวลา อย่างมีทรงรู้จักเห็นคเห็น้อย ด้วยน้ำพระทัยที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของพสกนิกรไทย โดยแท้จริง...คังพระราชดำรัสที่ลงพิมพ์ในวารสารเศรษฐกิจและสังคม ฉบับเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2530 ดังนี้

“...ในท้องที่ห่างไกลการคมนาคมนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเน้นให้ประชาชนสามารถยืนอยู่ได้เอง โดยพึ่งปัจจัยภายนอกน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องข้าว ทุก ๆ คนต้องกินข้าว เราต้องทำวิถีทางให้เกษตรกรมีข้าวพอกินและมีงานอาชีพในการผลิตสิ่งต่างๆ ที่แน่ใจว่าจะขายได้ (ไปส่งเสริมแล้วต้องมีตลาด) เพื่อให้ได้เงินมาซื้อของจำเป็นที่เราผลิตเองไม่ได้... นอกจากนั้น จะต้องให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยดี ช่วยรักษาพยาบาลอุปการะผู้เจ็บป่วย... ต้องช่วยให้ประชาชนมีโอกาสได้เข้ารับการศึกษา มีความรู้อย่างน้อยให้อ่านออกเขียนได้ สามารถอ่านเอกสารของทางราชการเพื่อรับความรู้ทางด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ ...” และทรงวิเคราะห์ถึง

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ปัญหาของชนบทไทยว่า “ปัญหาชนบทเกี่ยวเนื่องด้วยการดำเนินชีวิตของประชาชนและการทำมาหากินที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ที่ดิน น้ำ พันธุ์พืช แรงงาน ดินฟ้าอากาศ และตลาด ถ้าสิ่งหนึ่งสิ่งใดขาดแคลน รายได้ก็จะน้อย ผลิตอาหารได้ไม่พอกินอันเป็นผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ เช่น สุขภาพไม่สมบูรณ์แข็งแรง ไม่มีเรี่ยวแรงทำงาน ไม่มีโอกาสเข้ารับการศึกษ ทำให้พัฒนาตนเองได้ยาก เมื่อหมดหนทางหากิน ผู้อยู่ในชนบทก็มักหาทางเข้าสู่เมือง ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ อีกฉะนั้นการแก้ปัญหาชนบทจึงเป็นการช่วยแก้ปัญหาทั้งชนบทและปัญหาในเมือง”

จากแนวพระราชดำรัส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจที่สอดคล้องกับ บทบาทหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งทางตรงและทางอ้อมหลายประการ อาทิเช่น

โครงการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยส่วนพระองค์ทรงโปรดปรานการอ่านหนังสือและทรงปรารถนาเห็นพสกนิกรของพระองค์รักการอ่านหนังสือเป็นอย่างมาก เพราะพระองค์ทรงเห็นว่า หนังสือเป็นที่มาแห่งความรู้ วิชาการทุกด้าน และทุกคนสามารถแสวงหาได้ง่าย และประหยัดอีกด้วย ดังพระราชดำรัสที่ทรงตรัสและทรงพระนิพนธ์ไว้ดังนี้

“...หนังสือเป็นบ่อเกิดแห่งความรู้ต่าง ๆ นักปราชญ์ในสมัยโบราณได้ใช้หนังสือบันทึกความรู้และความคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ไว้เป็นสมบัติตกทอด

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

มาถึงสมัยปัจจุบันเป็นอันมากเช่น กฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เป็นต้น เพราะความรู้ของคนในสมัยโบราณนั้นเกิดจากการสังเกตเขาเหล่านั้นได้สังเกตความเป็นไปของโลก และจดจำข้อความต่าง ๆ ในแง่ความคิดเห็นของเขาไว้ คนสมัยต่อมาได้อ่านข้อความเหล่านั้นจะติดตามค้นคว้าเพิ่มเติมทำให้ความรู้ของมนุษย์กว้างขวางยิ่งขึ้น..." และทรงมีพระราชปรารภว่า

“...ข้าพเจ้าอยากให้เรามีห้องสมุดที่ดี มีหนังสือครบทุกประเภทสำหรับประชาชนหนังสือที่ข้าพเจ้า คิดว่าสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งคือหนังสือสำหรับเด็ก วัยเด็กเป็นวัยเรียนรู้ เด็ก ๆ ส่วนใหญ่จะสนใจเรื่องราวต่าง ๆ แปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่แล้ว ถ้าเรามีหนังสือที่มีคุณค่าทั้งเนื้อหาและรูปภาพให้เขาอ่าน ให้ความรู้และความบันเทิงเด็ก ๆ จะได้เติบโต เป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ ที่รอบรู้ มีธรรมะประจำใจมีความรักบ้านเมืองมีความต้องการปรารถนาจะทำแต่ประโยชน์ ที่สมควร...”

เพื่อสนองพระราชปณิธานดังกล่าว กรมการศึกษานอกโรงเรียนในฐานะที่รับผิดชอบในการจัดตั้งและพัฒนาห้องสมุดประชาชนจังหวัดและอำเภอทั่วประเทศ จึงได้พยายามออกแบบและจัดห้องสมุดตามแนวพระราชดำริจึงได้จัดโครงการห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ขึ้นในวโรกาสที่ทรงมีพระชนมายุ ครบ 3 รอบ นักษัตร ประจวบกับเป็นปีสากลแห่งการรู้หนังสือ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั้งในเมืองและในชนบท โดยมีข้าราชการ พ่อค้า ประชาชนในแต่ละพื้นที่ร่วมกันบริจาคทุนเพื่อการก่อสร้างได้แล้วถึง 59 แห่งและยังคงมีผู้มีจิตศรัทธาให้การสนับสนุนในการสร้างอย่างต่อเนื่อง นับเป็นห้องสมุดที่ทันสมัยและมีหนังสือและสื่อนานาชาติ และโดยเฉพาะที่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชน โดยแบ่งสรรประโยชน์การใช้งานเป็นห้อง

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

อ่านหนังสือทั่วไป ศูนย์บริการข้อมูลท้องถิ่น มุมวรรณกรรมพื้นบ้าน มุมธรรมชาติ มุมบริการแนะแนว ห้องเด็กและครอบครัว ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องอเนกประสงค์ ห้องเฉลิมพระเกียรติที่เป็นห้องสำคัญของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ที่นำเสนอพระราชประวัติพระปรีชาญาณ และพระมหากษัตริย์คุณที่สถาบันพระมหากษัตริย์มีต่อประชาชนชาวไทย

นอกจากนั้น พระองค์ยังทรงพระราชทานหนังสือที่มีคุณค่าให้แก่ ห้องสมุดแต่ละแห่งเสมอ และทรงพระราชทานอนุญาตให้กรมการศึกษานอกโรงเรียน นำพระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์เอง และข้อความประโยคหนึ่งว่า "ข้าพเจ้าเป็นผู้หนึ่งซึ่งใช้ห้องสมุดอยู่เป็นนิจ" จัดทำเป็นภาพโปสเตอร์ขนาดใหญ่แจกจ่ายไปตามห้องสมุดและโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อใช้ในการจูงใจเด็กและเยาวชนไทยให้พยายามหาโอกาสใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งความรู้ ดังเช่นที่พระองค์ ทรงถือปฏิบัติอยู่เป็นกิจวัตร พระมหากษัตริย์คุณที่มีต่อการพัฒนาห้องสมุดประชาชนมีเพียงแต่ทรงเสนอแนะวิธีการจัดห้องสมุดที่เหมาะสมหรือทรงรับไว้เป็นโครงการในพระราชอุปถัมภ์เท่านั้น แต่ทรงเสด็จพระราชดำเนินแวะเยี่ยมห้องสมุดเพื่อพระราชทานหนังสือและขวัญกำลังใจให้แก่บรรณารักษ์ ในวโรกาสที่ทรงแปรพระราชฐานหรือทรงเสด็จผ่านเสมอ และพระองค์ทรงรับเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ด้วยพระองค์เองทุกแห่ง นับเป็นพระมหากษัตริย์คุณที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน และประชาชนชาวไทยที่สำคัญยิ่ง

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสร้างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงทุ่มเทอุทิศพระสติปัญญาและพระวรกาย เพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติให้มีประสิทธิภาพอย่างไม่เคยย่อท้อ ดังพระราชปรารภที่ว่า

“การพัฒนาคนให้เป็นกำลังของชาติที่มีประสิทธิภาพ เป็นเรื่องที่ต้องทำวิธีการสร้างคนให้ดีที่สุด คือ การให้การศึกษา” นับเป็นความโชคดีของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและประชาชนไทยที่อยู่ภายใต้พระบารมีและพระปรีชาญาณของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระผู้ซึ่งเคยได้รับการขนานพระนามว่า “เจ้าฟ้านักการศึกษา” มาบัดนี้ยากที่จะขนานพระนามใหม่ว่า “สมเด็จพระแห่งการศึกษาตลอดชีวิต” เพราะพระองค์ทรงเป็นพระผู้ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย หรือเบื่อหน่ายต่อการแสวงหาความรู้เลย .

นายกกล้า สมตระกูล

อดีตรองอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ

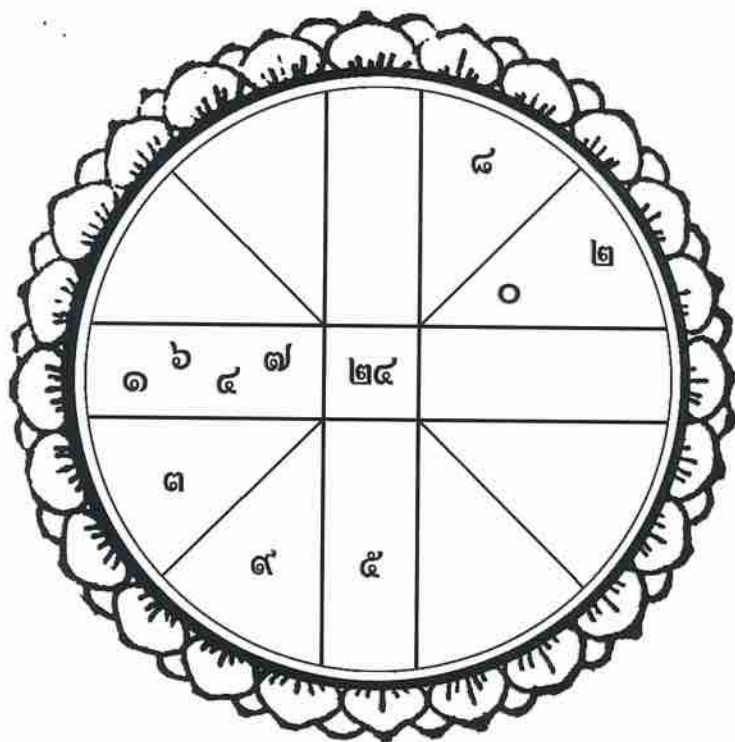
ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ดวงวางศิลาฤกษ์

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พระราชทานพระราชวโรกาสให้เข้าเฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายแผ่นศิลาฤกษ์

วันศุกร์ที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เวลา ๑๕.๐๐ น.

ณ ศาลาศิวีตาลัย สวนจิตรลดา

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พิธีวางศิลาฤกษ์

พระราชบัญญัติ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าทุมวนาราม
เจ้าคณะแขวงวัดป่าทุมวนาราม (ธรรมยุติ) กรุงเทพมหานคร

และ

นายปรีชา กมลบุตร
ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

เป็นประธาน

วันเสาร์ที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ เวลา ๑๐.๓๕ น.

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

“ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ประวัติความเป็นมาของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ 3 รอบ ในปี พ.ศ.2534 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้เชิญชวนประชาชนหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรภาคเอกชนต่าง ๆ ร่วมกันจัดสร้างห้องสมุดประชาชนประจำทุกอำเภอ เพื่อสนองพระราชดำริของสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี และทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานนามห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ทุกแห่งทั่วประเทศ เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2534 ให้จัดสร้างเนื่องในวโรกาส สมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ 36 พรรษา

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้พิจารณาเห็นว่าเพื่อสนองพระราชปณิธาน และแนวทางพระราชดำริในการส่งเสริมการศึกษา สำหรับประชาชนตามที่ทรง แสดงไว้ในโอกาสต่าง ๆ เช่นในโอกาสที่ทรงมีพระมหากษัตริย์คุณเสด็จเป็นองค์ ประธานในการประชุม สมัชชาสภาว่าด้วยการศึกษาผู้ใหญ่ เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2533 ได้ทรงพระราชทานลายพระหัตถ์เชิญชวนให้ "ร่วมกันทำให้ ชาวโลกอ่านออกเขียนได้"

ร่วมกันทำให้ชาวโลกอ่านออกเขียนได้
Let's join in making a literate world
วิจิตร

และในบทพระราชนิพนธ์เรื่อง "ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า" ได้ทรง กล่าวว่าคุณค่าของมนุษย์เป็นมรดกตกทอดกันมาแต่โบราณ เมื่อมีการประดิษฐ์ คิดค้นอักษรขึ้น ผู้มีความรู้ก็ได้บันทึกความรู้ของตน สิ่งที่ตนค้นพบเป็นการจารึก หรือเป็นหนังสือทำให้นุคคลอื่นในสมัยเดียวกัน หรืออนุชนรุ่นหลังได้มีโอกาส ศึกษาทราบถึง เรื่องนั้น ๆ และได้ใช้ความรู้เก่า ๆ เป็นพื้นฐานที่จะหาประสบการณ์ ในการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นความก้าวหน้า เป็นความเจริญสืบต่อไป ห้องสมุด เป็นสถานที่เก็บเอกสารต่าง ๆ อันเป็นแหล่งความรู้ดังกล่าวแล้ว จึงเรียกได้ว่าครู เป็นผู้ชี้แนะให้เราแก้ปัญหา วิเคราะห์ วิจัยทำให้รู้สิ่งควรรู้อันชอบด้วยเหตุผลได้ ข้าพเจ้าอยากให้เรา มีห้องสมุดที่ดี มีหนังสือครบทุกประเภทสำหรับประชาชน หนังสือประเภทที่ข้าพเจ้าคิดว่าสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งคือหนังสือสำหรับเด็ก วัยเด็ก เป็นวัยเรียนรู้เด็ก ๆ ส่วนใหญ่สนใจจะทราบเรื่องราวต่าง ๆ แปลก ๆ ใหม่ ๆ ถ้าเรา มีหนังสือที่มีคุณค่าทั้งเนื้อหา และรูปภาพให้อ่าน ให้ความรู้ความบันเทิง เด็ก ๆ จะ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ได้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีธรรมะและคุณธรรม มีความรักบ้านเมือง มีความต้องการปรารถนาที่ทำแต่ประโยชน์อันสมควร

กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ขอพระราชทานพระราชนุญาตดำเนินโครงการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน ซึ่งได้รับพระราชทานนามว่าห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนครเข้าร่วมโครงการ เป็นลำดับที่ 84 และพระราชทานพระวโรกาสเข้าเฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายแผ่นศิลาฤกษ์ในวันศุกร์ที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 เวลา 15.00 น. ณ ศาลาศิวลาลัยสวนจิตรลดา ห้องสมุดประชาชนแต่ละแห่งจะสร้างขึ้นด้วยความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงองค์กรต่างๆ ด้วยความจงรักภักดีและความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อพร้อมใจน้อมเกล้าฯ ถวายเพื่อสนองพระราชปณิธาน ให้ชุมชนมีแหล่งความรู้ที่พร้อมพร้อมสมบูรณ์ ซึ่งจะเป็นแบบอย่างของการพัฒนาห้องสมุดสืบต่อไป โดยมีการจัดส่วนบริการและกิจกรรม ดังนี้

1. ห้องเฉลิมพระเกียรติ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

2. ห้อง ICT

3. ห้องศาสนา

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

4. ห้องนิทรรศการ

5. อาคารเด็กเล็กและครอบครัว

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

6. ห้องหนังสือทั่วไป

7. ห้องหนังสืออ้างอิง

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

8. ห้องบรรณารักษ์

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอสว่างแดนดิน ก่อตั้งขึ้นโดย
รับการจัดสรรงบประมาณในการสร้างห้องสมุดประชาชนจากโครงการ CEO
จำนวน 6,000,000 บาท และผู้มีจิตศรัทธาร่วมแรงร่วมใจ บริจาคเงินสมทบ
ตกแต่งสถานที่ภายในและภายนอก จำนวน 2,100,000 บาท นอกจากนั้นชาว
อำเภอสว่างแดนดิน ยังได้ร่วมบริจาคสมทบสร้างห้องสมุดเด็กเล็ก ซึ่งใช้
งบประมาณในการดำเนินการก่อสร้าง จำนวน 1,000,000 บาท พื้นที่ดำเนินการ
ปลูกสร้างอาคารห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอสว่างแดนดิน โดย
ขอใช้ที่ราชพัสดุแปลงเลขทะเบียนที่ สน. 215 ตำบลสว่างแดนดิน มีพื้นที่ 2 ไร่
เป็นอาคารตึก 2 ชั้น ตามแบบของสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นปราชญ์ มีพระอัจฉริยภาพอย่างหลากหลายและลึกซึ้ง โดยเฉพาะเรื่องของ “เศรษฐกิจพอเพียง”

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงเศรษฐกิจที่สามารถอุ้มตัวเอง (Relative Self-Sufficiency) อยู่ได้ไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเองย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้า และฐานะทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ในพระปฐมบรมราชโองการเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2489 "เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม" หากมาพิจารณาดูถ้อยคำแล้วก็จะเห็นความหมายอันลึกซึ้ง และพระวิสัยทัศน์อันยาวไกลของพระองค์ท่าน การครองแผ่นดินโดยธรรมนั้น เป็นหลักพื้นฐานปฏิบัติที่สำคัญในการครองราชย์ของพระองค์ ซึ่งหากจะมาพิจารณาถึงจุดหมายปลายทางจะเห็นได้ว่าเป็นปรัชญาที่ลึกซึ้งเพราะพระองค์ได้ทรงกำหนดเป้าหมายของการครองแผ่นดินคือ "ประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม" หมายถึงสิ่งใดๆ ก็ตามที่ปฏิบัติจะทรงมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ

คำว่า "ประโยชน์สุข" มีความหมายอย่างยิ่งยวด เพราะประโยชน์ใดๆ ที่ ประกอบสร้างสรรค์ขึ้นมา นั้นจะต้องสร้างความสุขให้กับ คน ปรัชญานี้ดูเหมือนจะลางเลื่อนไป นักวิชาการเศรษฐศาสตร์ต่างๆ ไปมุ่งแต่จุดหมายปลายทางที่สำคัญ เพราะการพัฒนาทางวัตถุและการเพิ่มพูนของเงินตราหรือความร่ำรวยโดยมิได้คำนึงถึงมิติ ซึ่งเป็นแก่นแท้ของมนุษย์คือ ความสุขเลยแม้แต่น้อยจึงไม่น่าแปลกใจว่า ผลพวงของการพัฒนาตามหลักเศรษฐศาสตร์แนวใหม่นั้น จึงสร้างความทุกข์ยากให้กับ คน อย่างมากมาย และสังคมที่เจริญทางวัตถุพอถึงจุดหนึ่งแล้วจึงเกิดล่มสลายจากการพัฒนาอย่างไร้ขอบเขตและจิตสำนึก เพราะทุกคนมุ่งจะหวังกอบโกยแต่เงินตรา โดยยึดปรัชญาของวิถีชีวิตตะวันตกเป็นหลักสำคัญ เช่น การก่อสร้างถนนโดยคำนึงถึงงบประมาณอย่างเดียว มิได้คำนึงถึงผลกระทบต่อด้านอื่นๆ เช่น เส้นทางระบายน้ำ เป็นต้น เมื่อฤดูน้ำหลากถนนก็กลายเป็นเขื่อนกั้นน้ำทำให้เมืองบางเมืองประสบอุทกภัยอย่างร้ายแรงอยู่เสมอๆ เช่น หาดใหญ่ และเมืองอีกหลายเมืองไม่ว่าในประเทศหรือนอกประเทศ เวลาน้ำท่วมมักจะต้องทำลาย

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ถนนส่วนหนึ่งเพื่อระบายน้ำออกไปให้พ้น ตัวอย่างที่เห็นๆ อยู่ทั่วไปและบ่อยๆ เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเราไม่เคยตั้งตนเป็น โจรภัย จะดูแต่ัวตุอย่างเดียว ความทุกข์ก็

ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น

ทรงเน้นย้ำอยู่เสมอเรื่องที่จะต้องพัฒนาให้ สอดคล้องกับ “ภูมิสังคม” คือสอดคล้องกับสภาพ แวดล้อมของประเทศไทย และสังคมคือ คนไทย อย่าได้ไปลอกเลียนแบบ โดยมีได้ปรับปรุงให้ เหมาะสมกับหลักการภูมิสังคมของไทย แล้วนำมาใช้ อย่างไรชอบเขต ขาดวิชาการ และเหตุผลของ

บ้านเมือง หากทำอย่างนั้นก็จะเกิดขัดแย้ง ทะเลาะวิวาทกันทั้งสังคม เพราะเมื่อไม่ สอดคล้องก็ต้องขัดแย้งเป็นเรื่องธรรมดา

หลักการพัฒนาและ โครงการของพระองค์จะยึดความเรียบง่าย แต่ทว่า ลึกซึ้งและสำคัญคือมีความเชื่อมโยงต่อบัจฉัยและปัญหาอย่างรอบคอบ โดย ประโยชน์สุขของราษฎรจะเป็นศูนย์กลางสำคัญ จะทรงริเริ่มพื้นฐานของชีวิต ก่อน อาจจะเป็นโครงการเล็กๆ ค่อยทำค่อยไปอย่างระมัดระวัง และคนจะต้อง เรียนรู้อยู่ตลอดเวลาก่อนที่จะขยับเขยื้อนพัฒนาก้าวต่อไป ความเจริญจะต้องมี ความยั่งยืน

หลักเศรษฐกิจศาสตร์แนว ใหม่ว่าด้วย เศรษฐกิจพอเพียง นั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพราะตั้งอยู่บน ระบบที่ดำเนินชีวิตอย่าง สมเหตุสมผล ดำเนินก้าวหน้าไป อย่างระมัดระวัง สร้างเกราะ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

กำกับให้กับตัวเองอยู่ทุกอย่างก้าว ก้าวสู่ความสากลบนความพร้อมในทุกด้าน โดยมี
ต้องก้าวกระโดดหรือผลิผลาม มุ่งความพอเพียง พอดีกับทุนของเราขณะที่ย่างไป
ข้างหน้าจะสอดคล้องกับวิถีชีวิตไทย โดยมุ่งสร้างสรรค์แต่ "ประโยชน์สุข" ใน
ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชปณิธานว่า "เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม
เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม"

ความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของ
ตัว จะต้องทอผ้าใส่ให้ตัวเองสำหรับครอบครัว อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าใน
หมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้
มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่ง
มากนัก แนวคิดทฤษฎีใหม่ (เศรษฐกิจพอเพียง) สามารถทำความเข้าใจได้ง่ายๆ
โดยแบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่หนึ่ง

- (1) ถ้าพูดอย่างสรุปที่สุด เป็นวิธีปฏิบัติของเกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดิน
จำนวนน้อย แปลงเล็ก (ประมาณ ๑๕ ไร่)
- (2) หลักสำคัญ : ให้เกษตรกรมีความพอเพียงโดยเลี้ยงตัวเองได้
(Self sufficiency) ในระดับชีวิตที่ประหยัดก่อน ทั้งนี้ต้องมีความ
สามัคคีในท้องถิ่น
- (3) มีการผลิตข้าวบริโภคพอเพียงประจำปี โดยถือว่าครอบครัวหนึ่ง
ทำนา ๕ ไร่ จะมีข้าวพอกินตลอดปี ข้อนนี้เป็นหลักสำคัญของทฤษฎีนี้
- (4) เพื่อการนี้จะต้องใช้หลักว่า ต้องมีน้ำ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่
ฉะนั้น ๕ ไร่ต้องมีน้ำ ๕,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร แต่ละแปลง (๑๕ ไร่)
ทำนา ๕ ไร่ ทำพืชไร่ หรือไม้ผล ฯลฯ ๕ ไร่ (= ๑๐ ไร่) จะต้องมีน้ำ
๑๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

จึงได้ตั้งสูตรคร่าวๆ ว่าแต่ละแปลงประกอบด้วย

: นา ๕ ไร่ และพืชไร่และสวน ๕ ไร่

: สระน้ำ ๑ ไร่ ลึก ๔ เมตร จุประมาณ ๑๕,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร (๑๕,๒๐๐)

: ที่อยู่อาศัย และอื่นๆ ๒ ไร่

รวมทั้งหมด ๑๕ ไร่

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สอง

เมื่อตั้งศูนย์บริการ ให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่ม หรือสหกรณ์ร่วม
แรง ใน

- (1) การผลิต (พันธุ์พืช เตรียมดิน ซลประทาน ฯลฯ)
- (2) การตลาด (ลานตากข้าว ชั่ง เครื่องสีข้าว การจำหน่ายผลผลิต)
- (3) การเป็นอยู่ (กะป็น้ำปลา อาหาร เครื่องนุ่งห่ม)
- (4) สวัสดิการ (สาธารณสุข เงินกู้)
- (5) การศึกษา (โรงเรียน ศูนย์การศึกษา)
- (6) สังคมและศาสนา

ด้วยความร่วมมือของหน่วยราชการ มูลนิธิ และเอกชน

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สาม

ติดต่อร่วมมือกับแหล่งเงิน (ธนาคาร) และกับแหล่งพลังงาน (บริษัท
น้ำมัน) ตั้งและบริหารโรงสี (การตลาด) ตั้งและบริหารร้านสหกรณ์ (การผลิต
การเป็นอยู่) ช่วยการลงทุน (การผลิต การตลาด) ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต
(สวัสดิการ การศึกษา สังคมและศาสนา)

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสร้างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ทั้งนี้ ทั้งฝ่ายเกษตรกรและฝ่ายธนาคารกับบริษัทจะได้รับประโยชน์

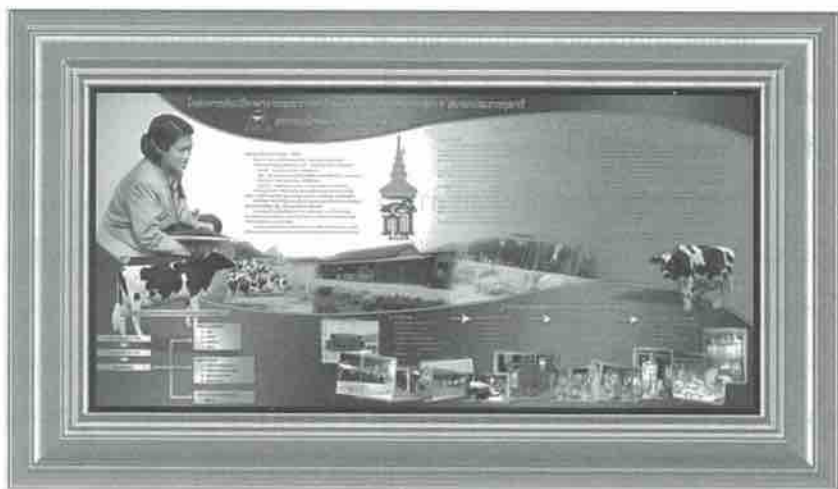
: เกษตรกรขายข้าวในราคาสูง (ไม่ถูกกดราคา) ธนาคารกับบริษัทซื้อข้าว
บริโภคในราคาต่ำ (ซื้อข้าวเปลือกตรงจากเกษตรกรและมาสีเอง) : (การตลาด)

: เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคในราคาต่ำ (เป็นร้านสหกรณ์ ราคา
ขายส่ง) : (การผลิต การเป็นอยู่)

: ธนาคารกับบริษัท จะสามารถกระจายบุคลากร

หลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิธีการที่จะต้องมองดูด้วยสติปัญญา ไหวพริบ
นั้น ส่วนใหญ่ประชาชนมองดูด้วยความลึกซึ้งอย่างละเอียดเป็นขั้นตอน

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

โครงการตามพระราชดำริ สหกรณ์โคนมวาริชภูมิ จำกัด

สหกรณ์โคนมวาริชภูมิ จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 18 หมู่ 4 บ้านป่าไผ่ ตำบลคือ
เขี้ยว อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร อำเภวาริชภูมิ ตั้งอยู่บนถนนสุรินทร์บำรุง หมู่
ที่ 1 ตำบลวาริชภูมิ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ และอำเภอ
วังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดสกลนคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอส่องดาว อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัด
สกลนคร

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นภูเขาและที่ราบสูง ทางทิศใต้และทิศตะวันออกลาดต่ำมาทางทิศเหนือ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงและเนินสูง ระหว่างกลางจะมีพื้นที่ราบสลับอยู่โดยทั่วไป

ลำน้ำที่สำคัญ คือลำน้ำห้วยปลาหาง ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาตาแดง ซึ่งอยู่ในเขตอำเภวาริชภูมิ และมีทรัพยากรที่สำคัญ ได้แก่ ป่าไม้ กลุ่มชนส่วนใหญ่เป็นคนภูไท

อำเภวาริชภูมิ ในวันนี้จึงมีสิ่งที่น่าสนใจเช่นสวนยางพารา หวาย ข้าวฮาง มีแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ (วัฒนธรรมบ้านเชียง) พระธาตุศรีมงคล มีศาลเจ้าปู่หมื่นศักดิ์ เป็นที่เคารพสักการะของชาวภูไทวาริชภูมิ ชาวภูไทวาริชภูมียังคงวัฒนธรรมอันเหนียวแน่น ความเป็นชาวภูไทยังคงโดดเด่น และเป็นที่รู้จักของผู้คนในจังหวัดสกลนครและแขกที่มาเยือนจากแดนไกลรู้จักชาวภูไทที่วาริชภูมิเป็นอย่างดี

สหกรณ์โคนมวาริชภูมิ จำกัด

โครงการในพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ปี พ.ศ. 2528 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการดำเนินงานของสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์สกลนคร ทรงมีพระราชดำริสั้ให้กรมปศุสัตว์ร่วมกับจังหวัดสกลนครส่งเสริมการเลี้ยงโคนมขึ้นในจังหวัดสกลนคร นอกจากนั้นทรงมีพระราชดำรินำและพระราชทานความช่วยเหลือแก่สหกรณ์ดังนี้

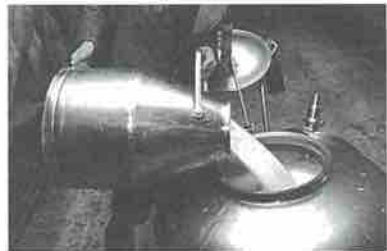
พิธีอภิเษกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสวี จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. พระราชทานเงินทุนจากมูลนิธิชัยพัฒนาจำนวน 1,200,000.-บาท ให้สหกรณ์ผู้ขี้ม ดอกเบี๋ยค้าฟ่อนระยะยาว สหกรณ์ได้นำมาก่อสร้างอาคารรับนมดิบ โถกึ่งเก็บสินค้าเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพ ปรับปรุงขยายไฟฟ้า ซื่อที่ดินเพิ่มเติม โดยดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2537

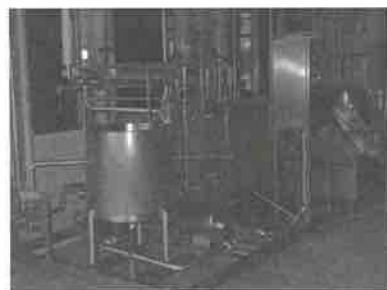
2. พระราชทานถังเก็บน้ำนมดิบขนาดบรรจุ 10,000 ลิตร (10 ตัน) พร้อมระบบทำความสะอาด แบบแผ่นแลกเปลี่ยนความเข้มนมูลค่า 2,568,000 บาท ดำเนินการแล้วเสร็จปลายปี พ.ศ. 2538

3. พระราชทานทุนการศึกษาให้แก่บุตรสมาชิก 3 คน เมื่อเรียนจบแล้วได้มาปฏิบัติงานที่สหกรณ์

4. ทรงมีพระราชดำริให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยเหลือเงินทุนเพื่อจัดซื้อเครื่องจักรผลิตนมพาสเจอร์ไรส์ โดยสหกรณ์ได้รับงบให้เปล่าจากงบพัฒนาจังหวัดจำนวน 1,309,000 บาท และงบจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) ผ่านกรมส่งเสริมสหกรณ์ให้กู้ยืมไม่คิดดอกเบี้ยจำนวน 4,000,000 บาท ได้จัดซื้อเครื่องจักรผลิตนมพาสเจอร์ไรส์กำลังการผลิต 500 ลิตร / ชั่วโมง ดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2538

ถังเก็บน้ำนมดิบ

ชุดเครื่องจักรผลิตนมพาสเจอร์ไรส์

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

5. พระราชทานเงินทุนเพื่อใช้หมุนเวียนจำนวน 1,090,000 บาท จากเงินที่มีผู้บริจาคทอดเกล้าถวายเมื่อครั้งเสด็จเปิดโรงงานผลิตอาหารสัตว์สหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538

การดำเนินงานสนองพระราชดำริ

จังหวัดสกลนครจึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมขึ้นที่อำเภอวาริชภูมิโดยส่งเสริมในกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์บ้านป่าโจด อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร

ต่อมาสมาชิกในกลุ่มฯ ได้ร่วมกันบริจาคเงินซื้อที่ดินเนื้อที่ 2 ไร่ เพื่อสร้างที่ทำการกลุ่ม อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกสภาจังหวัด เขตอำเภอวาริชภูมิและสมาชิกได้ร่วมแรงกันสร้างคอกกรีดขนาด 9 ช่องรีดขึ้น

ปี พ.ศ. 2529 ได้เริ่มรีดนมวัวตัวแรก และได้ขยายผลให้มีการเลี้ยงโคนมมากขึ้น ขยายงานเพิ่มโดยจัดซื้อหม้อต้มนมระบบแก๊ส 2 ชุด ก่อสร้างอาคารศูนย์รวมนมต่อเติมคอกกรีดโดยได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากกรมปศุสัตว์ จังหวัดสกลนคร องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมาชิกสภาจังหวัดและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฯลฯ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ปี พ.ศ. 2530 กลุ่มฯ ได้เริ่มผลิตนมพาสเจอร์ไรส์บรรจุถุงละ 200 ซี.ซี. ออกจำหน่าย และขอจดทะเบียนเป็นกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์บ้านคือเขียว

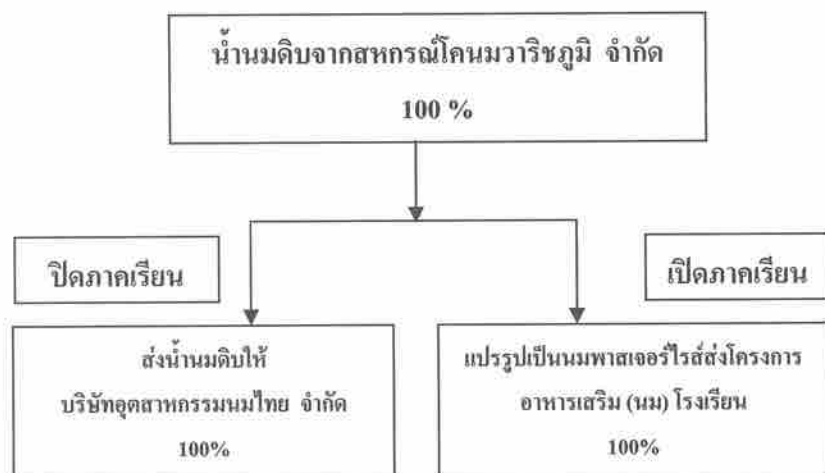
ปี พ.ศ. 2534 กลุ่มฯ เริ่มประสบปัญหาด้านการตลาด มีปริมาณน้ำนมดิบเหลือจากการแปรรูปมากขึ้น บริษัทอุตสาหกรรมนมไทย จำกัด (มะลิ) ได้สังเกตเห็นกลุ่มฯ มีศักยภาพพอที่จะขยายงานด้านการผลิตนมให้ได้ปริมาณเพียงพอ และคุณภาพได้มาตรฐาน ซึ่งบริษัทยินดีรับซื้อน้ำมนดิบแต่จะต้องแปรสภาพกลุ่มฯ ให้เป็นสหกรณ์โคนม

ปี พ.ศ. 2535 กลุ่มเกษตรกรได้รวมตัวกันจัดตั้ง สหกรณ์โคนมวาริชภูมิ จำกัดขึ้น มีสมาชิกแรกเริ่ม 194 ครอบครัว แบ่งเป็น 16 กลุ่ม มีโคนม 540 ตัว และมีหุ้นแรกตั้ง 19,400 บาท มีแผนดำเนินงานครอบคลุม 6 อำเภอ คือ อำเภอวาริชภูมิ อำเภอกุดบาก อำเภอนิคมน้ำอูน อำเภอสว่างแดนดิน อำเภอส่องดาว อำเภอพังโคน

ปัจจุบันขยายออกเพิ่มอีก 4 อำเภอ ภายในจังหวัดสกลนครคือ อำเภออากาศอำนวย อำเภอนวนนิवास อำเภอพรรณานิคม และในจังหวัดอุดรธานี อำเภอวังสามหมอ รวมเป็น 10 อำเภอ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

วิธีการตลาดน้ำนมดิบและผลิตภัณฑ์

ปริมาณโคที่ใช้ในการผลิตน้ำนม

จะมีตารางการแสดงจำนวนโคประจำเดือนเมษายน ปี พ.ศ. 2550 เพื่อให้ทราบผลผลิตน้ำนม ตัวอย่างดังนี้

- โครีดนม	1116	ตัว
- โคพักรีด	197	ตัว
- โคสาวท้อง	127	ตัว
- โคสาวไม่ท้อง	216	ตัว
- โครุ่น	339	ตัว
- โคเล็ก	267	ตัว
- โคเพศผู้	288	ตัว
รวม	2610	ตัว

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ปริมาณการรับซื้อน้ำมันดิบ

จะมีตารางการแสดงประจำเดือนเมษายน ปี พ.ศ. 2550 ตัวอย่างดังนี้

ปริมาณการรับซื้อน้ำมันดิบ ประจำเดือน เมษายน พ.ศ. 2550			
รายการ	จำนวน (ก.ก)	ราคา (ก.ก./บาท)	เฉลี่ยต่อวัน
ซื้อจากสมาชิก	367,610.00	11.99	12,253
ซื้อจาก สถาบันวิจัย สกลนคร	21,579.80	11.65	719
กำลังการผลิตนม พาสเจอร์ไรส์	89,000	534,000	ผลิต 6 วัน
ยอดการจำหน่าย	89,000	449,500	จำหน่าย 5 วัน
น้ำมันดิบที่เหลือจากการผลิตส่งบริษัทอุตสาหกรรมนมไทย เพื่อผลิตนม ยูเอชที			

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

รูปแบบการผลิตและการควบคุมคุณภาพนม

1. ส่วนรับนมดิบ

ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น

หน้าโรงงาน

- ตรวจสอบความสะอาด สี กลิ่น
- ตรวจสอบเต้านมอีกเสบด้วย CMT
- ตรวจสอบดูความคงสภาพของ โปรรตีน

ตรวจสอบคุณภาพนมเพื่อนำมาคิด

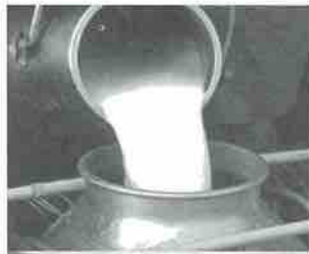
ราคาให้สมาชิก

- เปอร์เซนต์ไขมัน
- ค่าความถ่วงจำเพาะ
- เมททีตินบลู
- เกรดฟาร์ม

2. ส่วนการพาสเจอร์ไรส์

ตรวจสอบคุณภาพกระบวนการผลิต

- อุณหภูมิที่ใช้ในการพาสเจอร์ไรส์
- อุณหภูมิน้ำเย็น
- อุณหภูมินมเย็นออก
- อุณหภูมิน้ำร้อน

ส่วนรับน้ำนมดิบ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

3. ส่วนการบรรจุ

ตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์

1. ด้านกายภาพ

- สี
- กลิ่น
- รส
- อุณหภูมิ

2. ด้านเคมี

- เปอร์เซ็นต์ไขมัน
- ค่าความถ่วงจำเพาะ
- เปอร์เซ็นต์ SNF

3. ด้านจุลินทรีย์

- ปริมาณเชื้อจุลินทรีย์ทั่วไป
- TPC
- เชื้อ Coliform
- เชื้อ E.Coli

ตรวจสอบคุณภาพการเก็บรักษา

และการขนส่ง

- อุณหภูมิห้องเย็น
- อุณหภูมิหน้าโรงงาน
- อุณหภูมิสุดท้ายเมื่อนำส่งลูกค้า

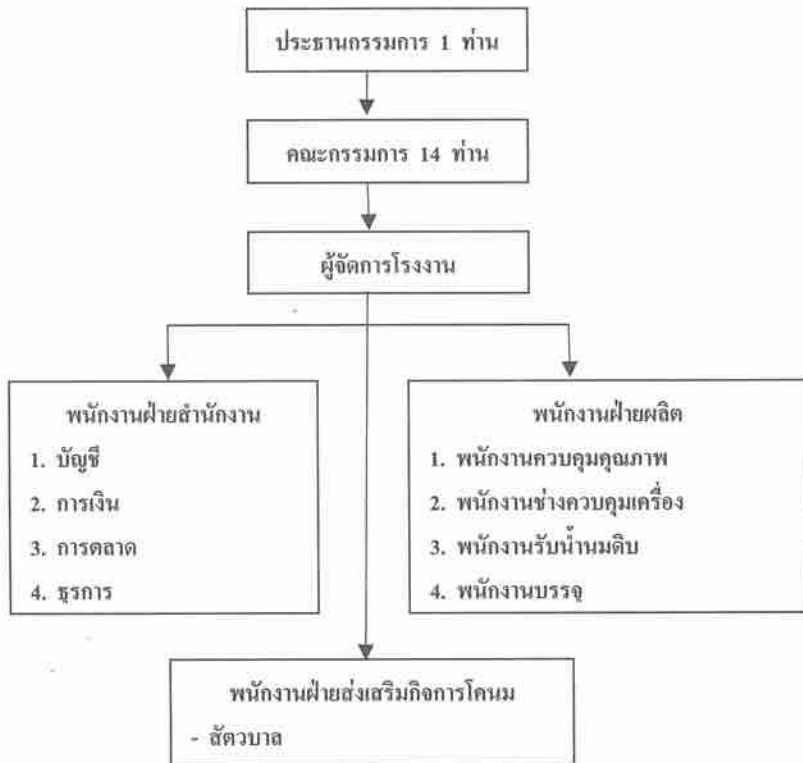
ส่วนการพาสเจอร์ไรส์

และการบรรจุ

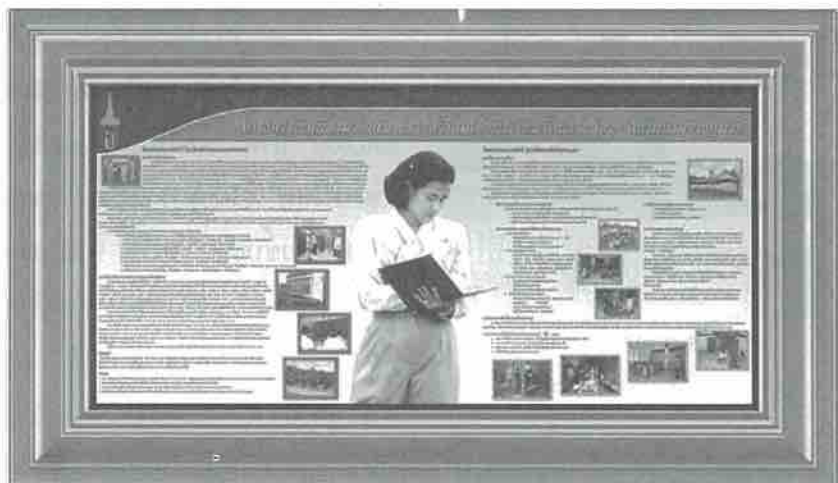
พิธีเสกขี้อธิเบตห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

สหกรณ์โคนมวาริชภูมิ จำกัด มีรูปแบบคณะกรรมการดำเนินงานดังนี้

แผนผังองค์กรระบบการบริหารงานสหกรณ์โคนมวาริชภูมิ จำกัด ประกอบด้วย

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

โครงการพระราชดำริ ศูนย์พัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ
และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

โครงการพระราชดำริ ศูนย์พัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ

ประวัติและความเป็นมา

ศูนย์พัฒนาเด็กวัยเตาะแตะเป็นศูนย์ที่ก่อตั้งขึ้นมาตามโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีพระราชประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาภาวะโภชนาการให้กับเด็กในเขตเทศบาลตำบลกุสุมาลย์ และเขตพื้นที่ใกล้เคียง โดยสำนักพระราชวัง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร และสำนักเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ร่วมกันดำเนินการ

พิธีเสกขี้อิฐเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสร้างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ศูนย์พัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ
เทศบาลตำบลกุสุมาลย์

ในระยะแรกพระองค์ได้พระราชทานทรัพย์ เป็นจำนวนเงิน 850,000 บาท เพื่อใช้ในการก่อสร้างอาคารเรียน จำนวน 1 หลัง ลักษณะอาคารแบบชั้นเดียว กว้าง 9.50 เมตร ยาว 24 เมตร จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องพักครู 1 ห้อง ในพื้นที่ 880 ตารางเมตร โดยใช้สถานที่ของ

โรงเรียนอนุบาลกุสุมาลย์ และทำการเปิดรับสมัครเด็กที่มีอายุระหว่าง 2.6 ปี - 3.11 ปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจน และได้ขอเปิดทำการเรียนการสอน ตั้งแต่ 16 พฤษภาคม 2548 เป็นต้นมา

ต่อมา สำนักพระราชวังได้ถ่ายโอนภารกิจ ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กวัยเตาะแตะให้เทศบาลตำบลกุสุมาลย์เป็นผู้รับผิดชอบดูแล ตั้งแต่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา ในปี พ.ศ. 2549 เทศบาลตำบลกุสุมาลย์ ได้จัดสรร

เงินงบประมาณ จำนวน 1,400,000 บาท เพื่อปรับปรุงต่อเติมขยายอาคารให้กว้างขวางขึ้น โดยดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2550 ผู้บริหารเทศบาลตำบลกุสุมาลย์ได้มีนโยบายให้ย้ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กวัดโพธาราม ซึ่งเทศบาลตำบลกุสุมาลย์ ได้รับการถ่ายโอนมาก่อน เมื่อปี พ.ศ. 2546 จากกรมศาสนา ให้มารวมเข้ากับศูนย์พัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ และใช้อาคารหลังใหม่ร่วมกัน เมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีบัวแดงดิน ชัยหวัดสกลนคร

นโยบายของผู้บริหารเทศบาลตำบลกุสุมาลย์

ตามนโยบายของคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลกุสุมาลย์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก ดังนี้

1. เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรหลาน
2. เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ๆ ก่อนเข้าเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป
3. เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาภาวะโภชนาการเด็กเล็กเขตเทศบาลตำบลกุสุมาลย์

แผนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ

1. ด้านการส่งเสริมสุขภาพ

- เด็กทุกคนได้รับการเฝ้าระวังเรื่องโภชนาการทุกๆ 1 เดือน
- เด็กได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ
- เด็กได้รับการดูแลสุขภาพ

อนามัยอย่างถูกสุขลักษณะ

2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

- มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้กับเด็ก เช่น ต่อบล็อก ฟังนิทาน วาดรูป ปั้นดินน้ำมัน ร้องเพลง เล่นเกม และอื่นๆ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

- มีสื่อต่างๆ ที่ช่วยในการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก เช่น ดินน้ำมัน กลอง เครื่องเล่นสนาม เครื่องเล่น CD TV ชาร์จรูปภาพต่างๆ หุ่นประติมากรรม และอื่นๆ

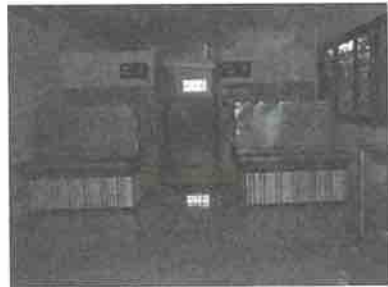
3. ด้านการบริการประกอบอาหารปลอดภัย

- สถานที่ประกอบอาหาร

ปลอดภัยถูกสุขลักษณะ

- มีน้ำดื่มน้ำใช้สะอาดเพียงพอ

- ผู้ประกอบอาหารมีสุขภาพดีแต่งกายเรียบร้อย

4. ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย

- บริเวณศูนย์ฯ มีสภาพแวดล้อม

ภายใน ภายนอกอาคารสะอาดและปลอดภัย

- ห้องน้ำ ห้องส้วมสะอาดถูกสุขลักษณะ

- พื้นที่ใช้สอยจัดเป็นสัดส่วนและเพียงพอ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

1. สนับสนุนในเรื่องของงบประมาณ เดือนละ 30 บาท
2. ร่วมเป็นคณะกรรมการศูนย์
3. ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กเล็กของศูนย์พัฒนาเด็กวัยเตาะแตะและเทศบาลตำบลกุสุมาลย์ เน้นการจัดในลักษณะของการดูแลและให้เด็กได้รับการพัฒนาแบบองค์รวมในทุกด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของเด็กแต่ละคน ซึ่งจะใช้ขอบข่ายในกิจกรรมประจำวันเป็นกรอบในการนำเสนอเพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมเสรี/ การเล่นตามมุม

กิจกรรมเสรี/ การเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระตามมุมกิจกรรม หรือมุมประสบการณ์ที่จัดไว้ในห้อง เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติ เป็นต้น มุมต่าง ๆ เหล่านี้ เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างอิสระเสรีตามความสนใจ และความต้องการของเด็กทั้งรายบุคคล และเป็นกลุ่ม

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง ซึ่งจังหวะและดนตรีที่ใช้ประกอบได้แก่ เสียงตบมือ เสียงเพลง เสียงเคาะ ฯลฯ มาประกอบการเคลื่อนไหว

พิธีเสกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

กิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปข้างนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกายเคลื่อนไหวร่างกาย และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก เช่น เล่นเครื่องเล่นสนาม เครื่องเล่นสำหรับโยก หรือไกวราวโหนขนาดเด็ก สำหรับเด็ก อุปกรณ์กีฬา

การดำเนินการให้เป็นศูนย์เด็กเล็กน่ายู่

ศูนย์พัฒนาเด็กวัยเตาะแตะเทศบาลตำบลกุสุมาลย์ได้จัดกิจกรรมและให้บริการแก่เด็ก ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพ ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก บริการอาหารสะอาดปลอดภัย จัดสิ่งแวดล้อมสะอาด ปลอดภัย และพัฒนาบุคลากร ผู้ดูแลเด็กให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ หลังจากการดำเนินงานดังกล่าว กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้นอบประกาศนียบัตร ให้เทศบาลตำบลกุสุมาลย์ เพื่อแสดงว่าศูนย์พัฒนาเด็กวัยเตาะแตะได้ผ่านการประเมินรับรองมาตรฐาน ให้เป็นศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ในวันที่ 29 กันยายน 2549

แนวทางการแก้ไขเด็กน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ / เตี้ย / ผอม

1. ติดตามเด็กที่มีการเปลี่ยนแปลงน้ำหนัก และส่วนสูงน้อยหรือเท่าเดิม และวัดส่วนสูงทุก 6 เดือน
2. แนะนำการให้อาหารครบทุกหมู่ ในปริมาณที่เหมาะสมแก่ผู้ปกครองเด็ก

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

3. เพิ่มอาหารประเภทโปรตีน แคลเซียม ให้แก่เด็กที่เจริญเติบโตต่ำกว่าเกณฑ์
4. ให้เด็กได้วิ่งเล่นเพื่อกระตุ้นความอยากอาหาร

พิธีระลึกขี้อิเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

โครงการพระราชดำริ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าสุทนต์มณี

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงมีพระดำริว่า "การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เยาวชนในชนบทมีความรู้ ความคิด และสติปัญญาที่เฉลียวฉลาด อันจะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาชนบท" จากการศึกษาวิจัยเขียนรายงานใน ปี พ.ศ.

2507 สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงพบกับสภาพความขาดแคลนโรงเรียนสำหรับเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เพราะกระทรวง ศึกษาธิการยังขยายเขตการศึกษาออกไปไม่ถึงพื้นที่ตามแนวชายแดนที่ห่างไกล ประกอบกับความเจริญทางด้าน การสื่อสาร โทรคมนาคมยังไม่ถึง และในเวลาช่วงนั้นมีเหตุการณ์การแทรกซึมของ ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ทำให้สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงห่วงใยประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชายแดน และทรงทราบว่ากองกำลัง การตำรวจตระเวนชายแดน ได้สร้างโรงเรียนชาวเขาขึ้นในเขตพื้นที่ตามแนวชายแดนที่อยู่ในความรับผิดชอบ พระองค์จึงทรงพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ให้แก่กองกำลังการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อนำไปสร้างโรงเรียนจำนวน 29 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนันต์ โรงเรียนสังวาลวิทย์ เป็นอาทิ ต่อมาภายหลังมีผู้มีจิตศรัทธาทูลเกล้าฯถวายเงินสมทบเพื่อจัดสร้างรวม 198 แห่งอยู่ทั่วไปทุกภูมิภาค โรงเรียนชาวเขาหรือที่รู้จักกันในเวลาต่อมาว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนเหล่านี้ อยู่ในความดูแลของตำรวจตระเวนชายแดนและทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน เนื่องด้วยในขณะนั้น โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่ที่มีภัยคุกคามของผู้ก่อการร้าย

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้รับพระราชทานชื่อจากสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทุกแห่ง โรงเรียนใดที่สร้างจากเงินที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวาย ทรงพระราชทานชื่อให้ตามชื่อของบุคคลหรือหน่วยงานที่บริจาคเงินในการจัดสร้างนั้น เมื่อโรงเรียนแต่ละแห่งที่สร้างแล้วเสร็จ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีนีจะเสด็จฯ ไปทรงเปิดโรงเรียนนั้นด้วยพระองค์เอง พร้อมทั้งพระราชทาน

อุปกรณ์การเรียน การสอน และสิ่งที่จำเป็นแก่โรงเรียน อาทิ โต๊ะนักเรียน สมุด ดินสอ เครื่องแบบนักเรียน ข้าวของเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับครู รวมทั้งยังได้พระราชทานแผนที่ ใช้เป็นอุปกรณ์การศึกษา เพื่อครูผู้สอนได้แสดงให้นักเรียนได้เห็น ว่า ผืนแผ่นดินที่พวกเขาอาศัยอยู่นั้นเป็น "แผ่นดินไทย" และพวกเขาเหล่านั้นเป็น "คนไทย" นอกจากนี้ยังได้โปรดให้จัดหาเครื่องรับวิทยุไว้ประจำตามโรงเรียนเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ได้มีโอกาสรับข่าวสารและเหตุการณ์ต่างๆ ของบ้านเมือง และที่สำคัญพระองค์ได้พระราชทานสัญลักษณ์ของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ได้แก่ ธงชาติไทย พระพุทธรูป (ภปร.) และพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพื่อให้เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจให้ราษฎรเหล่านั้นเกิดความรักหวงแหนชาติและแผ่นดินของตน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

สมเด็จพระยาฯ ยังได้ทรงรับเอาโครงการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และเมื่อสมเด็จพระยาทรงเจริญพระชนมายุมากขึ้น ก็มีได้ทรงทอดทิ้ง พระองค์ได้ทรงฝากให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม

ราชกุมารี ทรงช่วยดูแลแทน ดังพระราชกระแสที่ว่า “ยาแก่แล้ว ไปไหนไม่ค่อยไหว ถ้าสมเด็จพระเทพฯ เสด็จก็ให้เยี่ยมแทนย่ะด้วย”

สมเด็จพระยามีพระคุณยิ่งสำหรับชาวโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ถ้าไม่มีสมเด็จพระยาและสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารคงไม่ได้รับการศึกษา ไม่มีความรู้ ครอบครัวยากจนขาดแคลน และคุณภาพชีวิตคงไม่ดีขึ้นแน่ แต่ความเป็นจริง พวกเราชาวโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีชีวิตและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเพราะสมเด็จพระยาและสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระเมตตา จนทำให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีมาได้จนถึงทุกวันนี้

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสกลนคร

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 21 จังหวัดสกลนคร

มีภาระหน้าที่รับผิดชอบดูแลโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในพื้นที่
จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดนครพนม และจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย

1. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย
ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 12 บ้านศรีถาวรพนา ตำบลกกตูม อำเภอคงหลวง
จังหวัดมุกดาหาร
2. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอลลาดเฮงเกิ้ล ตั้งอยู่ที่หมู่ 6
ตำบลนาใน อำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม
3. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคู ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 4 และ
หมู่ 7 ตำบลนาใน อำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม
4. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาสามัคคี ตั้งอยู่ที่หมู่ 12
ตำบลนาทม อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม
5. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชุกิศึกษา ตั้งอยู่ที่หมู่ 8 บ้านน้อย
หลวงมอญ ตำบลหนองเทา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
6. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหาดทรายเพ ตั้งอยู่ที่ตำบล
หนองเทา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
7. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ 8 (เดิมชื่อ
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านโนนอุดมดี) ตั้งอยู่ที่หมู่ 8
ตำบลคอนเตย อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม
8. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคือกนิสไทยฯ ตั้งอยู่ที่หมู่ 9 ตำบล
แมคนาทม อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร

พิธีเสกขีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ประวัติโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนค้อกนิสไทยฯ

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนค้อกนิสไทยฯ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2543 โดยราษฎรและผู้นำชุมชนของบ้านพรหมศรีธาตุ และบ้านโนนน้ำคำ ต.แมคนาทม อ.โคกศรีสุพรรณ จ.สกลนคร ได้มีความห่วงใยเด็กนักเรียน

ในหมู่บ้านที่ต้องเดินทางไปเรียนที่หมู่บ้านอื่น ซึ่งมีระยะทางไกลและการคมนาคมไม่สะดวกในฤดูฝนทุกปีน้ำท่วมถนน อาจทำให้เกิดอันตรายแก่เด็กนักเรียน จึงได้ตกลงแต่งตั้งตัวแทนของหมู่บ้านประกอบด้วย นายวิระพงษ์ แก้วมะ, นายสังวาน แก้วมะ, นายสมาน เพ็ญสา, นายสมควร พรหมเมือง, นายสมเดช เป็นโคตร และนายจงจิต แก้วมะ เป็นตัวแทนของหมู่บ้าน ไปยื่นหนังสือร้องขอโรงเรียนกับ พ.ต.อ. โชติ ไทยยิ่ง ผกก.ตชด.23 ค่ายศรีสุทลุงส์ ต.ธาตุเชิงชุม อ.เมือง จ.สกลนคร เมื่อได้รับเรื่องราวร้องขอจากตัวแทนหมู่บ้านแล้ว พ.ต.อ. โชติ ไทยยิ่ง จึงประสานงานไปยัง นายกาญจน์ ลอยมา นายอำเภอโคกศรีสุพรรณ ในขณะนั้น ได้ให้ความเห็นชอบจัดตั้งโรงเรียนตชด.ในพื้นที่ได้ จึงได้นำเรื่องทั้งหมดนำเรียนนายรุ่งฤทธิ์ มกรพงศ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครและได้รับความเห็นชอบ กก.ตชด.23 จึงได้รวบรวมเรื่องทั้งหมดส่งไปตามลำดับชั้นจนถึงสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พล.ต.อ.ประชา พรหมนอก เป็น ผบ.ตร.) และได้อนุมัติให้จัดตั้งเป็นโรงเรียน ตชด.บ้านพรหมศรีธาตุ-โนนน้ำคำ

พิธีเสกขี้อิฐเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

ในระหว่างการดำเนินการร้องขอไปยังหน่วยเหนือ กก.ตชด.23 ได้มอบหมายให้พ.ต.ท.สมบัติ บุญโสภณ ผบ.ร้อยตชด.235 ร.ต.ต.ปริญญา บัวรอด และ ค.ต.กิตติศักดิ์ วัฒนดี ร่วมกับชาวบ้านจัดสร้างอาคารเรียนชั่วคราว และเปิดทำการเรียนการสอนครั้งแรก ในวันที่ 16 พฤษภาคม 2543 โดยใช้ชื่อโรงเรียนว่า โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านพรหมศรีธาตุ-โนนน้ำคำ มีนักเรียนทั้งสิ้น 178 คน ชาย 109 คน หญิง 69 คน มีครูตำรวจตระเวนชายแดนทำการสอน จำนวน 10 นาย

ต่อมาเมื่อเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2543 บริษัทค็อกนิสไทยจำกัด ได้บริจาคทรัพย์เป็นจำนวนเงิน 1,576,732 บาท (หนึ่งล้านห้าแสนเจ็ดหมื่นหกพันเจ็ดร้อยสามสิบบาทถ้วน) เพื่อสร้างอาคารเรียนถาวร จำนวน 1 หลัง ขนาดกว้าง 10 เมตร ยาว 66 เมตร จำนวน 12 ห้องเรียน และเดือนมกราคม พ.ศ. 2544 บริษัทค็อกนิสไทยจำกัด ได้บริจาคทรัพย์สร้างโรงอาหารขนาดกว้าง 10 เมตร ยาว 42 เมตร และเปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนค็อกนิสไทยฯ เฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” เมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2544 ในโครงการ “โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติ 100 ปี สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” โดยได้รับอนุมัติจาก กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสร้างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เมื่อ พ.ศ.2544 สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ทรงเสด็จ เยี่ยม โรงเรียน ทรงเป็นองค์
ประธานเปิดอาคารเรียนเมื่อวันที่ 26
กันยายน พ.ศ. 2544

วิสัยทัศน์

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนค้อกนิสไทยฯ จัดการเรียนการสอน
โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นการฝึกทักษะ จัดกิจกรรมให้เรียนรู้จากประสบการณ์
จริง ฝึกการปฏิบัติ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน หาคำความรู้ที่มีอยู่หลากหลายอย่าง
ต่อเนื่อง ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย มีค่านิยมอันดีงาม
มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เห็นคุณค่ารู้จัก
อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

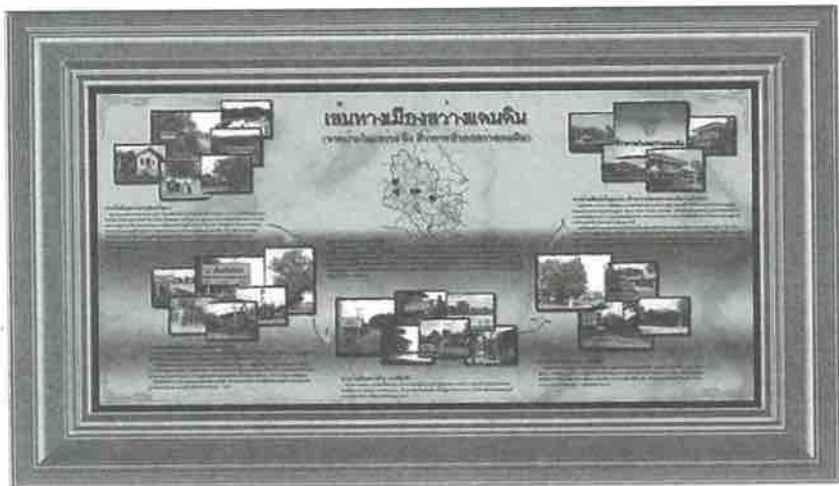
พันธกิจ

1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หลักสูตรแกนกลางและสอดคล้อง
กับความต้องการของท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน
2. ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับ
ความต้องการของผู้เรียน และชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน
3. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามความคาดหวังของ
หลักสูตร

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

- ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย รักการอ่านและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เส้นทางเมืองสว่างแดนดิน
(จากบ้านโพนสว่าง ถึง ที่ว่าการอำเภอสว่างแดนดิน)

ปูมการตั้งอำเภอสว่างแดนดิน

ปีพุทธศักราช ๒๔๐๖ รัตนโกสินทร์ศก ๘๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินกรุงสยาม ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ แห่งราชวงศ์จักรี ได้พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งเมือง “ภูवलลสอง”โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งพระราชบุตร (หมื่น) เมืองสกลนคร เป็นพระภูวาลลสอง เป็นเจ้าเมืองภูวาลลสอง โดยยกบ้านโพนสว่าง ซึ่งตั้งอยู่ริมน้ำเซบั้งไฟ เมืองมหาชัย ต่อมาได้เดิมสร้อยต่อท้ายว่า “เมืองมหาชัยกองแก้ว” อยู่ฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง (ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว) และให้พระภูวาลลสอง เจ้าเมือง นำบุตร ภรรยา

พิธีเสกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พรรคพวกอพยพครอบครัวไปอยู่ที่เมืองภูคดสอง ตั้งอยู่ที่บ้านโพธิ์หวา เมือง
มหาชัยกองแก้ว เพื่อรักษาช่องทางป้องกันพระราชอาณาเขตมิให้ญวนเข้ามา
ล่วงล้ำเข้ามาคืบป่าวไพร่ราษฎรให้ได้รับความเดือดร้อน

การตั้งเมืองสว่างแดนดินครั้งแรก

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ โปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
ให้ท้าวเทพกษัตรี (ท้าวแดง) เป็นหัวหน้ากลุ่มชนไทยโซ้ย เป็นพระเทศประสิทธิ์
เป็นเจ้าเมือง ได้อพยพมาจากเมืองภูคด (ภูวานากระแดง) เมืองมหาชัยกองแก้ว
(ปัจจุบันประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว) มาตั้งครอบครัวอยู่ที่
บ้านโพนสว่างหาดขาว ตั้งอยู่ริมปากน้ำปลาหางไหลมาบรรจบกับห้วยน้ำอูนที่
บ้านสว่างเก่า โดยยกบ้านโพนสว่างหาดขาวเป็นเมืองสว่างแดนดิน คำว่า "เมือง
สว่างแดนดิน" มาจากคำว่า "สว่าง" ซึ่งคำว่าสว่างเป็นส่วนหนึ่งของคำว่าบ้านสว่าง
(ปัจจุบัน บ้านสว่าง ตั้งอยู่ที่บ้านสว่าง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร)
จึงเป็นที่มาของคำว่า "เมืองสว่างแดนดิน" พระเทศประสิทธิ์ เป็นเจ้าเมืองสว่าง
แดนดินตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๐๖ - ๒๔๑๑

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

การย้ายเมืองครั้งแรก (บ้านเดือศรีคันไชย)

พระเทพประสิทธิ์ ได้ย้ายเมืองสว่างแดนดิน (บ้านสว่าง) ไปตั้งอยู่ที่บ้านเดือศรีคันไชย (ปัจจุบันอยู่ในเขตอำเภอานานิवास จังหวัดสกลนคร) ปีพุทธศักราช ๒๔๑๑ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕

ในปีพุทธศักราช ๒๔๑๘ จีนฮ่อได้เข้ามารุกรานบริเวณหัวพันทั้งห้าทั้งหก จนถึงทุ่งเชียงคำ (อยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว) เกิดศึกฮ่อขึ้น ทางเมืองสว่างแดนดินได้ถูกเกณฑ์ไปปราบจีนฮ่อด้วย พระเทพประสิทธิ์เข้าเมืองชราภาพไม่สามารถไปศึกฮ่อได้จึงให้บุตรเขยจัดกำลังไปสมทบไปปราบจีนฮ่อ และจีนฮ่อ (ศึกฮ่อ) แพ้แก่กองทัพสยาม

เมื่อเสร็จศึกฮ่อ ท้าวหำ (บุตรเขยของพระเทพประสิทธิ์) ได้รับโปรดเกล้าเป็น พระสิทธิศักดิ์ประสิทธิ์ ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ว่าราชการเมืองสว่างแดนดิน ในปีพุทธศักราช ๒๔๒๐ - ๒๔๒๔

พิธีอภิเษกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

การย้ายเมืองครั้งที่ ๒ (บ้านโคกสี)

เมืองสว่างแดนดิน (บ้านเคื้อศรีคันไชย) ได้ย้ายไปตั้งอยู่ที่บ้านโคกสี ในปีพุทธศักราช ๒๔๒๔ (บ้านโคกสี ในปัจจุบันเป็นตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร) เมืองสว่างแดนดินที่บ้านโคกสีตั้งอยู่จนถึงประมาณ ๑๔ ปี เพราะมีความอุดมสมบูรณ์ประกอบด้วยบึงน้ำ (บึงลับ และบึงฟ้าแลบ) และป่า

การย้ายเมืองครั้งที่ ๓ (บ้านหัน)

ในปีพุทธศักราช ๒๔๓๘ ความเจริญได้เข้ามาได้มีการสร้างทางหลวงสายอุดรธานี – สกลนคร (ถนนนิตโย) ผ่านมาในเขตเมืองสว่างแดนดิน แต่ถนนได้สร้างห่างไกลจากตัวเมืองสว่างแดนดิน (บ้านโคกสี) ตัวเมืองไม่สะดวกในการติดต่อกับมณฑลและเมืองใหญ่ๆ ได้ เจ้าเมืองจึงย้ายเมืองสว่างแดนดินจากบ้านโคกสีมาตั้งที่บ้านหัน (ปัจจุบันอยู่ในตำบลสว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร) ในปีพุทธศักราช ๒๔๓๘

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

บ้านห้วยทรายขาว (ต.สว่างแดนดิน อ.สว่างแดนดิน จ.สกลนคร)

การย้ายเมืองครั้งสุดท้าย (ที่ว่าอำเภอสว่างแดนดิน ในปัจจุบัน)

ในปีพุทธศักราช ๒๔๔๕ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้จัดระเบียบการปกครองแผ่นดิน โดยแบ่งการปกครองออกเป็นหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และมณฑล ให้เจ้าเมืองเป็นนายอำเภอ อุปฮาดเป็นปลัดอำเภอ ราชวงศ์ เป็นสมุหอำเภอ ราชบุตร เป็นเสมียนอำเภอ เมืองสว่างแดนดิน (บ้านหัน) ซึ่งเปลี่ยนชื่อมาจาก อำเภอบ้านหัน อยู่ในเขตปกครองของจังหวัดสกลนคร มณฑลอุดรธานี

จนถึงปีพุทธศักราช ๒๔๘๒ อำเภอบ้านหันได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น อำเภอสว่างแดนดิน ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ ๙ โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่ออำเภอบ้านหัน มาเป็นอำเภอเมืองสว่างแดนดิน เพราะอำเภอสว่างแดนดินเดิมมีที่มาจากเมืองสว่างแดนดิน จากการสืบค้นของนายสุพัฒน์ วงศ์วัฒน์ เป็นนายอำเภอจึงขอเปลี่ยนชื่อจากอำเภอบ้านหันมาเป็นอำเภอสว่างแดนดิน และได้ย้ายที่ว่าการอำเภอบ้านหันมาตั้ง ณ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลสว่างแดนดิน จึงปรากฏที่ตั้งอำเภอสว่างแดนดินมาจนทุกวันนี้

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พิพิธภัณฑ์เปิดของสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสร้างแดนบดิน จังหวัดสกลนคร

บ้านพันนา

ประวัติบ้านพันนา

นายพรานนาได้อพยพมาจากเวียงจันทน์ ประเทศลาว (ซึ่งนายพรานนา เป็นทหารของพระวอพระตา) มาตั้งบ้านพันนาและมาอยู่เป็นคนแรก มาตั้งบ้าน ครั้งแรกอยู่ที่ โนน มาเห็น โนนสวนน้ำ อยู่ทางทิศเหนือของหมู่บ้านพันนาในปัจจุบัน (ที่เป็นบ้านม้าในปัจจุบัน) จึง ไปตัด ไม้มาเส็งทายว่า ถ้าพื้นที่จะเส็งนั้น มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมที่จะตั้งบ้านเรือน ก็ให้ ไม้ นั้นยาวกว่าเดิม ถ้าไม่ยาวกว่าเดิมตามที่เส็งทายก็แสดงว่าพื้นที่นั้นจะเป็นที่ตั้งบ้านเรือนเป็นที่อยู่อาศัย แต่ผลการเส็ง ไม้ นั้นคงที่พื้นที่ที่เส็งนั้นเป็นอันยกเลิกที่จะตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัย แล้วต่อมา ได้มาเห็น โนน(บ้านพันนาในปัจจุบัน) เห็นหัวขำอ้อซึ่งอยู่ทางทิศใต้

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ของโนนเป็นบริเวณที่อุดมสมบูรณ์จึงได้ทำการเสี่ยงทายอีกครั้งจึงได้ตัดไม้ยาวประมาณ 1 วา (หนึ่งวา วาตัวเอง) ถ้าจะได้พื้นที่โนนแห่งนี้ตั้งบ้านเรือนเป็นที่อยู่อาศัยขอให้ไม้นั้นยาวกว่าเดิม ถ้ายาวกว่าเดิมก็จะได้อาโนนแห่งนี้เป็นที่ตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยต่อไป จึงได้ทำการเสี่ยงทายอยู่ถึง 3 คืน ผลปรากฏการเสี่ยงทายก็เลยได้โนนแห่งนี้ (บ้านพันนา) เป็นที่ตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัย

การสร้างที่อยู่อาศัยที่โนนแห่งนี้ (บ้านพันนา) ได้ปลูกกระท่อมอยู่ชั่วคราวก่อน แล้วต่อมาพวกลูกหลานก็อพยพตามมาอยู่ด้วยจนเป็นหมู่บ้านพันนาขึ้น เดิมบ้านพันนามีชื่อเรียกว่า บ้าน“พรานนา”ตามชื่อของผู้ตั้งบ้าน ต่อมาบ้านพรานนามีผู้เรียกเพี้ยนคำจากบ้านพรานนา มาเป็นบ้านพันนาจนถึงทุกวันนี้

บ้านพันนาในอดีตมีความอุดมสมบูรณ์ทั้งพืชพรรณธัญญาหาร ป่าแหล่งน้ำ จนมีทำเลลือที่เล่าขานจากปากต่อปากของผู้เฒ่าในบ้านพันนาเปรียบบ้านพันนาว่า “บ้านผ้าขาวพันนา หัวปลาเส็ดก้อนเส้า ข้าวเก่าเอาใส่หมอน” ความหมายคือ บ้านผ้าขาวอยู่ทางทิศตะวันตกในปัจจุบันขึ้นอยู่กับอำเภอพังโคน ส่วนบ้านผ้าขาวอยู่ทิศตะวันตกขึ้นอยู่กับเขตอำเภอสว่างแดนดิน บ้านทั้งสองแห่งนี้มีความอุดมสมบูรณ์เหมือนกัน จึงเปรียบได้กับประโยคคำพูดที่ว่าในน้ำมีปลาที่อุดมสมบูรณ์ ปลาตัวใหญ่จนนำหัวปลามาทำเป็นที่รองหม้อได้ (เรียกว่าก้อนเส้า คือเอาหัวปลามาแทนก้อนหิน) ข้าวที่อยู่ในเส้ามีอยู่เต็มไปหมด มีความอุดมสมบูรณ์จนถึงหน้าเก็บเกี่ยวข้าว ข้าวใหม่ในดินฤดูหนาว ข้าวเก่าในเส้าข้าวก็ยังมีไม่หมด จนต้องเอาข้าวเก่าเอาไปทำเป็นปุ๋ยใส่ดินหมอนเพื่อให้ได้เกิดความเจริญงอกงาม

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ในปัจจุบันบ้านพันนาตั้งอยู่ตำบลพันนา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
ยังอุดมสมบูรณ์ดังประโยชน์คำพูดที่พูดไว้ในครั้งอดีต

ปราสาทขอมพันปี
ศรีภูมิเผ่าภาษา
ปู่ตาผู้ทรงธรรม
แม่นางคำเจ้าหอ
บึงคำอ้อน้ำใส
งามฝ่ายไผ่หมัดหมี
บ้านข้าวจิ้มหิมา
ต้นตาคิวสิงค์
สวยสุดซึ้งถิ่นพันนา

บ้านพันนา เป็นหมู่บ้านที่ขึ้นกับตำบลพันนา อำเภอสว่างแดนดิน
จังหวัดสกลนคร อยู่ห่างจากตัวจังหวัดสกลนครประมาณ 76 กิโลเมตรตาม
เส้นทางหลวงหมายเลข 22 ถนนนิตโย (สกลนคร – อุดรธานี)

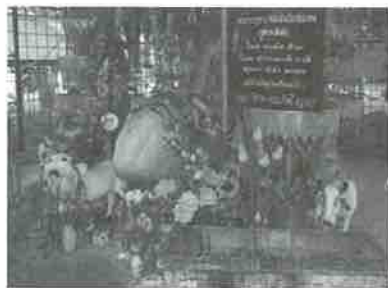
บ้านพันนา เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตอำเภอสว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดน
ดิน เดิมเป็น เมืองสว่างแดนดิน พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรด
เกล้าฯ ยกบ้านโพนสว่างหาดยาว ริมน้ำปลาหาง แขวงเมืองสกลนคร เป็น เมือง
สว่างแดนดิน ในปีพุทธศักราช 2424 และต่อมาได้ย้ายเมืองสว่างแดนดินมาตั้งที่
บ้านเคือศรีคันไชย อำเภอวานรนิวาส จากบ้านเคือศรีคันไชยย้ายมาตั้งที่บ้าน
โลกสี อำเภอสว่างแดนดิน จากบ้านโลกสีย้ายมาตั้งที่บ้านหัน อำเภอสว่างแดน
ดิน ย้ายจากบ้านหันมาตั้งที่ว่าการอำเภอสว่างแดนดินในปัจจุบัน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

คนเมืองสว่างแดนดิน (หรือ
อำเภอสว่างแดนดิน) ส่วนใหญ่เป็นคน
กลุ่มชนชาติพันธุ์ไทยโย้ย ที่อพยพมาจาก
ฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงจากบ้านนาตรงแสนตอ
แล้วมาตั้งหลักฐานอยู่เมืองสว่างแดนดิน
ครั้งแรก (บ้านสว่าง ตำบลสว่าง อำเภอ
พรรณานิคม จังหวัดสกลนคร) แล้วอพยพเคลื่อนย้ายกลุ่มชนมาที่บ้านเคือศรีคันไชย
บ้านโลกสี บ้านหัน และเมืองสว่างแดนดิน สุดท้ายตั้งอยู่ที่ว่าการอำเภอสว่าง
แดนดินในปัจจุบัน กลุ่มชนชาติพันธุ์ไทยโย้ยก็ค่อยๆ สลายผสมกับกลุ่มชนชาติ
พันธุ์อื่นๆ จนแทบไม่ปรากฏความเป็นชาวไทยโย้ยในเขตอำเภอสว่างแดนดิน

และยังมีกลุ่มชนชาติพันธุ์ที่อพยพมาตั้งหลักฐานในบริเวณอำเภอสว่าง
แดนดินอีกกลุ่มชนหนึ่ง เป็นกลุ่มชนชาติพันธุ์ไทยอีสาน (ไทยลาว) ได้อพยพจาก
ฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงหลายเส้นทาง โดยเฉพาะเส้นทางที่มาจากจำปาศักดิ์ (ลาวใต้)
ตรงข้ามกับจังหวัดอุบลราชธานี ได้เดินทางผ่านจังหวัดอำนาจเจริญ มุกดาหาร
นครพนม สกลนคร และจังหวัดอุดรธานี
มาตามเส้นทางถนนนิตโย อีกเส้นทางหนึ่ง
มาตั้งถิ่นฐานอยู่บ้านพันนา เป็นอีกบ้าน
หนึ่งที่มีชาวไทยอีสาน (ไทยลาว) อพยพ
เดินทางมาเพื่อหาแหล่งที่ทำมาหากินและ
ตั้งหลักฐานอย่างมั่นคงจนมาถึงทุกวันนี้

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ลาว ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้กล่าวว่า ลาว ชื่อประเทศและชนชาติที่อยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพรมแดนติดต่อกับไทย กัมพูชา เวียดนาม เมียนมาร์ (พม่า) และจีน ชนชาตินี้มีหลายสาขา เช่น ลาว เวียง ลาวโສ້ງ ลาวพวน เป็นต้น

การกำเนิดคำว่า "ลาว" ในประวัติศาสตร์ ลาวได้กล่าวว่า การกำเนิดคำว่า "ลาว" หรือชนชาติลาวที่เรียกว่า "ลาว" นั้นมีกล่าวไว้ในพงศาวดารชาติไทยของหลวงวิจิตรวาทการ กล่าวไว้ว่า "ลาว" มาจากคำว่า "ลัวะ" หรือ "ละว้า" ซึ่งเป็นชื่อของชนชาติหนึ่งที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในดินแดนส่วนนี้มาก่อน เมื่อพวกไทยอพยพลงมาอยู่ปะปนกับคนพวกนี้ ไทยจึงเรียกพวกนี้ว่า ลาว

ชาวไทยอีสาน หรือ ไทยลาว เป็นชนกลุ่มใหญ่ที่ปรากฏอยู่ในภาคอีสาน โดยเฉพาะในจังหวัดสกลนคร มีกลุ่มชนลาวอพยพมาอยู่ทุกอำเภอของจังหวัดสกลนคร และยังเป็นกลุ่มชนชาติพันธุ์ที่เก่าแก่ที่สุดในบริเวณภาคอีสาน

การมาตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชนลาว ในเขตจังหวัดสกลนคร โดยเฉพาะบ้านพันนา การอพยพมาจากลาวได้เพื่อมาสร้างบ้านเมืองตั้งชุมชนในบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีพื้นที่เหมาะที่จะทำมาหากิน ปลูกข้าว ปลูกยาสูบ และปลูกพืชอย่างอื่น ไร่กิน มีคติความเชื่อประจำหมู่บ้าน รวมถึงพุทธศาสนาไว้เป็นหลักของหมู่บ้าน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

มีวิถีชีวิตบนพื้นฐานชนบประเพณี
ยึดสืบสอง และมีสิ่งที่เคารพประจำหมู่บ้าน
ศาลปู่ตา คำ หอเจ้าแม่ นางคำเหลือ เป็น
หลักยึดเหนี่ยวทางใจของชาวหมู่บ้านพันนา
การดำรงชีวิตชอบอยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่
มีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ปล่อยที่ ปล่อยอาศัย

สภาพทั่วไปในหมู่บ้านพันนาเป็นชนบทมีสังคมแบบเกษตรกรรม มีคติความเชื่อ
โดยทั่วไปแบบลาว ลักษณะไม่ซับซ้อน แต่ยังคงมีลักษณะของความเป็นบ้านของ
ชาวลาวอย่างเห็น ได้ชัดเจน เช่น มีเสาข้าว อยู่ใกล้กับบ้านแบบลาว ดำเนินชีวิตแบบ
เรียบง่าย มีการทอผ้า สานกระบุง กระติบข้าว ฯลฯ เพื่อไว้ใช้ในครัวเรือน ถ้าเหลือ
นำไปขาย คนในหมู่บ้านพันนาในยุค พ.ศ. 2550 ยังหลงเหลือนายฮ้อยนักค้าขายที่
ยิ่งใหญ่ของอีสานในอดีต เหมือนกับนายฮ้อยทมิฬ ที่คำพูน บุญทวี เขียนไว้เล่า
เรื่องชีวิตของคนไทยอีสานที่น่าว้าว ควายไปขายที่กรุงเทพ - กรุงเทพฯ

ลักษณะหมู่บ้านพันนา รอบๆ หมู่บ้าน
จะเป็นทุ่งนาโอบล้อมหมู่บ้านในยามฤดูฝนจะ
เห็นป่าฝนทิ้งคางม ตกกระจายไปตามท้องทุ่ง
ที่มีต้นกล้าข้าวเขียวขจีเต็มท้องทุ่งสุดลูกหูลูกตา
เป็นภาพทิ้งคางมหาดูได้ยาก ในยามปลายฝน
ต้นหนาว ข้าวสุกเหลืองอร่ามเต็มไปทั่วท้องทุ่ง
ยามเย็นตอนตีตากผ้าอ้อมแสงของดวงอาทิตย์
สาดกระทบกับปลายยอดข้าวที่ลือลมเล่น
ต้นข้าวพลิ้วลู่ไปกับสายลม เหมือนกับคลื่น
ละลอกน้ำเป็นภาพทิ้งคางมที่บ้านพันนา

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ความเป็นบ้านเก่าแก่ มีวัฒนธรรม
บ้านเชียง วัฒนธรรมขอม วัฒนธรรมลาว
ที่ปรากฏอยู่ให้เห็นได้เด่นชัด ภายใน
หมู่บ้านมีสิ่งของเครื่องใช้ถูกฝังอยู่ก่อนที่
คนบ้านพันนามาอยู่ มีโรกยาศาลที่สร้าง
ในสมัยของพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 กษัตริย์

ขอมผู้ยิ่งใหญ่ที่นับถือพุทธศาสนาหายาน มีวัฒนธรรมในงานบุญฮีตสิบสอง
งานบุญเดือน 3 (บุญข้าวจ้) ที่นี่ยังคงนับถือปฏิบัติกันมาอย่างไม่ขาดสาย

บ้านพันนาเป็นหมู่บ้าน OTOP Product Champion ปี พ.ศ. 2549
บ้านพันนาแห่งนี้เป็นบ้านที่ผลิตผ้าที่มีชื่อเสียงและยังเป็นศูนย์ผลิต และจำหน่าย
ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน เช่นผ้า ประกอบด้วย ผ้าฮ่อมคราม ผ้าฮ่อมโคลน ผ้าฮ่อมด้วย
เปลือกไม้ มีลวดลายผ้าที่เป็นลายผ้าโบราณ
และลายผ้าที่ชนะเลิศในการประกวดใน
จังหวัดสกลนคร และในภาคอีสานเป็นต้น

บรรยากาศในหมู่บ้านพันนามีการ
อนุรักษ์วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ มีการจัด
บ้านไว้รองรับแขกที่มาเยือนเที่ยวในบ้าน
พันนา “แบบโฮมสเตย์ (Home stay)” เพื่อ
ถ่ายทอดวัฒนธรรมแบบอีสาน มีบายศรี
สู่ขวัญ พาแลงด้วยอาหารแบบบ้านพันนา
การแสดงวัฒนธรรมแบบไทย ลาว
ด้วยความอบอุ่น เบื้องานฝีมือการทอผ้า
จักรสาน การดำรงชีวิตแบบชนบทในสังคม

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

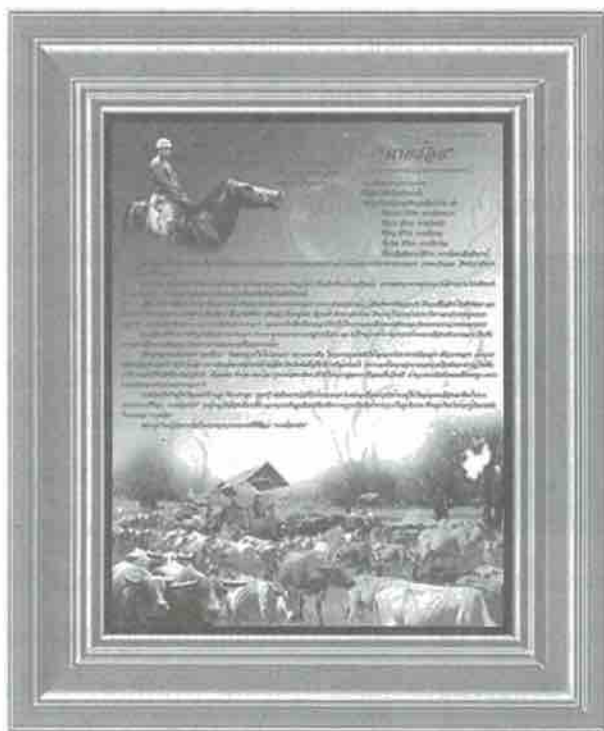
เกษตรอย่างอบอุ่น และชื่นชมวัฒนธรรมบ้านเชียง วัฒนธรรมขอม “อโรคยาศาล”
คูสิม โบราณ (โบสถ์) กลางบ้าน ชิมก๋วยเตี๋ยวโบราณตั้งแต่ครึ่งยาม 50 สตางค์
จนถึงยุคปัจจุบันยามละหลายบาท และยังมีอาหารท้องถิ่นบ้านพันนาที่อร่อยอีก
หลายอย่างแบบลาวๆ ที่หากินไม่ได้มีที่บ้านพันนาเท่านั้น

บ้านพันนาวันนี้ยังมีรูปแบบและ
กลิ่นไอในครึ่งโบราณที่หาดูได้ยากใน
ยุคปัจจุบัน คนบ้านพันนาวันนี้ทันสมัยแต่
ไม่เคยลืมอดีตวัฒนธรรมเก่าๆ ที่บรรพบุรุษได้
สั่งสมไว้ ถ้าท่านมาบ้านพันนาเหมือน
ได้มาเที่ยวบ้าน โบราณ ในครั้งอดีต แต่คน

ที่นี่ยังทันสมัยและเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมแบบใหม่ เพื่อไม่ให้วัฒนธรรมบ้านพันนา
ของพวกเขาสูญหายไป เพราะเขาได้สร้างภูมิคุ้มกันด้วยปัญญาของคนท้องถิ่น
โบราณ สักคั่นวัฒนธรรมสมัยใหม่อย่างรู้เท่าทัน บ้านพันนาวันนี้มีความทันสมัย
และกลิ่นไออบอวลไปด้วยวัฒนธรรมของบรรพบุรุษที่อพยพมาจากลาวได้อยู่ผสม
กลมกลืนด้วยกันได้ ด้วยวัฒนธรรมใหม่และเก่าจนทำให้บ้านพันนามีความเป็น
เอกลักษณ์เฉพาะของหมู่บ้านในเขตอำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

นายฮ้อย

นายฮ้อยคือใคร

สำหรับคนรุ่นใหม่

ในปีสองพันห้าร้อยขึ้นไป

และในปีพุทธศักราชปัจจุบัน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

นายฮ้อย เป็นภาษาอีสาน
ที่คนอีสาน หมายถึง ผู้มีเงิน
รับซื้อขายสิ่งของต่างๆ

นายฮ้อยบางคนจะค้าขาย
โดยซื้อสินค้าชนิดใดชนิดเท่านั้น
ก็จะถูกเรียกชื่อตามชนิดของสินค้านั้นๆ เช่น
ซื้อควาย ก็เรียก นายฮ้อยควาย
ซื้อวัว ก็เรียก นายฮ้อยวัว
ซื้อวัว ก็เรียก นายฮ้อยวัว
ซื้อหมู ก็เรียก นายฮ้อยหมู
ซื้อไหม ก็เรียก นายฮ้อยไหม
ซื้อเกลือสินเธาว์ ก็เรียก นายฮ้อยเกลือ
สินเธาว์

นายฮ้อยที่ทำการค้าทางไกล คือ นายฮ้อยควาย นายฮ้อยควายจะทำการ
รวบรวมควาย แล้วไล่ด้อนควายไปขายทางภาคกลาง ภาคตะวันออก จึงนับว่า
เป็นการค้าทางไกลที่สำคัญมาก

นายฮ้อยจะเริ่มทำการค้าตั้งแต่หน้าแล้ง (อยู่ระหว่างปลายฤดูหนาว คั้นฤดู
ร้อน) เมื่อเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จแล้ว การด้อนควายผ่านทุ่งนาจะได้สะดวกไม่ไป
เหยียบย่ำข้าวของชาวบ้าน การค้าแดนไกลของนายฮ้อยจะทำได้เพียงครั้งเดียวใน
หนึ่งปีเท่านั้น

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ผู้ที่จะเป็นนายฮ้อยได้จะต้องเป็นคนเคยผ่าน หรือเคยไปขายควายทางภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รู้จักเส้นทางที่ปลอดภัย มีความซื่อสัตย์ มีสติปัญญา และมีไหวพริบ มีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว มีบุคลิกน่าเลื่อมใสศรัทธา เสียสละเพื่อหมู่คณะ มีฐานะดี มีเวลาเวทีย่นมันต์ มีความรู้ในการอ่านภาษาไทย และสามารถพูดภาษากลางได้ นายฮ้อยจึงเป็นพ่อค้าระหว่างภาคอีสานกับภาคกลาง และนายฮ้อยจึงเป็นคนกลางที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างคนหลายภาค

นายฮ้อยยังมีบทบาทเป็นผู้นำวัฒนธรรมภาคกลาง นำภาษาพูดมาแพร่กระจายสู่ภาคอีสาน และได้เรียนรู้การค้าระหว่างการค้าขายภาคอีสานกับภาคกลาง จึงเป็นการแลกเปลี่ยนทางสังคมและวัฒนธรรมตามแนวความเชื่อของนายฮ้อย

มีคำพูดของชาวอีสานประโยคหนึ่งว่า “ไผ่อยากทุกข์ให้ไปได้ควาย” ความหมายคือ ใครอยากทุกข์หนักให้ไปได้ควายไปขายทางเมืองล่าง หรือภาคกลาง

ถ้าควายของชาวอีสานผอมโซ หัวโต ก้นลึบ เพราะมันแล้งขาดหญ้าขาดน้ำไปเลี้ยง เดินไม่ทันเมื่อถึงโคราก็ล้มทับแรง เพราะฉะนั้นความลำบากของนายฮ้อยมักจะปรากฏให้เห็น ถ้ามีการปล้นจี้ถึงเสียชีวิตก็แล้วกันไป เมื่อฝนตก ฟัวร้อง แคร่ร้อน ทุกคนต้องระมัดระวังไม่ให้ควายสูญหาย หรือแตกตื่นวิ่งหนี ถ้าควายหายไปนั่นหมายถึงขาดทุน เพราะควายรับมาจากชาวบ้านมาขายเอากำไร

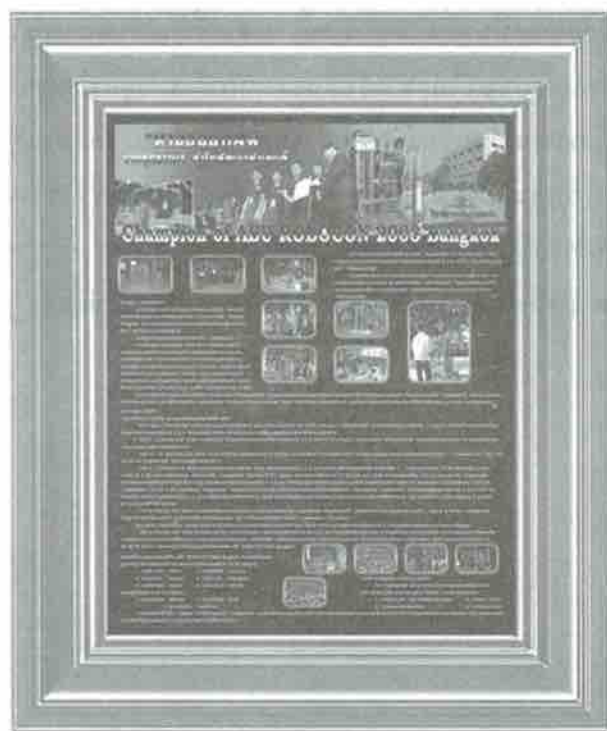

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

นายฮ้อยจึงเป็นผู้ยิ่งใหญ่แห่งที่ราบสูง ที่นายคำพูน บุญทวี นักเขียนรางวัลซีไรท์คนแรกของไทยนำมาเอารื่องราวนักค้าขายผู้ยิ่งใหญ่ของคนอีสานมาตีแผ่ในงานวรรณกรรมมีชื่อว่า “นายฮ้อยทมิฬ” จนผู้คนรู้จักอีสานดีมากขึ้น และความเป็นลูกอีสานที่เคยมีบรรพบุรุษเป็นนักค้าขายควายในยุคโบราณที่คนรุ่นใหม่ไม่ค่อยรู้จักมากนักในนามของ “นายฮ้อย”

แต่คนรุ่นใหม่รู้จักนายฮ้อยในนามของวรรณกรรมที่มีชื่อว่า “นายฮ้อยทมิฬ”

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดลพบุรี

“นายอ้อยทมิฬ”

จากลูกชานา สำนักพัฒนาหุ่นยนต์

แชมป์เปียนหุ่นยนต์ เอเชียแปซิฟิก ABU ROBOCON 2003 Bangkok

ย้อนกลับไปเมื่อปลายปีพุทธศักราช 2545 กรมอาชีวศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ ได้จัดให้มีการแข่งขันหุ่นยนต์ระดับอาชีวศึกษาชิงชนะเลิศระดับภาค 5
ภาค ครั้งที่ 4 โดยใช้ชื่อการแข่งขันว่า “พิชิตยอดภูเขาฟูจิ”

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

กลุ่มนักศึกษาลูกชาวนา ทายาทคนสว่างแดนดิน 6 คน และคณะอาจารย์
อีก 3 ท่าน จากวิทยาลัยการอาชีพสว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัด
สกลนคร จึงมีความคิดร่วมกันที่จะประดิษฐ์หุ่นยนต์เพื่อเข้าร่วมในการแข่งขัน
โดยใช้ชื่อทีมเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันครั้งนี้ว่า “ทีมนายฮ้อยทมิฬ”

ทำไมต้อง “นายฮ้อยทมิฬ”

ในการแข่งขัน นอกจาก
ความสามารถของหุ่นยนต์แล้ว สิ่งหนึ่ง
ที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันก็คือ ชื่อทีม
ที่จะใช้ในการแข่งขัน ทำอย่างไร
คิดอย่างไร จึงจะให้ชื่อที่ออกมาสามารถ
บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นอีสาน และตัวตนที่แท้จริงของทีมได้

ท้ายที่สุดบทสรุปของทีม
ก็มาลงตัวที่ชื่อ “นายฮ้อยทมิฬ” ทำไมต้อง
เป็นนายฮ้อยทมิฬ นั่นก็เพราะว่าในอดีตอำเภอ
สว่างแดนดินมีกลุ่มคนที่ประกอบอาชีพ
พ่อค้า รับซื้อควายจากชาวบ้านในเขตอำเภอ
สว่างแดนดินและอำเภอใกล้เคียง รวบรวม
เอาไปขายที่เมืองล่าง (กรุงเทพฯ-กรุงไท เลยไปถึงแถบจังหวัดสระบุรี ฉะเชิงเทรา
และอีกหลายแห่ง) พ่อค้าเหล่านี้ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า “นายฮ้อย” กลุ่มนายฮ้อย
จะรวบรวมวัวควายจากชาวบ้านและต้องลงไปขาย โดยเริ่มจากอำเภอสว่างแดนดิน
คือนไป เลี้ยวไป ขายไปเรื่อยๆ กว่าจะถึงที่หมาย (แปดริ้ว) ก็กินเวลาประมาณ
3 เดือน ในระหว่างการเดินทางสมัยนั้นบางทีก็อาจจะพบกับพวกโจรที่มาคอย

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ดักปล้น กลุ่มของนายฮ้อยจึงต้องต่อสู้เพื่อรักษาวัวควายเอาไว้เพื่อไปขายยังกรุงเทพ
กรุงไท จึงเป็นที่มาของคำว่า “นายฮ้อยทมิฬ” และประจวบเหมาะกันในช่วงเวลา
นั้นกระแสละครโทรทัศน์เรื่อง “นายฮ้อยทมิฬ” จากบทประพันธ์ของนายคำพูน
บุญทวี กำลังได้รับความนิยมอย่างมาก และเรื่องราวของละครก็เกิดขึ้นจริงใน
เรื่องเล่าที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เส้นทางสู่ความสำเร็จ

“แชมป์เปี้ยนประเทศไทย และแชมป์เปี้ยนเอเชีย -
แปซิฟิก 2003”

* ปีแรก พ.ศ. 2544 “นายฮ้อยทมิฬ” เข้า
แข่งขันหุ่นยนต์ระดับอาชีวศึกษา ซึ่งชนะเลิศระดับ
ภาค 5 ภาค ครั้งที่ 4 ชื่อรายการ “พิชิตยอดเขาฟูจิ”
ได้ตำแหน่งรองชนะเลิศอันดับ 1 ระดับภาค ได้เป็น
ตัวแทนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้าแข่งขันหุ่นยนต์
ส.ศ.ท. ซึ่งแชมป์ประเทศไทย ได้รางวัลแรกประเภท
ศิลปะยอดเยี่ยมระดับอาชีวศึกษา

* วันที่ 5 - 9 มกราคม พ.ศ. 2546 “นายฮ้อย
ทมิฬ” เข้าแข่งขันหุ่นยนต์อาชีวศึกษา ซึ่งชนะเลิศ
5 ภาค ครั้งที่ 5 ที่จังหวัดกระบี่ รายการแข่งขัน “พิชิต
บ่วงจักรวาล” เข้าแข่งขันทั่วประเทศ 60 ทีม ได้รางวัล
ชนะเลิศระดับภาคของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีบัวทองแดนดิน จังหวัดสกลนคร

* วันที่ 18 – 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 ที่ห้างสรรพสินค้า เดอะมอลล์ บางกะปิ กรุงเทพฯ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดแข่งขันหุ่นยนต์ของ แต่ละภาคคัดเลือกเอาอันดับ 1 – 4 ของแต่ละภาค ๆ ละ 4 ทีม รวม 20 ทีม “นายฮ้อย ทมิฬ” ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 3

* วันที่ 7 – 8 มิถุนายน พ.ศ. 2546 สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย – ญี่ปุ่น จัดแข่งขันหุ่นยนต์ ส.ส.ท. ชิงแชมป์ประเทศไทย รอบคัดเลือก นำทีมอันดับ 1 – 2 ของแต่ละภาครวม 10 ทีม เข้าแข่งขันแบ่งเป็น 2 สายๆ ละ 5 ทีม แข่งแบบพบกันหมด ผลงานของทีม “นายฮ้อยทมิฬ” ได้เข้ารอบ เป็นที่ 2 ของสาย ได้เข้าชิงชนะเลิศในวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2546 ณ อินดอร์สเตเดียม หัวหมาก กรุงเทพฯ ทีม “นายฮ้อยทมิฬ” สามารถฝ่าด่านสำคัญด้วยการเอาชนะทีม วิทยาลัยเทคนิคพิชญ โลก แชมป์หุ่นยนต์ เก้า ส.ส.ท. ประเทศไทยด้วยการพิชิต จักรวาลเข้าชิงชนะเลิศกับวิทยาลัยเทคนิค ราชสิทธาราม ที่เคยพบกันในรอบคัดเลือก มา 2 ครั้ง และ “นายฮ้อยทมิฬ” แพ้มาทั้ง 2 ครั้ง ในการชิงชัย “นายฮ้อยทมิฬ” วางแผนการแข่งขันใหม่อย่างรัดกุมเป็นการ แข่งขันที่สูสีมากผลัดกันนำ แต่ช่วงสุดท้าย “นายฮ้อยทมิฬ” ยิงตะกร้อคู่ต่อสู้ ออกจากห่วงได้ 2 ลูก ทำให้เอาชนะได้ในที่สุด เป็นทีมชนะเลิศหุ่นยนต์ ส.ส.ท.

ทีละทีก็เปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

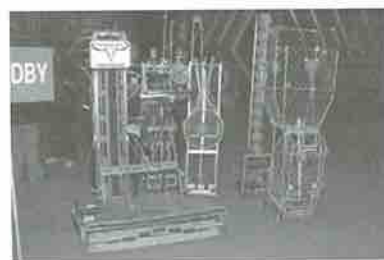
ประเทศไทยระดับอาชีวศึกษาปี พ.ศ. 2546 และได้เป็นตัวแทนประเทศไทยในการ
เข้าแข่งขันหุ่นยนต์ตะกร้อพิชิตจักรวาล ABU ROBOCON 2003 Bangkok ที่
ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพฯ

* วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2546

ช่วงเช้าคณะกรรมการให้ทุกทีมประกอบ
หุ่นยนต์ของตัวเอง "นายฮ้อยทมิฬ" ผ่าน
อย่างราบรื่น และมีการจับฉลากแบ่งสาย
โดยแบ่งเป็น 7 สายๆ ละ 3 ทีม ทีม "นาย
ฮ้อยทมิฬ" ได้เข้าร่วมสายกับทีมจากมาเก๊า
และอินโดนีเซีย โดยมีทีมกองเชียร์ 100
กว่าชีวิตใส่เสื้อทีมสีขาวปักคำว่า "นายฮ้อย
ทมิฬ" ไปให้กำลังใจ

ช่วงบ่ายทีม "นายฮ้อยทมิฬ"
เริ่มทำการซ้อมและได้พบปัญหาเรื่อง
ห่วงตาข่ายมีขนาดเส้นเล็ก และห่วงตื้นกว่าทำให้เวลาชิงลูกตะกร้อเค็งออกจากห่วง
จึงรีบแก้ปัญหา โดยลดความแรงของการยิงลูกลง

* วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2546 วันแห่งความสำเร็จ และความภาคภูมิใจ
แข่งขันรอบคัดเลือก ชนะทีมมาเก๊า ชนะทีมอินโดนีเซีย ผ่านเข้ารอบ 8 ทีมสุดท้าย
ชนะทีมจากมาเลเซีย ผ่านเข้ารอบรองชนะเลิศชนะทีมจากเวียดนาม(แชมป์ปี
เก่าปีที่ผ่านมา) และได้เข้าชิงชนะเลิศพบกับทีม YUPPISIDE จากสถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ทีมตัวแทนประเทศไทย ระดับอุดมศึกษา
โดยสามารถเอาชนะได้ด้วยคะแนน 32 ต่อ 26 คะแนน ได้เป็นแชมป์ปี
เอเซียแปซิฟิก ABU ROBOCON 2003 Bangkok

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

สุดยอดทีมแชมป์เอเชียแปซิฟิก ABU ROBOCON 2003 Bangkok

ทีม "นายฮ้อยทมิฬ"

ผู้ประดิษฐ์เป็นนักศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสว่างแดนดิน 6 คน
ประกอบด้วย

1. นายธีระพงศ์ ชาติขำนิ
2. นายองค์อาจ ปานเดชา
3. นายปิยะมิตร แสงชาติ
4. นายสรศักดิ์ ผ่านชมภู
5. นายวิระวุฒิ คล่องแคล่ว
6. นายเอกพจน์ มณีเทพ

อาจารย์ที่ปรึกษา 3 คน ประกอบด้วย

1. อาจารย์สาโรช กล้ามอญ
2. อาจารย์วิจิตร แก้วดี
3. อาจารย์สุรัตน์ โคตรปัญญา

รางวัลแห่งเกียรติยศ และความภาคภูมิใจ

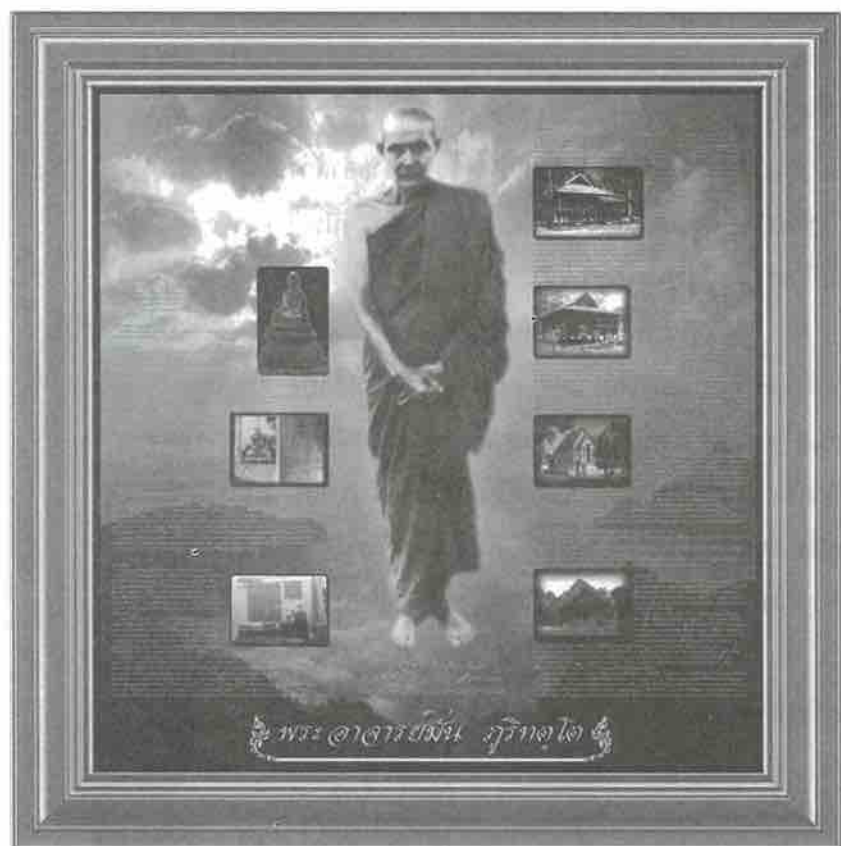
ทีม "นายฮ้อยทมิฬ" ได้รับรางวัลจากการแข่งขันตะกร้อพิชิตจักรวาล
ABU ROBOCON 2003 Bangkok ทั้งหมด 4 รางวัล ประกอบด้วย

1. รางวัลชนะเลิศ ABU ROBOCON 2003
2. รางวัลขวัญใจผู้ชม
3. รางวัลจาโคนามิ
4. รางวัลกองเชียร์ยอดเยี่ยม

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

จากความสำเร็จที่ได้รับ “นายฮ้อย” จึงเป็นชื่อของกลุ่ม
“ นายฮ้อยทมิฬ ” และขับเคลื่อนหุ่นยนต์จนไปสู่ความยิ่งใหญ่ในยุคปัจจุบัน และ
กลายเป็นความสำเร็จที่ไม่ใช่เพียงเพื่อคนอำเภอสว่างแดนดิน คนจังหวัดสกลนคร
แต่เป็นความยิ่งใหญ่ของคนในระดับประเทศและภูมิภาคแห่งนี้ด้วย

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต

พระอาจารย์ใหญ่แห่งพระป่า

ประวัติพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต

พระอาจารย์ใหญ่แห่งพระป่า

ชาติสกุล

ท่านกำเนิดในสกุล “แก่นแก้ว” นายคำด้วง
เป็นบิดา นางจันทร์ เป็นมารดา เพี้ยแก่นท้าว เป็นปู่
ชาติไทย นับถือพุทธศาสนา

เกิดวันพฤหัสบดี เดือนยี่ ปีมะแม ตรงกัน
วันที่ ๒๐ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๑๓ ณ บ้านกำบัง
ตำบลโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี มีพี่น้องร่วมท้อง
เดียวกัน ๘ คน ท่านเป็นบุตรหัวปี บุตร ๖ คนตายเสีย
แต่เล็กยังเหลือน้องสาว ๒ คน คนสุดท้ายชื่อ หวัน
จำปาศิลป์

รูปร่างลักษณะและนิสัย

ท่านเป็นคนร่างเล็ก ผิวขาว ฉลาด เป็น
ผู้วาง่าย สอนง่าย ในทางที่ถูกไม่ยอมทำตามในทางที่ผิด

การศึกษาสามัญ

ท่านได้เรียนอักษรสมัยในสำนักอา คือเรียนภาษาไทยน้อย อักษรไทย
อักษรธรรม และอักษรขอม อ่านออกเขียนได้ นัยว่าท่านเรียนได้รวดเร็ว เพราะ
มีความทรงจำดี และมีความขยันหมั่นเพียร ชอบการเล่าเรียนศึกษา

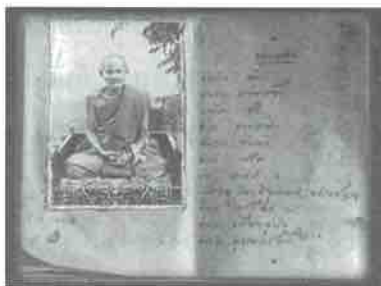

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

การบรรพชา

เมื่อท่านอายุได้ ๑๕ ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณรในสำนักวัดบ้านคำบาง ครั้งบวชแล้วได้ศึกษาความรู้ทางพระพุทธศาสนา มีสวดมนต์และสูตรต่างๆ เอาใจใส่ในการเล่าเรียนดี ประพฤติปฏิบัติเรียบร้อย เมื่ออายุท่านได้ ๑๗ ปี บิดาขอร้องให้ลาสิกขา เพื่อช่วยการงานทางบ้าน ท่านก็ได้ลาสิกขาออกไปช่วยการงานของบิดามารดาเต็มความสามารถ

ท่านเล่าว่าเมื่อลาสิกขาไปแล้วยังคิดที่จะบวชอีกอยู่เสมอ คงเป็นเพราะมีอุปนิสัยในทางบวชมาแต่ก่อนอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งเพราะคิดถึงคำสั่งของยายว่า “เจ้าต้องบวชให้ยาย เพราะยายก็ได้เลี้ยงเข้ายาก” คำสั่งของยายนี้ค่อยสะกิดใจอยู่เสมอ

การอุปสมบท

ครั้นท่านอายุได้ ๒๒ ปี ท่านเล่าว่า มีความอยากในการบวชเป็นกำลัง จึงอำลาบิดามารดา ท่านทั้งสองก็อนุญาติตามประสงค์ ท่านได้เข้าศึกษาในสำนักท่านอาจารย์เสาร์ กนตสีลเถระ วัดเลียบ เมืองอุบล จังหวัดอุบลราชธานี ได้รับการอุปสมบทเป็นภิกษุภาวะในพุทธศาสนา ณ วัดสีทอง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พระอริยกวี(อ่อน) เป็นพระอุปัชฌายะ พระครูสีทา ชยเสโน เป็นพระกรรมวาจารย์

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดลพบุรี

พระครูประจักษ์อุบลคุณ (สุ่ย) เป็นพระ อนุสาวนาจารย์ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๓๖ พระอุปัชฌายะชานานามครให้ว่า "ภูริทศโค" เสร็จอุปสมบทกรรมแล้ว ได้กลับมาสำนักศึกษาวิปัสสนาธุระกับพระอาจารย์เสาร์ กนตสีลเถระ ณ วัดเลียบ

สุบินนิมิต

ท่านเล่าว่า เมื่อกำลังศึกษากรรมฐานภาวนา ในสำนักพระอาจารย์เสาร์ กนตสีลเถระ ณ วัดเลียบ จังหวัดอุบลราชธานีนั้น ชั้นแรกยังใช้บริกรรมภาวนา พุทโธ พุทโธ อยู่ อยู่มาวันหนึ่งจะเป็นเวลาเที่ยงคืนหรืออย่างไรไม่แน่บังเกิดสุบินนิมิตว่าได้เดินออกจากหมู่บ้านๆ หนึ่งมีป่า เลยป่าออกไปก็ถึงทุ่งเวียงว้างกว้างขวางจึงไปตามทุ่งนา ได้เห็นต้นชาดต้นหนึ่งที่บุกคลตัดให้ล้มลงแล้วปราศจากใบ ดอกของต้นชาดสูงประมาณ ๑ คืบ ใหญ่ประมาณ ๑ อ้อม ท่านขึ้นดูชอนชาดนั้น พิจารณาความรู้ว่าผูกงไปบ้าง และจักไม่งอกขึ้นได้อีก ในขณะที่กำลังพิจารณาอยู่นั้นมีม้าตัวหนึ่งไม่ทราบว่ามีมาจากไหนมาเทียมชอนชาด ท่านจึงขี่ม้าตัวนั้น ได้แลเห็นตู้ใบหนึ่งเหมือนตู้พระไตรปิฎกตั้งอยู่ข้างหน้า ตู้นั้นวิจิตรด้วยสีชาวล้อมเป็นประกายส่องไสยขิงนัก ม้าพาวิ่งไปสู่ประตูนั้น ครั้นถึงม้าก็หยุดและหายไปท่านลงจากหลังม้าตรงสู่พระไตรปิฎกนั้น แต่มิได้เปิดดูตู้ไม่ทราบว่ามီးอะไรอยู่ในนั้น แลดูไปข้างหน้าเห็นเป็นป่าชฎเต็มไปด้วยชวากหนามต่างๆ จะไปต่อ ไปไม่ได้เลยรู้สึกตัวตื่นขึ้น

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ครั้งต่อมาท่านจึงชวนไปพิจารณาสุบินนิมิตนั้น จึงได้ความว่าการที่ท่านออกมาบวชในพระพุทธศาสนา และปฏิบัติตามอริยมรรคนั้นชื่อว่าออกจากบ้านๆ นั้น คือความคิดทั้งหลาย และบ้านนั้นคือกิเลส ซึ่งเป็นความคิดเหมือนกัน อันความที่บรรลุถึงทุ่งอันเว้งว้างนั้น คือละความคิดทั้งหลายประกอบแต่ความดีความงาม ขอนชาดได้แก่ชาติ ความเกิดมาได้แก่ตัวปัญญาวิปัสสนาจักมาแก้ความคิด การขึ้นสู่มาแล้วมาพาวังไปสู่ผู้พระไตรปิฎกนั้น คือเมื่อพิจารณาไปแล้วจักสำเร็จเป็นปฏิสัมภิทาอนุสาสน์ ผลาคูรูอะไรๆ ในเทศนาวิริยธรรมาน แนะนำสั่งสอนสาธุศิษย์ทั้งหลายให้ได้รับความเย็นใจ และเข้าใจในข้อปฏิบัติทางจิต แต่จะไม่ได้ในจุดปฏิสัมภิทาญาณ เพราะไม่ได้เปิดดูตื้นนั้น ส่วนข้างหน้าอันเต็มไปด้วยขวากหนามนั้น ได้ความว่า เมื่อพิจารณาได้ความเกินไปจากมรรคจากสังขจะก็คือความคิดนั่นเอง เมื่อพิจารณาได้ความเท่านี้แล้วก็ถอยจิตคืนมาหาตัวพิจารณาภายในเป็นกายคตาสติภาวนาต่อไป

ปฏิบัติ วัดป่าบ้านหนองผือ

สมาธินิมิต

ท่านเล่าให้ฟังว่า เมื่อท่านเจริญกรรมฐานภาวนาอยู่วัดเลียบ เมืองอุบลนั้น ในขั้นแรกยังปริกรรมภาวนาว่า พุทโธๆ อยู่

วาระแรกมี อุดคหนิมิต คือ เมื่อจิตรวมลงได้ปรากฏรูปอสุภะภายนอก ก่อน คือเห็นคนตายอยู่ข้างหน้าห่างจากที่นั่งประมาณ ๑ วา ผินหน้ามาทางท่าน มีสุนัขตัวหนึ่งดึงเอาไส้ออกไปกิน เมื่อเห็นดังนั้นท่านก็ได้ทอดอภัยกำหนดนิมิต

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

นั้นให้มากออกจากที่นั่งแล้วจะนอนอยู่ที่ดี จงกรมก็ดี เดินไปมาอยู่ที่ดี ก็ให้ปรากฏนิมิตอยู่อย่างนั้น ครั้นนานวันมาก็ขยายให้ใหญ่ ขยายให้เนาเปื่อยฟูฟังเป็นจุมวิจุมไป กำหนดให้มากให้มีทั้งตายเก่าและตายใหม่จนกระทั่งเต็มไปหมด ทั้งวัดว่ามีแรง กา หมา ยื้อแย่งกันกินอยู่ ท่านก็ทำอยู่อย่างนั้นจนอุษะนั้น ได้กลับกลายเป็นวงแก้ว

วาระที่ ๒ เมื่อร่างอุษะทั้งหมด ได้กลับกลายมาเป็นวงแก้วแล้ว จึงฟังอยู่ในวงแก้วอันขาวเลื่อมใสสะอาด คล้ายวงกลีณสีขาว ท่านฟังพิจารณาพิจารณาอยู่ในวงนั้นเรื่อยไป

วาระที่ ๓ เมื่อกำหนดพิจารณาต่อไป จึงแลไปเห็นอะไรอย่างหนึ่งคล้ายภูเขาอยู่ข้างหน้าจึงนึกขึ้นในขณะนั้นว่าอยากไปดู บางทีจะเป็นหนทางข้อปฏิบัติกระมัง? จึงได้เดินไปดูปรากฏว่า ภูเขานั้นเป็นพักอยู่ ๕ พัก จึงก้าวไปถึงพักที่ ๕ แล้วหยุดแล้วกลับคืน ขณะที่เดินไปนั้นปรากฏ

ว่าตัวท่านสะพายดาบอันคมกล้า ๑ เล่ม และที่เท้ามีรองเท้าสวมอยู่ ในคืนต่อมาก็เป็นอย่างนั้นอีกและปรากฏนิมิตคือหน้าต่อไปเป็นกำแพงขวางหน้าอยู่ที่กำแพงมีประตูจึงอยากเข้าไปดูว่าข้างในมีอะไรอีก จึงเอามือผลักประตูเข้าไป ปรากฏว่ามีทางสายหนึ่งตรงไปท่านจึงเดินตามทางนั้นไป ข้างทางขวามือเห็นมีที่นั่งและที่อยู่ของพระภิกษุ ๒ - ๓ รูป กำลังนั่งสมาธิอยู่ที่อยู่ของพระภิกษุนั้นคล้ายประทุนเกวียนท่านมิได้เอาใจใส่ลงเดินต่อไป ข้างทางทั้งสองข้างมีถ้ำ มีเงื่อมผาอยู่มากได้

ทีระสิกขิเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เห็นคาบสคนหนึ่งอาศัยอยู่ในถ้ำหนึ่งท่านก็ได้เอาใจใส่อีก ครั้นเดินต่อไปถึงหน้าผาสูงมากจะไปอีกก็ไปไม่ได้จึงหยุดอยู่เพียงนั้นแล้วลับออกมาทางเก่า คืนต่อมาไปอีกอย่างเก่า ครั้นไปถึงหน้าผาแห่งนั้นจึงปรากฏชั้นตรีกคล้ายอู มีสายหย่อนลงมาแต่หน้าผาท่านจึงขึ้นสู่อู พอนั่งเรียบร้อยอู่ก็ชักขึ้นไปบนภูเขาภูนั้น ครั้นขึ้นไปแล้วจึงเห็นสำเภาใหญ่ลำหนึ่งอยู่บนเขาภูนั้น ขึ้นไปดูบนสำเภาเห็น โต๊ะสี่เหลี่ยมบน โต๊ะมีผ้าปูเป็นสีเขียวเนื้อละเอียดมากมองดูทั้งสี่ทิศมีดวงประทีปติดสว่างรุ่งโรจน์อยู่ ประทีปนั้นคล้ายติดด้วยน้ำมัน ปรากฏว่าตัวท่านขึ้นไปนั่งบนโต๊ะนั้นและปรากฏว่าได้ฉันทงั้นนั้น ด้วยเครื่องงั้นมีแดงกับอะไรอีกหลายอย่าง ครั้นฉันทงั้นเสร็จแล้วมองไปข้างหน้าปรากฏเห็นเป็นฝั่งโน้นไกลมากจะไปก็ไปไม่ได้เพราะมีเหวลึกไม่มีสะพานข้ามจึงกลับคืนมาเหมือนอย่างเก่า

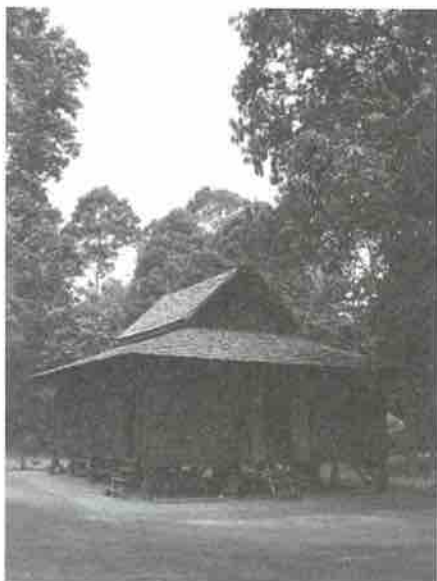
วาระที่ ๔ ก็ฟังไปน้อมจิตไปอย่างเท่านั้นแล ครั้นไปถึงสำเภาแห่งนั้นจึงปรากฏเห็นมีสะพานน้อยๆ ข้ามไปยังฝั่งโน้นจึงเดินไป พอไปถึงฝั่งโน้นแล้วก็ปรากฏเห็นกำแพงใหญ่มากสูงมากประกอบด้วยค่ายคูประตูและหอรบอันมั่นคง ที่หน้ากำแพงมีถนนใหญ่ไปทางทิศใต้และทิศเหนือนี้ก็อยากเข้าไปมากจึงเดินไป ผลักประตูประตูไม่เปิดจึงกลับคืนมา

วาระที่ ๕ ทำอย่างเก่าอีกปรากฏไปอย่างเก่าอีก สะพานจากสำเภาใหญ่ไปฝั่งโน้นปรากฏว่าใหญ่กว่าเก่ามาก ครั้นเดินตามสะพานนั้นไปได้ครึ่งสะพานปรากฏเห็นท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ(สิริจันทเทระจันทร์) เดินสวนมาและกล่าวบอกว่า “อภุชงสิ โภกมุ โภ” แล้วต่างก็เดินต่อไป พอไปถึงประตูก็แลเห็นประตูเล็กอีกประตูหนึ่งจึงเดินไปผลักประตูเล็กนั้นออกได้ แล้วไปเปิดประตูใหญ่ได้เข้าไปในกำแพง ปรากฏมีเสาธงทองตั้งอยู่ท่ามกลางวงเวียนนั้นสูงตระหง่าน ต่อไปข้างหน้าปรากฏมีถนนเป็นถนนดีสะอาดเตียนเรียบราบมีเครื่องมุง มีประทีปโคมไฟติดเป็นดวงไปตามเพดานหลังคาถนน มองไปข้างหน้ามีโบสถ์หลังหนึ่งตั้งอยู่จึงเดินเข้าไปใน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

โบสถ์ ภายในโบสถ์มีทางเดินจงกรมจึงได้ไปเดินจงกรมไปๆ มาๆ อยู่ และต่อมาปรากฏมีธรรมาสันมีบาตรลูกหนึ่งเปิดดูในบาตรมีเม็ดโกนเล่มหนึ่ง พอมาถึงตรงนี้ก็อยู่ไม่ปรากฏอะไรต่อไปอีกวันต่อมาก็เข้าไปถึงตรงนี้อีกทุกๆ วัน ทุกครั้งที่เข้าไปก็ปรากฏว่าตัวท่านมีดาบสะพายอยู่หนึ่งเล่มกับรองเท้าสวมอยู่ด้วย ปรากฏเป็นอยู่นี้อยู่ ๓ เดือน ครั้นต่อมาเมื่อออกจากที่แล้ว(คือถอนจิตออกจากสมาธิ) เห็นอารมณ์ภายนอกก็ยังมีกระทบกระทั่งอยู่ร่ำไป สวาก็เกิดรัก ไม่ดีก็ชัง เป็นอยู่อย่างนี้ท่านจึงพิจารณาว่าการที่เราพิจารณาอย่างนี้มันยังเป็นภายนอกอยู่ไม่หยุดอยู่ที่ที่ และครั้นกระทบอารมณ์ก็ยังหวั่นไหวอยู่ นี่เห็นจะไม่เข้าทางเสียแล้วกรรมัง? เมื่อพิจารณาได้ความอย่างนี้จึงเริ่มแก้ด้วยอุบายวิธีใหม่ จึงตั้งต้นพิจารณาภายในทวนขึ้นและตามลง อุทฺธ อโร ติริยณฺจาปี มฺหุณฺเ เมื่อจบจนแต่ปลายเท้าขึ้นมา เมื่อคำแต่ปลายผมลง ไป และด้านขวาสถานกลางโคจรรอบด้วยการเดินจงกรม เวลาจะนอนก็นอนเสีย ไม่นั่งให้มันรวมเหมือนอย่างเก่าใช้อุบายนี้ทำประโยชน์พยายามพากเพียรอยู่โดยมิที่ถอดยดตลอดเวลา ๓ วันล่วงแล้วจึงนั่งพิจารณาอีกที่นี้จิตจึงรวมลงและปรากฏว่าภายในนี้ได้แตกออกเป็นสองภาคพร้อมกับรู้ขึ้นขณะนั้นว่า “เออ ที่นี้ถูกแล้วละเพราะจิต ไม่น้อมไป และมีสติรู้อยู่กับที่” นี่เป็นอุบายอันถูกต้องครั้งแรก ตั้งแต่นั้นมาก็พิจารณาอยู่อย่างนั้น ครั้งออกพรรษาคณะหน้าแล้งก็ออกเที่ยวแสวงหาวิเวกไปอยู่ที่สงัดปราศจากคนพลุกพล่านตามหมู่บ้านห่างจากหมู่บ้านพออาศัยภิกขาจารวัดตามเข็ญอย่างพระพุทธเจ้า และพระอริยสาวกที่ดำเนินมาก่อนแล้วทั้งหลาย ไปทางฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงบ้าง ทางฝั่งขวาแม่น้ำโขงบ้าง ในคราวไปวิเวกถึนนครพนมได้เจ้าพระคุณธรรมเจดีย์ (พนฺธุ โล จูม) กับเจ้าคุณพระสารภณมุนี (จันทร์) ไปเป็นศิษย์ศึกษาเล่าเรียนทั้งทางสมถวิปัสสนา ทั้งทางปริยัติธรรม ณ เมืองอุบลก่อน แล้วลงไปศึกษาเล่าเรียนทางกรุงเทพฯพระมหานคร จนได้กลับมาทำประโยชน์เป็นพระเถระผู้ใหญ่ในภาคอีสานปัจจุบัน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ศาลาพักอาพาธ ณ วัดป่ากลางโนนงู

ส่วนอาจารย์เมื่ออายุ
พรรษาพอควรแล้ว จึงได้ลงไป
ศึกษาทางกรุงเทพพระมหานคร
อันเป็นแหล่งนักปราชญ์ ฟานักที่
วัดปทุมวัน หมั้นไปสดับ
ธรรมเทศนาอบรมปัญญากับเจ้าคุณ
พระอุบาลีฯ (สิริจันทเถระ จันทร)
ที่วัดบรมนิวาส

ครั้นพรรษาที่ ๒๓ จึง
กลับมาหาหมุ่คณะทางภาคอีสาน
มีพระเถระศึกษาด้วยมากขึ้น โดย
ลำดับ พระอาจารย์สิงห์ ขนดุยาคโม

เป็นต้น จนพรรษาได้ ๓๘ จึงได้จากหมุ่คณะไปจำพรรษาวัดปทุมวัน กรุงเทพฯ
แล้วเลยไปเชียงใหม่กับเจ้าคุณอุบาลีคุณูปมาจารย์ (สิริจันทเถระ จันทร) พักวัด
เจดีย์หลวง ๑ พรรษา แล้วไปวิเวกตามที่ต่างๆ บ้างกลับมาจำพรรษาวัดเจดีย์หลวง
บ้างรวมเวลา ๑๑ ปี แล้วจึงได้กลับมาอีสานเพื่อสงเคราะห์สาธุชนตามก้ำนิมิตต์
ของเจ้าพระคุณธรรมเจดีย์จนถึงปัจฉิมสมัย

กิจวัตรประจำวัน

ท่านปฏิบัติกิจประจำวันเป็นอาจิณวัตร เพื่อเป็นแบบอย่างแก่สาธุศิษย์
และพร่ำสอนสาธุศิษย์ให้ปฏิบัติเป็นอาจิณวัตรต่อไปนี้

เวลาเช้าออกจากกุฏิทำสรีริกิจ คือ ล้างหน้า บ้วนปาก นำบริวารลงสู่
โรงฉัน ปัดกวาดลานวัดแล้วเดินจงกรม พอได้เวลาภิกษาจารก็ขึ้นสู่โรงฉัน นุ่งห่มเป็น

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ปริมณฑล สะพายบาตรเข้าสู่บ้านเพื่อบิณฑบาต กลับจากบิณฑบาตแล้วจัดแจง
บาตร จีวร แล้วจัดอาหารใส่บาตร นั่งพิจารณาอาหารปัจจุเบกขณะทำภัตตานุ
โมทนา คือ ขาดศัพท์ เสร็จแล้วฉันจังหัน ฉันอาหารเสร็จแล้วล้างบาตร เก็บบริวาร
ขึ้นกุฏิ ทำสรีริกิจ พักผ่อนเล็กน้อยแล้วลุกขึ้นล้างหน้า ไหว้พระสวดมนต์ และ
พิจารณาธาตุอาหาร ปฏิภูณ - ดังขณิก - อดิตปัจจุเบกขณะ แล้วชำระจิตจากนิวรณ์
นั่งสมาธิพอสมควร เวลาบ่าย 3 - 4 โมงกวาดลานวัดตักน้ำใช้ น้ำฉันมาไว้อาบน้ำ
ชำระกายให้สะอาดปราศจากมลทิน แล้วเดินจงกรมจนถึงพลบค่ำจึงขึ้นกุฏิ

เวลากลางคืนตั้งแต่พลบค่ำไป สานุศิษย์ก็ทยอยกันขึ้นไปปรนนิบัติท่าน

ได้เทศนาสั่งสอน อบรมสติปัญญา
แก่สานุศิษย์พอสมควรแล้ว
สานุศิษย์ถวายการนวดพื้น
พอสมควรแล้ว ท่านก็เข้าห้องไหว้
พระสวดมนต์ นั่งสมาธิ แล้ว
พักผ่อนประมาณ 4 ชั่วโมง เวลา
03.00 น. ตื่นนอน ล้างหน้าบ้วน
ปาก แล้วปฏิบัติกิจอย่างในเวลาเช้า
ต่อไป

วัดป่าสุทธาวาส

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

รูดงควัตร 13 ข้อ ท่านถือปฏิบัติ แต่ที่ไม่ขาดและถือปฏิบัติเป็นอาจิม ๔ ประการ คือ

1. มีงสุกตักงครดงค์ คือ นุงห่มห่อฝ้ายงสุกตักตั้งแต่วันอุปสมบทมา ตราบกระทั่งถึงวัยชรา จึงได้ผ่อนใช้คหบดีจิวบ่าง เพื่อบุณเคราะห้แก่ผู้ศรัทธา นำมาถวาย

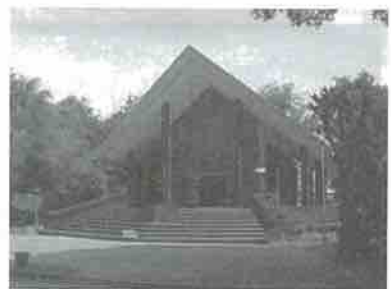
2. ปินทปาดักงครดงค์ ถือภิกขาจารวัตรเที่ยวบิณฑบาตมาฉันเป็นนิตย แม้อาพาธไปในละแวกบ้าน ไม่ได้ก็บิณฑบาตในเขตวัด บน โรงฉัน จนกระทั่ง อาพาธลุกไม่ได้ในปีจิมสมัยจึงงด

3. เอกปัดติงกักงครดงค์ ถือฉันในบาตร ใช้ภาชนะใบเดียวเป็นนิตย จนกระทั่งถึงสมัยอาพาธหนักในปีจิมสมัยจึงงด

4. เอกาสนิกักงครดงค์ ถือฉันหนเดียวเป็นนิตยตลอดมา แม้ถึงอาพาธหนัก ในปีจิมสมัยก็มีได้เลิกละ

ปีจิมสมัย

ในวัยชรา นับแต่ พ.ศ. 2484 เป็นต้นมา ท่านมาอยู่จังหวัดสกลนคร เปลี่ยนอิริยาบถไปตามสถานที่วิเวกผาสุก วิหารหลายแห่ง คือ ณ เสนาสนะป่าบ้าน นามน ตำบลตองโขบ อำเภอเมืองบ่าง ที่ ไกลๆ แลวนั้นบ่าง ครั้น พ.ศ. 2487 จึง ย้ายไปอยู่เสนาสนะป่าบ้านหนองผือ ตำบลนาใน อำเภอพรรณานิคม จังหวัด สกลนครจนถึงปีสุดท้ายแห่งชีวิต

พิพิธภัณฑที่ัฐบริหาร
พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ตลอดเวลา 8 ปีในวัยชรานี้ ท่านได้เอาอุระอบรมสั่งสอนศิษยานุศิษย์ทางสมถวิปัสสนาเป็นอันมาก ได้มีการเทศนาอบรมจิตใจศิษยานุศิษย์เป็นประจำ ศิษย์ผู้ใกล้ชิดได้บันทึกกรรมเทศนาของท่านไว้ และได้รวบรวมพิมพ์ขึ้นเผยแพร่แล้วให้ชื่อ

ว่า "มุตโตทัย" ครั้นมาถึงปี พ.ศ. 2492 ซึ่งเป็นปีที่ท่านมีอายุย่างขึ้น 80 ปี ท่านเริ่มอาพาธเป็นไข้ ศิษย์ผู้อยู่ใกล้ชิดก็ได้เอาอุระรักษาพยาบาล อาพาธก็สงบไปบ้างเป็นครั้งคราว แล้วนำมาพักที่เสนาสนะวัดป่าบ้านภู อำเภอพรรณานิคม เพื่อสะดวกแก่ผู้รักษา อาการอาพาธมีแต่ทรงกับทรุดลงโดยลำดับ ครั้นเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2492 ได้นำท่านมาพักที่วัดป่าสุทธาวาส ใกล้เมืองสกลนคร โดยพาหนะรถยนต์ มาถึงวัดเวลา 12.00 น. เศษ ครั้นถึงเวลา 02.23 น. ของวันที่ 11 พฤศจิกายน วันเดียวกันท่านก็ได้ถึงมรณภาพด้วยอาการอันสงบ ในท่ามกลางศิษยานุศิษย์ทั้งหลายมีเจ้าพระคุณธรรมเจดีย์ เป็นต้น สิริชนมายุของท่านอาจารย์ได้ 80 ปี เท่าจำนวนที่ท่านได้กำหนดไว้แต่เดิม

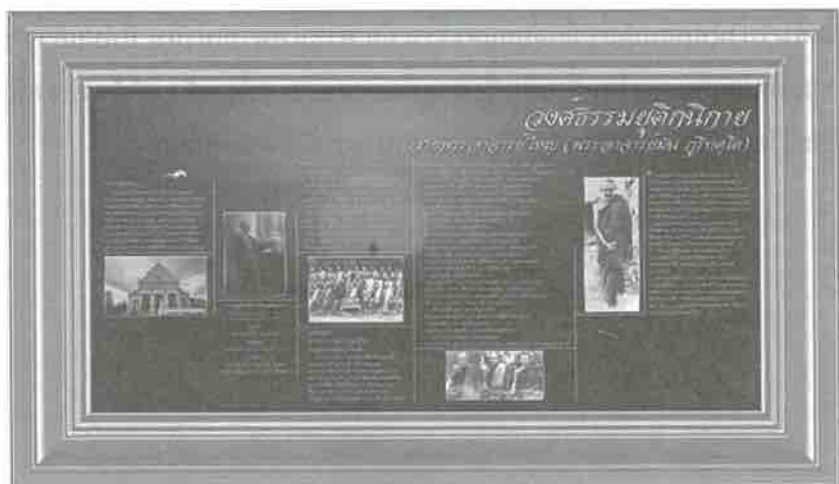
ธรรมอันนำอัสภรรย์ในท่านอันประจักษ์แก่ศิษยานุศิษย์ที่ไม่ควรลืมก็คือในสมัยอาพาธหนักเมื่อยังพูดได้ท่านได้แสดงธรรมให้ฟังอยู่ตลอดมา ยังกล่าวทำทนายศิษย์ทั้งหลายด้วยว่า "ใครจะสามารถรดน้ำให้ไม่แก่่นล่อนกลับมีใบขึ้นมาอีกได้ก็

ลองดู" ในเมื่อศิษย์ขอรักษาพยาบาล แต่เพื่อศิษย์อนุเคราะห์ท่านก็ยินยอมให้รักษาพยาบาลไปตามเรื่อง เกิดมาแล้วก็ต้องแก่เจ็บตายเหมือนกันหมดไม่มีใคร

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

ล่วงพ้นไปได้สักคนเดียว มีแต่อมฤตธรรม คือ พระนิพพานเท่านั้น ที่พ้นแล้วจากความเกิดแก่เจ็บตาย โดยสิ้นเชิง ผู้บรรลุถึงอมฤตธรรมนั้นแล้ว แม้ต้องทอดทิ้งสรีระไว้อย่างสามัญชนทั้งหลาย ก็คงปรากฏนามว่าผู้ไม่ตายอยู่นั่นเอง

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดลพบุรี

วงศ์ธรรมยุติกนิกาย

สายพระอาจารย์ใหญ่ (พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต)

“ธรรมยุติกนิกาย” เป็นนิกายหนึ่งของพุทธศาสนาที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ทรงสถาปนาขึ้นหลังจากที่พระองค์ทรงขึ้นครองราชย์ได้ไม่นานทรงมีพระกระแสพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ พระพรหมราชวงศ์ (กุทอง สุวรรณภูฏ) เจ้าเมืองอุบลราชธานี อาราธนา พระอาจารย์ดี (พนธุโล ดี) และ พระอาจารย์ม้าว (เทวธมฺมี ม้าว) ไปเผยแผ่ธรรมยุติกนิกายและสร้างวัดสุปฏิญาราม จังหวัดอุบลราชธานี ขึ้นเป็นศูนย์กลางและเป็นวัดธรรมยุติกนิกายวัดแรกในภาคอีสาน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ธรรมเนียมปฏิบัติในสมัยแรก (เริ่มสร้างวัดสุปฏิณาราม ถึง พ.ศ. 2479)

แบ่งออกเป็นยุคต่างๆ ดังนี้

ยุคแรก

พระอาจารย์ดี (พญู โด ดี)

ยุคที่สอง

พระอาจารย์ม้าว (เทวธมมี ม้าว)

ยุคที่สาม

พระอริยกวี (ธมมรกุชิต อ่อน)

พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจันโท)

ยุคที่สี่

พระพรหมมณี (ติสุโส อ้วน)

พระพรหมมณี (ติสุโส อ้วน) ต่อมาดำรงตำแหน่งเป็น สมเด็จพระสังฆราช เป็นเจ้าคณะมณฑลอีสานต่อจากพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจันโท) และมีพระสงฆ์ฝ่ายวิปัสสนาธุระที่มีชื่อเสียง 2 รูป คือ พระอาจารย์เสาร์ กนตสีโล และพระปัญญา พิศาลเดระ (หนู) เป็นกำลังสำคัญฝ่ายวิปัสสนาธุระ ต่อมาพระปัญญา พิศาลเดระ (หนู) ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นเจ้าอาวาสวัดปทุมวัน ยังคงเหลือพระอาจารย์เสาร์ กนตสีโล

วัดสุปฏิณาราม จังหวัดอุบลราชธานี

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เพียงรูปเดียวที่ยังเป็นผู้นำเผยแพร่ธรรมยุติกนิกายในภาคอีสาน ได้ตั้งสำนักธรรมสัง
สอนที่วัดเลียบ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ยุคปัจจุบัน

พระอาจารย์เสาร์ กนตสีโล

พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต

พระอาจารย์เสาร์ กนตสีโล มีศิษย์ที่สำคัญ คือ พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต
เป็นกำลังเผยแผ่พระพุทธศาสนา ธรรมยุติกนิกายฝ่ายวิปัสสนาธุระมาก และพระ
อาจารย์มั่น ภูริทตฺโต มีศิษย์ที่สำคัญดังนี้ คือ พระญาณวิเศษสุเมธีวราจารย์ (สิงห์
ขนุดชาตโม) ซึ่งพระเถระทั้ง 3 รูปนี้ได้ร่วมกันดำเนินงานด้านวิปัสสนาธุระ จนทำ
ให้เกิดศิษย์มากมายขึ้นในภาคอีสาน

พระระลึกขี้อิเบียดที่องสมตประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอเสว้างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พระอาจารย์ใหญ่ (พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต) มีศิษยานุศิษย์มาก อาทิเช่น

พระอาจารย์คุณย์ อดุโล (พระราชวุฒาจารย์)

วัดบูรพาราม จังหวัดสุรินทร์

พระอาจารย์ขาว อนาลโย

วัดถ้ำกลองเพล จังหวัดหนองบัวลำภู

พระอาจารย์แหวน สุจิณฺโณ

วัดคอกแม่ปิ้ง จังหวัดเชียงใหม่

พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร

วัดป่าอุดมสมพร จังหวัดสกลนคร

พระอาจารย์เทศก์ เทศรังสี (พระราชนิโรธรังสีกัมภีร์ปัญญาวินิชญ์)

วัดหินหมากเป้ง จังหวัดหนองคาย

พระอาจารย์ชอบ ฐานสโม

วัดป่าสัมมานุสรณ์ จังหวัดเลย

พระอาจารย์สิม พุทธจาโร (พระญาณสิทธิทราจารย์)

วัดถ้ำผาปล่อง จังหวัดเชียงใหม่

พระอาจารย์มหาบัว ญาณสมปญฺโญ (พระธรรมวิสุทธิมงคล)

วัดป่าบ้านตาด (วัดเกษตรศีลคุณ) จังหวัดอุดรธานี

พระอาจารย์พรหม จิรปญฺโญ

วัดประสิทธิธรรม จังหวัดอุดรธานี

พระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม

วัดบ้านข่า จังหวัดนครพนม

พระอาจารย์กงมา จิรปญฺโญ

วัดคอกธรรมเจดีย์ จังหวัดสกลนคร

พิธีระลึกขี้อธิเบตของสมุทประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พระอาจารย์สมชาย ชูติวิริโย (พระวิสุทธินุญจนเถร)

วัดเขาสุกิม จังหวัดจันทบุรี

พระอาจารย์คำดี ปภาโส (พระญาณทัสสี)

วัดถ้ำผาปู่ จังหวัดเลย

พระอาจารย์วีรียงค์ สิรินุชโร

วัดธรรมมงคล กรุงเทพมหานคร

พระอาจารย์หล้า เขมปัตโต

วัดบรรพตคีรี (ภูจ้อก้อ) จังหวัดมุกดาหาร

พระอาจารย์บุญจันทร์ กมโล (พระครูศาสนูปกรณ์)

วัดป่าสันติภาวนาส จังหวัดอุดรธานี

พระอาจารย์ธี รมุมชโร (พระสุทธิธรรมรังสีคัมภีรเมธาจารย์)

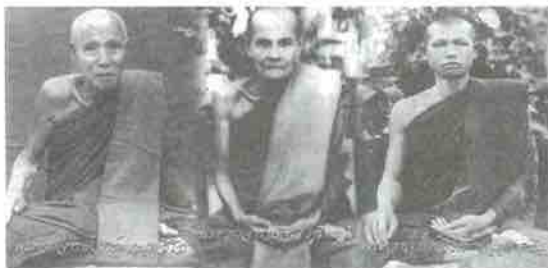
วัดอโศกการาม จังหวัดสมุทรปราการ

พระอาจารย์วัน อุดตโม (พระอุดมสังวรวิสุทธเถร)

วัดถ้ำอภัยดำรงธรรม จังหวัดสกลนคร

พระอาจารย์ชา สุภทฺโท (พระโพธิญาณเถร)

วัดหนองป่าพง จังหวัดอุบลราชธานี

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

นอกจากนั้นยังกล่าวได้ว่าศิษย์ของพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต เป็นยุคที่รุ่งเรืองของสายธรรมยุติกนิกายในอีสานทางฝ่ายวิปัสสนาธุระ โดยการนำของพระอาจารย์เสาร์ กนตสีโร และพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต และเป็นสายธรรมยุติกนิกายที่มีการเผยแผ่การปฏิบัติของคณะสงฆ์สายนี้อย่างกว้างขวางทั้งในภาคอีสานและทั่วทุกภาคของประเทศ รวมถึงในต่างประเทศ

สภาพความเป็นอยู่ของพระธรรมยุติกนิกาย ฝ่ายวิปัสสนาธุระสายพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ได้ดำเนินชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในป่า ดำเนินสมณเพศตามแนวของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในสมัยพุทธกาลอยู่ตามป่า เขา ถ้ำ เจ็อมหา ที่เงียบสงบเหมาะสมสำหรับการทำการบำเพ็ญธรรม ด้วยเหตุนี้จึงเรียกพระภิกษุสายธรรมยุติกนิกายสายพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ว่า “พระป่า”

วัดที่อยู่อาศัยเรียกว่า “วัดป่า” แม้ธรรมะที่สั่งสอนจากพระสายนี้เรียกว่า “ธรรมะป่า” ถึงแม้ในปัจจุบันบ้านเมืองเจริญรุดหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ป่าได้เปลี่ยนแปลงสภาพมาเป็นเมืองมากขึ้น คนก็ยังนิยมเรียกกันว่า “พระป่า” และ “วัดป่า” จนกลายเป็นคำเรียกชื่อที่เคยชิน ถึงแม้ว่าวัดป่าไม่ได้อยู่ในป่าแล้วก็ตาม

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เส้นทางแห่งวาระการละสังขาร
ของพระอาจารย์ใหญ่ แห่งพระป่า
พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต

ในปีพุทธศักราช 2488 ถึง 2492 พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ได้มาจำพรรษาที่บ้านหนองผือ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร 5 ปีแห่งประวัติศาสตร์ที่บันทึกไว้ว่า พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ได้มาอยู่ที่วัดป่าบ้านหนองผือ (วัดป่าภูริทัตติริวาส) ตั้งอยู่บ้านหนองผือ ตำบลนาใน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

วัดป่าบ้านหนองผือ พระอาจารย์หลุยส์ จนฺทสาโร ผู้เป็นลูกศิษย์ของ พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ได้สร้างวัดแห่งนี้ถวายให้กับครูบาอาจารย์ของท่านด้วยความเคารพและต้องการให้พักจำพรรษาในช่วงบั้นปลายของวัย เพราะพระอาจารย์ตรากคร่ำในการแสวงหาธรรมและเที่ยวเผยแผ่หลักธรรมไปทั่ว โดยยึดหลัก รุดงควัตร 13 ข้อ เป็นหลัก คือ

1. ถือผ้าบังสุกุลเป็นวัตร
2. ถือผ้าสามผืนเป็นวัตร
3. ถือเที่ยวบิณฑบาตเป็นวัตร
4. ถือเที่ยวบิณฑบาตเป็นตามแถวเป็นวัตร
5. ถือนั่งอาสนะเดียว (ฉันทมือนเดียว) เป็นวัตร
6. ถือฉันทภาชนะอันเดียว ฉันทโนบาตรเป็นวัตร
7. ถือห้ามไม่รับบิณฑบาตที่เขานำมาถวาย เมื่อภายหลังเป็นวัตร
8. ถืออยู่ป่าเป็นวัตร
9. ถืออยู่โคนไม้เป็นวัตร
10. ถืออยู่ที่แจ้งเป็นวัตร
11. ถืออยู่ป่าช้าเป็นวัตร
12. ถืออยู่ในเสนาสนะที่เขาจัดให้อย่างไรยินดีเท่านั้นเป็นวัตร
13. ถือไม่นอนเป็นวัตร

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

จากแนวปฏิบัติอย่างเคร่งครัดที่พระ
อาจารย์มั่น ภูริทัตโต ได้ปฏิบัติเป็นแบบ
อย่างที่ดีกลายเป็นรูปแบบที่ลูกศิษย์ของ
ท่านถือปฏิบัติทำตามเป็นแบบอย่างและ
ถือปฏิบัติกันมาทำให้พุทธศาสนิกชนต่าง
เลื่อมใสศรัทธาในศิษย์ของท่านที่คนทั่วไป
มักเรียกกันติดปากว่า “พระป่า หรือ พระ
ธรรมยุติกนิกาย” ฝ่าวิปีศสนาพระที่ปรากฏ
อยู่ในจังหวัดสกลนครและทั่วไปในภาค
อีสาน

พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ได้พักจำพรรษาอยู่ที่วัดหนองผือเป็นปกติ
ประมาณต้นปี พ.ศ. 2492 พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต เริ่มอาพาธ และหลังออก
พรรษาอาการอาพาธของพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต จะะหนักขึ้นทุกวัน

พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ท่านได้พูดกับลูกศิษย์และญาติโยมว่า “การตาย
ของผมเป็นเรื่องใหญ่ของสัตว์และประชาชนทุกๆ ไปอยู่มากด้วยเหตุนี้ผมจึงเผด็จ
ท่านทั้งหลายให้ทราบ ว่า ผม ไม่อยากตายอยู่ที่นี่ ถ้าตายที่นี่จะเป็นการกระเทือน
และทำลายชีวิตสัตว์ไม่น้อยเลยสำหรับผมตายเพียงคนเดียว แต่สัตว์ที่จะพลอยตาย
เพราะผมเป็นเหตุ นั้นมีจำนวนมากมาย เพราะคนจะมามากทั้งนี้ไม่มีตลาดแลกเปลี่ยน
ซื้อขายกัน นับแต่ผมบวชมาไม่เคยคิดให้สัตว์ได้รับความลำบากเดือดร้อน
โดยไม่ต้องพูดถึงการฆ่าเขาเลย มีแต่ความเมตตาสงสารเป็นพื้นฐานของใจตลอด
มา ทุกเวลาได้แต่เมตตาจิตอุทิศส่วนกุศลแก่สัตว์ไม่เลือกหน้า โดยไม่มีประมาณ
ตลอดมา เวลาตายจะเป็นศัตรูคู่แค้นแก่สัตว์ให้เขาล้มตายลงจากชีวิตที่แสนรักสงวน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ของแต่ละตัว เพราะผมเป็นต้นเหตุเพียงคนเดียวนั่นผมทำไม่ลง อย่างไม่ขอให้นำผมออกไปตายที่สกลนคร

ต่อมามีครูบาอาจารย์ผู้ใหญ่หลายท่านที่เป็นลูกศิษย์ได้มาประชุมท่านพระอาจารย์เป็นผู้ชี้แจงเรื่องที่ไม่ควรให้ท่านอยู่วัดป่าบ้านหนองผือต่อไป ทั้งฝ่ายสงฆ์และชาวบ้านต่างทราบคำสั่งแจงจากท่านพระอาจารย์ในที่

ประชุมด้วยกัน ในที่ประชุม ไม่มีคัดค้านก็ตกลงทำแครงสำหรับหามท่านออกจากวัดป่าบ้านหนองผือไปสกลนคร

วันที่เคลื่อนย้ายพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต เป็นวันที่ฝ่ายพระสงฆ์และชาวบ้านเป็นวันวิโยคพลัดพรากจากสิ่งที่รักเลื่อมใสศรัทธาของชาวบ้านหนองผือ ชาวบ้านทั่วไปและลูกศิษย์ฝ่ายสงฆ์ได้เตรียมแครงมารอรับท่านพระอาจารย์ที่บันไดกุฎี

หลังจากพระฉันเรียบร้อยแล้วพระอาจารย์ทั้งหลายก็ขึ้นไปกุฎีพุงท่านพระอาจารย์ลงมาจากกุฎีเพื่ออาราธนาขึ้นแครงแล้วเดินทางมุ่งหน้าสู่สกลนคร ระหว่างเส้นทางที่นำท่านพระอาจารย์จากหนองผือ ถึงอำเภอพรรณานิคม ประมาณ 600 เส้น โดยเริ่มต้นจากวัดป่าบ้านหนองผือ บ้านห้วยนุ่น นาเลา คำแหว ทิดไท โคนเสาขวัญ กุดก้อม พรรณานิคม ตั้งแต่เข้าจากวัดป่าบ้านหนองผือ มาถึงวัดกลางบ้านภู (วัดป่ากลาง โนนภู) ประมาณ 16.00 น. เศษ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสร้างแท่นดิน จังหวัดสกลนคร

วัดนี้อยู่ใกล้กับถนนนิตโย เป็นวัดที่นายอ่อน โมรารายกูร์ เป็นผู้สร้าง และนายอ่อน โมรารายกูร์ เป็นผู้มีความศรัทธาต่อพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ได้รับสิ่งต่างๆ จากญาติโยมที่ส่งมาจากกรุงเทพฯ เชียงใหม่ จันทบุรี โดยการฝากและทางพัสดุไปรษณีย์ แล้วนายอ่อน เตรียมสิ่งของเหล่านั้นนำไปทางเกวียนส่งจนถึงวัดป่าบ้านหนองผือ บ้านนายอ่อนอยู่ในตัวอำเภอพรรณานิคมจึงเป็นศูนย์กลางในการนำสิ่งของไปถวายพระอาจารย์ที่วัดป่าบ้านหนองผือ ตลอด 5 ปีที่พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต อยู่ที่วัดป่าบ้านหนองผือ ความเป็นโยมอุปัชฌาย์ ท่านพระอาจารย์จึงแวะพักที่วัดกลางบ้านภู (วัดป่ากลาง โนนภู) เพื่อฉลองศรัทธาให้กับโยมอ่อน

วัดกลางบ้านภู (วัดป่ากลาง โนนภู) จึงเป็นที่พักของพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต บรรดาพระสงฆ์ที่เป็นลูกศิษย์ทั้งพระเถระเป็นจำนวนนับร้อยมาพักอยู่ตามหมู่บ้านใกล้เคียง มีบ้านหนองโคก บ้านม่วงไข่ บะทอง เป็นต้น ส่วนที่วัดกลางบ้านภู (วัดป่ากลาง โนนภู) นอกจากกุฎิตามร่มไม้ ริมป่า ปักกลดเต็มบริเวณไปหมด ส่วนทางราชการมีนายอำเภอเป็นประธาน ได้ประกาศเป็นทางการให้ชาวพรรณานิคมทุกตำบลหมู่บ้าน ขอให้ช่วยมาดูแลพระภิกษุจำนวนนับร้อยๆ รูปทางด้านอาหารที่พัก น้ำปานะ เพื่อความสะดวกและให้เพียงพอ

อาการอาพาธของพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ดูจะทรุดลงเรื่อยๆ คิวร้อนเป็นไข้ ไอเป็นครั้งคราว บรรดาศิษย์ทั้งหมดหัดสัจและบรรพชิตมีการประชุม โดยมีท่านเจ้าคุณธรรมเจดีย์ (จูม พนฺธุโล) เป็นประธาน ในที่ประชุมตกลงกันว่าต้องการให้พระอาจารย์ใหญ่มรณภาพที่นี่หรือที่สกลนคร ในที่ประชุมมีมติให้ท่านพระ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

อาจารย์ใหญ่มรณภาพที่นี่ แล้วค่อยนำไปสกลนคร โดยให้พระมหาทองสุข ไปจัดสถานที่ถอยที่วัดป่าสุทธาวาส จังหวัดสกลนคร

ในคืนวันที่ 11 ที่ได้มาพักอยู่ที่วัดกลางบ้านภู (วัดป่ากลาง โนนภู) เวลาประมาณ 03.00 น. พระอาจารย์มั่นมีอาการไม่สบายมาก ท่านพระอาจารย์โปกมือขวาบอกว่าไปสกลฯ ไปสกลฯ จนอาการทุเลาลงคณะศิลา

ปัฐราก็ทำการเช็ดตัว ถวายน้ำล้างหน้า เช็ดหน้า ห่มผ้า ก็รุ่งสางพอดี

ในวันที่ 12 อาหารบิณฑบาตพระป่วยก็นำมา ได้ตั้งถวาย พระอาจารย์วัน อุดคุ้โม ประคองข้างหลัง อาหารชิ้นแรกพระอาจารย์มั่นเริ่มเคี้ยวพอกลิ่นได้ ครั้งหนึ่ง มีอาการไอ ไอติดต่อกัน อาหารชิ้นแรกยังไม่ได้กลืนต้องคายออก ตั้งถวายชิ้นที่สองพระอาจารย์ยังไม่ได้เคี้ยวเกิดไอ ไอ ไอใหญ่ พระอาจารย์คายอาหารลงกระ โโดนแล้วบอกว่า “เรากินมา 80 ปีแล้ว กินมาพอแล้ว” แล้วถวายน้ำอุ่นให้ดื่มเพื่อระงับการไอ พระอาจารย์มั่น บอกว่า “เอาถ้วยข้าวออกไป” พระอาจารย์ทองคำอ่อนนอนเพื่อให้พระอาจารย์มั่น จันอาหาร พระอาจารย์มั่นพูดว่า “เอาอีกแล้วทองคำ พุดไม่รู้จักภาษา บอกว่าเอาถ้วยข้าวออกไป มันพอแล้ว” พระอาจารย์ทองคำ จึงจำใจเอาอาหารออกไป พอพระอาจารย์มั่น บ้วนปากเสร็จ พระอาจารย์ทองคำ จึงเข้าไปประคองพระอาจารย์มั่นแทนพระอาจารย์วัน พระอาจารย์มั่น บอกว่า “พลิกเราไปด้านนั้น ทางด้านหน้าต่างด้านได้” แล้วบอกว่า “เปิดหน้าต่างออก” พระอาจารย์ทองคำ กราบเรียนว่า “อากาศข้างนอกยังหนาวอยู่สายๆ จึงค่อยเปิด” “เอาอีกแล้ว ทองคำนี้พุดไม่รู้ภาษาจริงๆ บอกให้เปิดออก หูจาวหรือ จึงไม่ได้ยิน” พอเปิดหน้าต่างออกไป อะไร ได้คนเต็มไปหมดทั้งบริเวณประมาณ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

คนได้เป็นร้อยๆ คนทุกคนเงิบหมดไม่มีใครเสียงได้ยินเลย ถ้าเราอยู่ที่ลี้ลับอาจจะไม่รู้ว่ามีคนมา ทุกคนก้มกราบนั่งประนมมือท่านพระอาจารย์มั่น กล่าวว่า “พวกญาติโยมพากันมามาก มาดูพระเฒ่าป่วยดูหน้าตาสิเป็นอย่างนี้ละญาติโยมเอ๊ย ไม่ว่าพระไม่ว่าคนสุดท้ายก็ตาย ได้มาเห็นอย่างนี้แล้วก็จงพากันนำไปพิจารณาเกิดมาแล้วก็แก่เจ็บ ตาย แต่ก่อนจะตายท่านก็ยังไม่มีก็ให้มีเสียใจ สิ้นยังไม่เคยรักษาที่รักษาเสียภาวนายังไม่เคยเจริญก็เจริญให้พอเสีย จะได้ไม่เสียที่ที่ได้เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ด้วยไม่ประมาทนั่นละจึงจะสมกับที่เกิดมาเป็นคน เท่านั้นละพูดมากก็เมื่อย” เป็นโอวาทที่พระอาจารย์มั่น ให้อำนาจแก่ชาวพรรณานิคมตั้งแต่นั้นจนถึงวาระสุดท้ายของพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ไม่ได้พูดอีกเลย

ประตูที่พัดด้านหน้าเปิดอยู่ท่านพระอาจารย์มั่น บอกหันตัวเราไปทางประตู พอหันเสร็จก็เห็นคนแต่งตัวลักษณะเป็นผู้ดี 3-4 คน นั่งอยู่บนเสื่อที่ปูอยู่ด้านล่างสำหรับให้แขกนั่ง ท่านพระอาจารย์มั่น พังดูแล้วถามว่า “ใคร” แขกที่มาตอบว่า “กระผมวิเศษลูกเขยแม่บุญม เอรอดมารับท่านอาจารย์กลับสกลฯ ท่านมหาทองสุก บอกเมื่อวาน กระผมเลยนำรถมารับครับ”

พระอาจารย์มั่น “เออไปซิ เราอยากไปตั้งแต่เมื่อคืนนี้แล้ว เฮ้อ! วันทองคำแดงของเร้ว แล้วเราจะไปอย่างไรรถจอดบนทางหลวงนี่มันมีแต่ทางเกวียน” นายวิเศษ ตอบ “ไม่ยาก กระผมได้นำเปลพoyaบาตมา เป็นผ้าใบ

เบาๆ นิ่มๆ นิมนต์นอนพักให้สบายๆ” พระอาจารย์มั่นถาม “คนหามเล่า” นายวิเศษ ตอบ “ท่านแขวงฯ ได้เตรียมคนมาพร้อมแล้ว รถก็สบายไม่กระเทือน เพราะเป็นรถประจำตำแหน่งของท่าน พอแต่งของเสร็จหมดถวายยาเพื่อให้พระอาจารย์

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสวีจังหวัดสกลนคร

นอนหลับสบายๆ ก่อนไปพระอาจารย์เอ่ยขึ้นว่า “หมู่เล่าจะ ไปกันอย่างไร” นายวิเศษ คอบว่า “ไม่ยาก กระผม ท่านแขวงฯ ได้เตรียมรถบรรทุกคนงานมาพร้อมแล้ว สามารถบรรทุกได้เป็นสิบๆ รูปจะขนถ่ายให้หมดในวันนี้” แล้วจึงได้นำพระอาจารย์ไปขึ้นรถที่เตรียมไว้ รถในสมัยนั้นหายาก รถประจำตำแหน่งแขวงได้ขึ้นเขาพูดคุยกันว่า “แลนด์โรเวอร์” สำหรับพระอาจารย์มัน นั่งไปสกลนคร ส่วนรถบรรทุกสำหรับพระนั่งไปเป็นรถค้อด หรือปาร์ไจ์นี่ละ

รถจอดรออยู่ที่โรงเรียนบ้านม่วงไข่ จากโรงเรียนบ้านม่วงไข่ อำเภอพรรณานิคม ถึงวัดป่าสุทธาวาส จังหวัดสกลนคร เกือบ 12.00 น. สภาพถนนนิโคโย (สกลนคร - อุดรธานี) ในยุคครั้งนั้นเป็นถนน

ลูกรังกลัวว่าเวลารถวิ่งจะกระเทือนถึงพระอาจารย์ พระอาจารย์หับมาตลอดมาถึงวัดป่าสุทธาวาสก็นำพระอาจารย์ขึ้นกุฏิ มีพระอาจารย์ทองคำ พระอาจารย์วัน พระอาจารย์หัด้า เป็นผู้จัดที่นอนให้ ได้หันหัวนอนไปทางทิศใต้ ปกติเวลานอนพระอาจารย์จะหันศีรษะไปทิศตะวันออก ด้วยความเร่งรีบจึงพากันลืมคิดที่จะเปลี่ยนทิศทางหันศีรษะเวลานอนไปทางทิศตะวันออกของพระอาจารย์

เวลา 01.00 น. พระอาจารย์รู้สึกตัวตื่นแล้วพูดคุยออกเสียงแต่ฮือๆ แล้วจึงโบกมือเป็นสัญญาณ แต่ไม่มีใครทราบว่ามีพระอาจารย์ประสงค์ใด มีสามเณรรูปหนึ่งอยู่ที่นั่น เห็นท่าอาการไม่ดีจึงให้สามเณรอีกรูปหนึ่งไปนิมนต์พระเถระทุกรูป มีท่านเจ้าคุณจุม พระอาจารย์เทศก์ พระอาจารย์ฝั้น เป็นต้น มากันเต็มกุฏิ

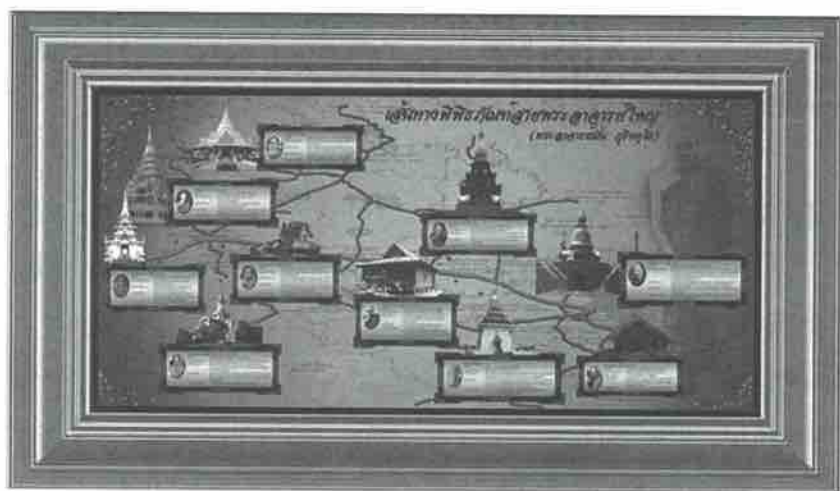
ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสกลนคร

อาการของพระอาจารย์มัน ก็ลี้จะละสังขาร แต่อยากจะหันศีรษะไปทางทิศตะวันตก พระอาจารย์พลิกตัวได้เล็กน้อย พระอาจารย์หล้าคงเข้าใจเลยเอามอนค้อยๆ พลิกท่านไป พระอาจารย์ทองคำประคองหมอนที่ท่านหนุน แต่ท่านเหนื่อยมากเป็นการรบกวนเลยหยุด เห็นท่านจะหมดเรี่ยวแรงขยับต่อไปไม่ได้แล้วสงบนิ่งยังมีลมหายใจอยู่แต่ต้องคอยเงี่ยหูฟัง พระอาจารย์วัน ได้กล่าวศิพจนที่เท่าศิพจนของพระอาจารย์มันเดินเร็วชนิดร้ว ร้วจนสุดขีดแล้วก็ดับไปเฉยๆ ด้วยอาการสงบ

อวสานแห่งชั้นชวิปากของพระอาจารย์มัน ภูริทศ โด พระอาจารย์ใหญ่ สายธรรมยุคนิคาย แห่งภาคอีสาน ได้สิ้นสุดลงแล้วท่ามกลางศิษย์จำนวนมากในเวลาประมาณ 02.00 น. เศษๆ ณ วัดป่าสุทธาวาส อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จนกลายเป็นตำนานเล่าขานของพระป่าที่ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย ไม่ติดยึดในลาภสักการะ ทำความเพียรบนพื้นฐานของธุดงค์วัตร 13 จนกลายเป็นแบบอย่างที่ถูกศิษย์เทิดทูนยกย่องบูชามาจนถึงทุกวันนี้

เส้นทางละสังขารของพระอาจารย์มัน ภูริทศ โด จากวัดป่าหนองผือ (วัดป่าภูริทัตติริวาส) มาพักที่วัดป่าบ้านภู (วัดป่ากลางโนนภู) แล้วมุ่งสู่วัดป่าสุทธาวาส เพื่อมาละสังขาร ไม่ต้องการให้สัตว์ต้องมาล้มตายเพื่อท่าน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เส้นทางพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสายพระอาจารย์ใหญ่

(พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต)

พิธีเสกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสวี่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พิธีภรณ์ที่อัฐบริหารพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต

สถานที่ตั้ง

วัดป่าสุทธาวาส อำเภอเมือง

สกลนคร จังหวัดสกลนคร

รูปแบบทางสถาปัตยกรรม

มีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมเป็น

รูปแบบบ้านทรงไทยประยุกต์

แนวคิดการออกแบบ

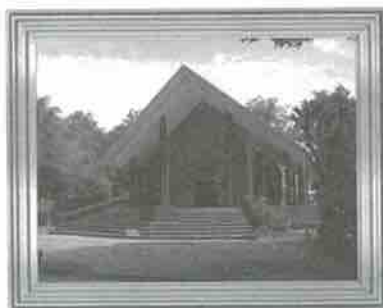
น่าจะมาจากรูปแบบเถียงนา, ถ้ำ หรือเพิงผา

สะท้อนให้เห็นถึง

อุปนิสัยของท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต (พระอาจารย์ใหญ่) ชอบป่า
ป่าช้า ป่าช้า ที่แจ้ง หุบเขา เงื่อมผา ฯลฯ และยังถือการปฏิบัติธุดงค์วัตร ๑๓
อย่างเคร่งครัด

การจัดแสดงภายในอาคาร

ภายในพิธีภรณ์ที่ได้จัดบริหารและเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับท่านแสดงไว้

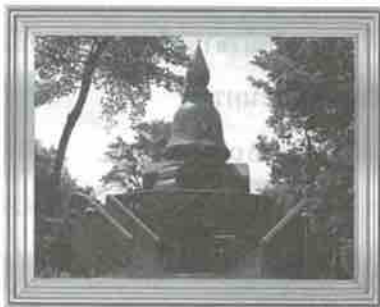
ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เจดีย์พิพิธภณท์พระอาจารย์หลุย จันทสาโร
สถานที่ตั้ง

วัดป่าสุทธาวาส อำเภอเมือง
สกลนคร จังหวัดสกลนคร

รูปแบบทางสถาปัตยกรรม

มีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมเป็นที่
นำอิศวรรย์ เป็นภาพร่างฝีพระหัตถ์ของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รูปแบบ

เจดีย์พิพิธภณท์ของพระอาจารย์หลุย จันทสาโร ที่ได้รับพระราชทานพระมหา
กรุณาธิคุณทรงร่างเป็นต้นแบบพระราชทานเป็นรูปแบบเจดีย์ที่มีลักษณะเรียบง่าย
และได้สัดส่วนงดงามตรงตามที่พระอาจารย์หลุย จันทสาโร เคยปรารถนาว่าถ้าให้
สร้างเจดีย์จะสร้างให้มีลักษณะเช่นนี้

แนวคิดการออกแบบ

เรือนยอดเป็นรูปดอกบัวเป็นศิลปกรรมบริเวณลุ่มแม่น้ำโขง ส่วนเรือน
เจดีย์เป็นรูประฆังคว่ำเสียงของระฆัง เป็นสื่อที่แสดงให้เห็นถึง พระพุทธศาสนา
ของพระสมณโคดมยังไม่สิ้นสุด

สะท้อนให้เห็นถึง

มีลักษณะคล้ายปฏิปทาของพระอาจารย์หลุย จันทสาโร ที่มีความ
เรียบง่ายไม่ยึดติดกับสิ่งทั้งปวง เคารพครูบาอาจารย์

การจัดแสดงภายในอาคาร

ภายในเจดีย์พิพิธภณท์จัดแสดงบริขาร และเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับท่าน
และมีภาพป่าเป็นองค์ประกอบภายในอาคารแสดงไว้

พิธีสักขีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เทศกเจดีย์ เทศรังสีอนุสรณ์

สถานที่ตั้ง

วัดถ้ำขาม อำเภอพรรณานิคม

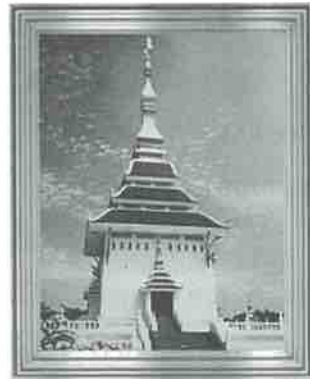
จังหวัดสกลนคร

รูปแบบทางสถาปัตยกรรม

มีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมเป็น

รูปแบบทรงมณฑป

แนวคิดการออกแบบ

ได้มาจากรูปแบบกฐีทรงมณฑปที่วัดหินหมากเป้ง จังหวัดหนองคาย ที่
พระอาจารย์เทศก์ เทศรังสี อยู่ที่วัดแห่งนี้และต่อมาได้มาอยู่ที่วัดถ้ำขาม จังหวัด
สกลนคร และได้ละสังขารที่นี่

สะท้อนให้เห็นถึง

ความเรียบง่ายของตัวรูปแบบสถาปัตยกรรมที่ผสมผสานกันระหว่างภาค
กลางและภาคอีสานได้อย่างกลมกลืน และความโดดเด่นของเรือนยอดเป็นรูป
ดอกบัวเหลี่ยมสะท้อนให้เห็นถึงศิลปกรรมแห่งลุ่มแม่น้ำโขง และท่านได้รับ
การยกย่องว่า “ดวงประทีปแห่งแม่น้ำโขง”

การจัดแสดงภายในอาคาร

ภายในอาคารเทศกเจดีย์ เทศรังสีอนุสรณ์ จัดแสดงบริหารเครื่องใช้
ที่เกี่ยวข้องกับท่าน หนังสือธรรมะ พระพุทธรูป พัดยศ เป็นต้น แสดงไว้

พิธีกรรมเปิดท้องสมุทรประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พิพิธภัณฑ์ศาลาพักอาพาธพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต

สถานที่ตั้ง

วัดป่ากลาง โนนภูอำเภอ

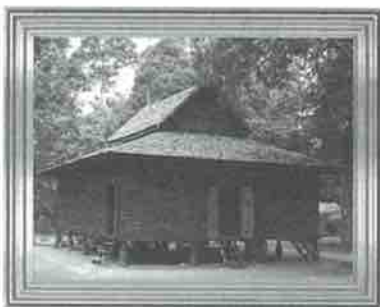
พรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

รูปแบบทางสถาปัตยกรรม

มีรูปแบบทางสถาปัตยกรรม

เป็นรูปแบบศาลาทรงไทยอีสาน

แนวความคิดออกแบบ

รูปแบบพิพิธภัณฑ์ศาลาพักอาพาธน่าจะมาจากรูปแบบบ้านทรงไทยอีสาน ปลูกสร้างเรียบง่าย หลังคามุงด้วยไม้(แป้นมุง) การสร้างไม่ซับซ้อน สะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบที่พักอยู่อาศัยของวิถีชุมชนชาวอีสานแบบเรียบง่าย การจัดแสดงภายในอาคาร

ภายในได้จัดแสดงรูปเหมือนพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต มีรูปภาพแสดง บั้นปลายชีวิตของท่าน ได้มาอยู่ที่วัดป่าภูริทัตตธราวาส(วัดบ้านหนองผือ) แล้วเดินทางมาพักอาพาธอยู่ที่วัดป่ากลาง โนนภู แล้วไปละสังขารที่วัดป่าสุทธาวาส

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เจดีย์พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร
สถานที่ตั้ง

วัดป่าอุดมสมพร อำเภอ
พรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

รูปแบบทางสถาปัตยกรรม

มีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมเป็น
ดอกบัวบานซ้อนกัน ๓ ชั้น

แนวคิดการออกแบบ

ตัวเรือนเจดีย์พิพิธภัณฑ์แสดงถึงศีล สมาธิ ปัญญา(ดอกบัวซ้อนกัน
๓ ชั้น) เรือนยอดเป็นรูปแบบดอกบัวเหลี่ยม และยังแสดงถึงศิลปะลุ่มแม่น้ำโขง
สะท้อนให้เห็นถึง

อุปนิสัยของพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร เป็นผู้ให้ ได้รับการยกย่องว่าเป็น
“เทพเจ้าแห่งอีสาน”

การจัดแสดงภายในอาคาร

ภายในได้จัดแสดงบริขารและเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับท่านแสดงไว้

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พิพิธภัณฑ์อัฐบริหารพระอาจารย์บุญ จินวังโส

สถานที่ตั้ง

วัดป่าศรีสว่างแดนดิน อำเภอ
สว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

รูปแบบทางสถาปัตยกรรม

มีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมเป็น
รูปแบบอาคารจตุรมุข หลังคาทรงไทย
ทำเป็นเรือนยอดทรงเจดีย์

แนวความคิดการออกแบบ

รูปแบบพิพิธภัณฑ์อัฐบริหารมีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมเป็นรูปแบบ
ที่ได้รับอิทธิพลมาจากภาคกลาง ไม่ได้ สะท้อนให้เห็นความเป็นศิลปะแบบอีสาน
สะท้อนให้เห็นถึง

ลักษณะบุคลิกเรียบง่ายของพระอาจารย์บุญ จินวังโส เรือนยอดทำเป็น
คอกบัวกลม ซึ่งเปรียบเสมือนศูนย์กลางของจักรวาล แต่ทางศิลปะของเรือนยอด
ไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงศิลปะลุ่มแม่น้ำโขง

การจัดแสดงภายในอาคาร

ภายในได้จัดแสดงบริหารและเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับท่านแสดงไว้

พิธีสักขีพินิจเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

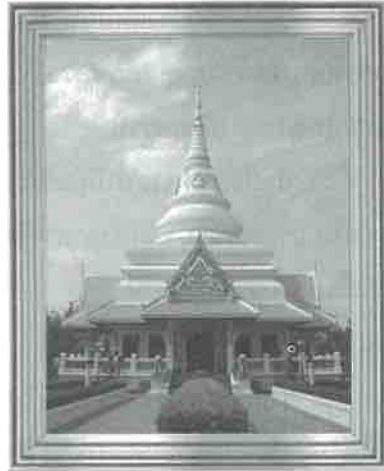
เจดีย์พิพิธภัณฑสถานธรรมมานุสรณ์
สถานที่ตั้ง

วัดฐิติธรรมาราม(วัดเหวลึก)
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
รูปแบบทางสถาปัตยกรรม มีรูปแบบทาง
สถาปัตยกรรมเป็นรูปแบบอาคารจตุรมุข
หลังคาทรงไทย เรือนยอดทรงเจดีย์
แนวคิดการออกแบบ

รูปแบบเจดีย์พิพิธภัณฑสถานมีรูปแบบ
ทางสถาปัตยกรรมเป็นรูปแบบแนวคิด
ได้มาจากภาคกลาง ไม่ได้สะท้อนให้เห็น
ความเป็นศิลปะกลุ่มแม่น้ำโขง
สะท้อนให้เห็นถึง

ลักษณะของพระอาจารย์ดี เรือนยอดของตัวอาคารเจดีย์พิพิธภัณฑทำ
เป็นรูปแบบดอกบัวซึ่งเป็นตัวแทนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
การจัดแสดงภายในอาคาร

ภายในได้จัดแสดงบริการและเครื่องมือใช้ที่เกี่ยวกับท่านแสดงไว้

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เจดีย์พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์สุพัฒน์ สุขกาโม
สถานที่ตั้ง

วัดประสิทธิสามัคคี

อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

รูปแบบทางสถาปัตยกรรม

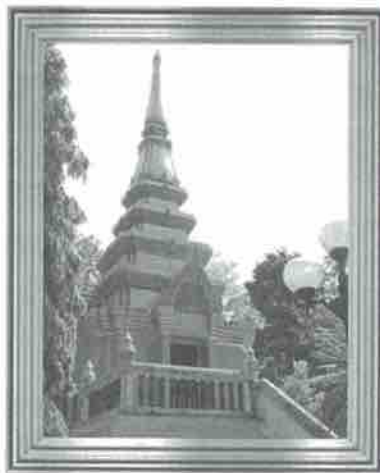
มีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมเป็น
รูปแบบอาคารจตุรมุข เรือนยอดทำเป็น
ดอกบัวกลม

แนวความคิดการออกแบบ

รูปแบบเจดีย์พิพิธภัณฑ์มีรูปแบบทาง
สถาปัตยกรรมเป็นรูปแบบที่ได้รับอิทธิพลมา
จากรูปแบบทรงเจดีย์
สะท้อนให้เห็นถึง

ความเรียบง่ายของพระอาจารย์สุพัฒน์ สุขกาโม เรือนยอดทำเป็น
ดอกบัวเหลี่ยมเกือบกลม พยายามที่จะสะท้อนให้เห็นถึงศิลปะดุ่มแม่น้ำโขง
การจัดแสดงภายในอาคาร

ภายในได้จัดแสดงบริหารและเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับท่านแสดงไว้

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เจดีย์พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์สิงห์ทอง ทุมวโร

สถานที่ตั้ง

วัดป่าแก้วชุมพล

อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

รูปแบบทางสถาปัตยกรรม

มีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมเป็น

รูปแบบอาคารจตุรมุข เรือนยอดทำเป็น

ดอกบัวกลม

แนวคิดการออกแบบ

รูปแบบเจดีย์พิพิธภัณฑ์มีรูปแบบ

ทางสถาปัตยกรรมเป็นรูปแบบที่ได้รับ

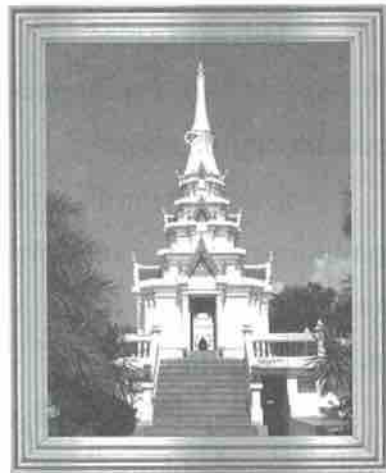
อิทธิพลมาจากรูปแบบทรงเจดีย์

สะท้อนให้เห็นถึง

ลักษณะของพระอาจารย์สิงห์ทอง ทุมวโร เรือนยอดทำเป็นดอกบัว
กลมผสมดอกบัวเหลี่ยมมีความชัดเจนน้อยมาก แต่ก็พยายามสะท้อนให้เห็นถึง
ศิลปะลุ่มแม่น้ำโขง

การจัดแสดงภายในอาคาร

ภายในได้จัดแสดงบริขารและเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับท่านแสดงไว้

พิพิธภัณฑ์เปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พิพิธภัณฑ์อัฐบริหารพระอุดมสังวรวิสุทธิเถร (พระอาจารย์วัน อุตตโม)

สถานที่ตั้ง

วัดถ้ำอภัยดำรงธรรม

อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร

รูปแบบทางสถาปัตยกรรม

มีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมเป็น

รูปแบบอาคารจตุรมุข หลังคาโค้งเรือน

ยอดแบบเจดีย์

แนวคิดการออกแบบ

รูปแบบเจดีย์พิพิธภัณฑ์อัฐบริหารน่าจะมาจากรูปแบบจากลักษณะรูปร่าง
ของพระอาจารย์วัน อุตตโม มีรูปร่างสูงใหญ่ ตัวอาคารพิพิธภัณฑ์อัฐบริหารจึงมี
ลักษณะใหญ่โตไม่เพรียวสมสัดส่วน

สะท้อนให้เห็นถึง

ลักษณะรูปร่างของพระอาจารย์วัน อุตตโม ส่วนเรือนยอดเจดีย์ทำเป็น
รูปดอกบัวกลมที่มีความสัมพันธ์กับพุทธศาสนา แต่ทางด้านศิลปะของเรือนยอด
ไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงศิลปะดุ่มแม่น้ำโขง

การจัดแสดงภายในอาคาร

ภายในได้จัดแสดงอัฐบริหารและเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับท่านแสดงไว้

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดลพบุรี

คำสยงพระป่า

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

หลวงปู่ดุลย์ อตุโล
วัดบูรพาราม
อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

“... ผู้ใดหลงใหลในตำราอาจารย์
ผู้นั้นไม่อาจพินทุกข์ได้
แต่ผู้ที่พินทุกข์ได้
ต้องอาศัยตำราและอาจารย์เหมือนกัน ...”

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสกลนคร

หลวงปู่ฝั้น อาจาโร

วัดป่าอุดมสมพร

อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

“... เมื่อใจเราสบายแล้ว

 การทำงานเรา ก็สบาย

 การเล่าเรียน ก็สบาย

 ทำมาหาอะไร ก็สบาย

 ครอบครัว ก็สบาย

 เมื่อเป็นอย่างนั้น

 ชาวบ้านร้านตลาด ก็สบาย

 ประเทศชาติ ก็สบาย

 เราดับขันธแล้ว ก็อยู่สบาย ...”

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

หลวงปู่เทศก์ เทสรังสี

วัดหินหมากเป้ง

อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

“... ผู้ใดทำใจให้ถึงความเป็นกลางได้
ผู้นั้นจะพ้นทุกข์ทั้งปวง ...”

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

หลวงปู่พรหม จิรบุญโญ

วัดประสิทธิธรรม

อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

คนเรา เกิดมาทุกรูป ทุกนาม รูปสังขารเป็นของไม่เที่ยง
เกิดขึ้นมาแล้วล้วนตกอยู่ในกองทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น
ไม่ว่า พระราชา มหากษัตริย์ พระยานาหมื่น คนมั่งมี เศรษฐี ยาก
ล้วนตกอยู่ในกองทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น

มีทางพอจะหลุดพ้นได้

คือ ทำความเพียร เจริญภาวนา

อย่าสืมนัวเมาในรูปร่างสังขารของตน

มัจจุราชมัน บ่ ไว้หน้าผู้ใด

ก่อนจะดับไปควรจะสร้าง "ความดี" เอาไว้

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสร้างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

หลวงปู่หลุย จันทสาโร
วัดถ้ำผาผึ้ง
อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

“...อรหันต์

ยังปรากฏอยู่ในโลกนะ
ไม่เสื่อมไปจากที่ไหน
มันเสื่อม
เพราะบุคคลไม่ภวานานี่
ไม่ถึงพริกถึงขิง
ไม่ถึงอริบสัจ สี่
มันเสื่อมอยู่ในตอนนี้
มันเป็นเส้นผมบังภูเขา
ไปเสียแล้วนั่น ...”

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

หลวงปู่บุญ ชินวโร
วัดป่าศรีสว่างแดนดิน
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

“... การปฏิบัติธรรม

จึงเป็นการทำให้จิตใจของเรา

ตื่นจากการหลับใหลด้วยอำนาจกิเลส

ผู้ตื่นจากกิเลสนิทรานแล้ว ได้ชื่อว่า พุทโธ ...”

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

หลวงพ่อชา สุกทุกโท

วัดหนองป่าพง

อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

“... ถ้าใครเห็นธรรมชาติ

ก็เห็นธรรมะ

ถ้าใครเห็นธรรมะ

ก็เห็นธรรมชาติ

ผู้ใดเห็นธรรมชาติ เห็นธรรมะ

ผู้นั้นก็เป็นผู้รู้จักธรรมะนั้นเอง ...”

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

หลวงปู่วัน อุดตโม
วัดถ้ำอภัยดำรงธรรม
อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร

“... เมื่อจิตผ่องใสแล้ว
เราก็มองเห็นศิขั้ว
บาปบุญคุณโทษประ โยชน์
และสิ่งที่ไม่เป็นประ โยชน์ได้ ...”

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน
วัดป่าบ้านตาด
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

“... สิ่งที่เป็นข้าศึก

คือจิตใจของเรา

ไม่ให้ก้าวไปตามทาง

แห่งความสงบร่มเย็น

หรือความสงบสุข

ของใจเรา

และสังคมต่าง ๆ

ก็เพราะความเป็นผู้เห็นห่าง

จากอรรถ

จากธรรม ...”

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พระอาจารย์สุวจน์ สุวโจ
วัดป่าเขาน้อย
อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

“... การฟังให้ถึงธรรมนั้น
อย่าฟังแต่เสียง
เสียงไม่ใช่ธรรม
เพราะเสียงอยู่ที่หู
เพียงแต่ได้ยินชื่อของธรรมเท่านั้น
ธรรมไม่ได้อยู่ที่เสียง
ธรรมอยู่ที่ใจ ...”

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พระอาจารย์สิงห์ทอง รมมวโร
วัดป่าแก้วชุมพล
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

“... ถ้าจิตไม่ได้สัมผัสในอรรถธรรมด้วยตนเอง
ไม่ได้ฝึกจิตรู้เห็นเด่นชัด
มันเป็นสัญญาไม่เป็นปัญญา
ไม่สามารถตัดความสงสัยของใจให้ขาดออกไปได้...”

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พระอาจารย์จันดี เขมปญฺโญ

วัดศรีสะอาด

อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

“... หัดนั่งสมาธิ

ทำไปทุกๆ วัน

อย่าให้ขาด

ตั้งสัจจะไว้

จิตของเรา

ก็จะสงบเอง

จะรู้เองนี่เป็นหลักใหญ่

ใจความของศาสนา ...”

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

หลวงปู่เฟื้อ สุภทโท
วัดป่าดงหวาย
อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

“... อานาจแห่งความหลง

มันปกคลุมหัวใจจิตหัวใจของเราอยู่

เหมือนกันกับก้อนเมฆ

ที่มาปกคลุมพระจันทร์ พระอาทิตย์

แต่พระจันทร์ พระอาทิตย์

ก็ไม่ได้มืดไปด้วย

ยังคงเจิดจ้าอยู่เหมือนเดิม

เพียงแต่ก้อนเมฆ มันมาบังแสงเอาไว้เท่านั้น

นี่แหละจิตของคนเราก็เหมือนกัน ...”

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

หลวงปู่ผ่าน ปญฺญาปทีโป
วัดป่าประทีปบุญาราม
อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

“...จิตไม่ระเริงหลงในรูป

ในเสียง

ในกลิ่น

ในรส

โผฏฐัพพะ

ธรรมารมณั

อันนั้นแหละเรียกว่าผู้เห็นธรรม ...”

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

หลวงพ่อนาย สมจิตตโต

วัดโนนแสนคำ

อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

“... จิต

เป็นผู้สร้างกาย

จิต

เป็นผู้ดูแลกายในวิสุทธิ...”

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

หลวงปู่สมชัย ทิฆมาบุโก
วัดป่าโนนแสงทอง
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

“... จิตใจก็เหมือนกัน

ถ้าไม่มีธรรมะ คือสติปัญญา

เป็นเครื่องรักษาแล้ว

มันจะรู้อะไร

มันข่อมไม่รู้จักดี

ไม่รู้จักชั่ว

ไม่รู้จักคิดถูกอะไร

ถ้าไม่มีสติเป็นเครื่องรักษา ...”

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ปราสาทผึ้งสกลนคร

พิธีเสด็จพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

งานเทศกาลแห่งปราสาทผึ้ง
จังหวัดสกลนคร เป็นงานประเพณีที่จัดขึ้น
ในงานบุญออกพรรษา ระหว่าง วันขึ้น 15
ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี ที่ชาวสกลนคร
ได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาในอดีตรอง
งานบุญสิบสอง เดือน ที่กลุ่มชนต่าง ๆ ใน

จังหวัด รวมถึงองค์กรภาคเอกชน และภาครัฐ ได้ร่วมมือกันจัดงานประเพณี
แห่งปราสาทผึ้งในระดับจังหวัด เพื่อเป็นงานประเพณีของกลุ่มชนในท้องถิ่น ทำให้
งานบุญประเพณีปราสาทผึ้งปราสาทผึ้งมีลักษณะผสมผสานทางวัฒนธรรมอย่าง
กลมกลืน จนกลายเป็นวัฒนธรรมร่วมกลุ่มชนที่ได้จัดงานบุญแห่งปราสาทผึ้ง
จนกลายเป็นที่รู้จักกันในภาคอีสานซึ่งงานบุญนี้อยู่ในอดีตรองที่ชาวอีสานปฏิบัติ
กันอยู่ประจำทุกปี และเป็นที่ยู่อักในประเทศ งานบุญพัฒนามาเป็นเทศกาลที่ทาง
จังหวัด เทศบาลเมืองสกลนคร และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเขต 4 นครพนม
มาร่วมมือกันจัดเพื่อให้งานเทศกาลแห่งปราสาทผึ้งจังหวัดสกลนคร เป็นงาน
เทศกาลสัญลักษณ์ของประเทศไทยและเป็นตัวแทนของภาคอีสาน (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) เหมือนจังหวัดอื่น ๆ ในภาคอีสานที่มีงานเทศกาลประจำจังหวัด
เช่น งานเทศกาลแห่เทียน ที่จังหวัดอุบลราชธานี งานเทศกาลไหลเรือไฟที่จังหวัด
นครพนม งานเทศกาลบั้งไฟพญานาค
จังหวัดหนองคาย งานเทศกาลแห่ผีดาโชน
ที่จังหวัดเลย งานเทศกาลช้างที่
จังหวัดสุรินทร์ เป็นต้น ซึ่งงานเทศกาล
ของจังหวัดต่าง ๆ เหล่านี้ ถือได้ว่าเป็น
ตัวแทนของภาคและประเทศ งานเทศกาล

พิธีเสกขี้อืดเปิดท้องสมุทรประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

แห่ปราสาทผึ้งจังหวัดสกลนครเป็นส่วนหนึ่งที่ชาวจังหวัดสกลนครดำเนินวิถีชีวิตไปตามประเพณีอีดตีสิบสองของกลุ่มชนในสังคมเกษตร

ที่มาของปราสาทผึ้ง

เมื่อถึงเดือนสิบเอ็ดเป็นงานบุญ

ออกพรรษาให้सानกะเพียด “กรอกน้ำมัน
ฝั้นฝ้ายช่วยดินกา บูชา พญากาเผือก
ตัดบาตรเทโว กวนข้าวทิพย์ เตรียมผ้าห่ม
ถวายพระภิกษุ เอน้ำมันหมากเขาน้ำมันหมาก
แตก คำดี ๆ แล้วเอาไปนึ่ง สานกะเพียดดี ๆ
แล้วใส่เข้าไปตักน้ำใส่ เอาขันหรือภาชนะ
ไปรองข้างล่าง ได้น้ำมันที่ไหลลงมาอย่าง
บงต้นคี่มาฟัก มาทำรูป เอาหมื่นหอมฝั้นดี ๆ
แล้วเอาใส่กันกับรูปจุดแล้วจึงหอม

เชิญชวนพวกพี่น้องออกมาจุดเทียน จุ่มน้ำมันหมากเขาน้ำมันหมากแตก จุดแล้ว
สว่างไสว นำไปบูชาเสียบบนท่อนกล้วย บูชาพญากาเผือก พระเจ้าห้าพระองค์กุกสันโธ
โกนาคมน โกสสะโป โคตโม ศรีอริยเมตไตร พอรัม 1 คำ ทอดมหากฐินและ
ถวายหอปราสาทผึ้ง เวลาบ่ายมีการ “ช่วงเรือ” (แข่งเรือ) บูชาพญานาค 15 ตระกูล
เป็นประเพณีของชาวอีสานและชาวสกลนครได้ปฏิบัติกันมาตลอด ประเพณีการ
จัดงานแห่ปราสาทผึ้งของชาวสกลนคร จึงมีความเป็นมาของการจัดงานบุญ
ปราสาทผึ้ง เมื่อสมัยครั้งพุทธกาล เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ธรรมแล้ว
จึงได้เสด็จไปโปรดพุทธมารดาโดยจำพรรษาอยู่ ณ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์เป็นเวลา 1
พรรษา และเมื่อออกพรรษาแล้วพระพุทธองค์เสด็จลงมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสร้างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เรียกตามศัพท์ภาษาบาลีว่า "เทโวโลหณะ" ในครั้งนั้นบรรดาพุทธศาสนิกชนผู้มีความศรัทธาเลื่อมใส เมื่อทราบข่าวการเสด็จกลับของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จกลับมาสู่โลกมนุษย์ ต่างพร้อมใจกันไปปรอรับเสด็จ

พุทธองค์ และดักบาตรจนเป็นประเพณีดักบาตรเทโวปฏิบัติสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน มีแนวปฏิบัติในวันออกพรรษาดังนี้ ในตอนเช้าไปวัดทำบุญดักบาตรแล้วฟังธรรมเทศนา ประดับธงชาติ (ความหมายของธงชาติ มีชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์) เป็นธงที่มีความหมายที่ครบองค์ประกอบของประเทศ และธงเสมาธรรมจักร เป็นธงสัญลักษณ์ของพุทธศาสนา เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ครอบครัว เป็นต้น

วันออกพรรษา เป็นที่มาของปราสาทผึ้ง ซึ่งวันออกพรรษาเป็นชื่อที่ชาวบ้านเรียก แต่ทางพระภิกษุเรียกวันออกพรรษาว่า "วันมหาปวารณา" เป็นวันครบกำหนด 3 เดือน ตั้งแต่วันที่พระภิกษุได้ทำอธิษฐานการเข้าจำพรรษา คำว่า "ปวารณา" นั้น ไม่ได้หมายความว่าวันออกพรรษา ส่วนคำว่า "วันปวารณา" คือวันหนึ่งที่พระพุทธรองค์ได้อนุญาตให้หมู่พระภิกษุทำการปวารณาซึ่งกันและกัน คืออนุญาตให้ว่ากล่าวตักเตือนกันไว้เมื่อครั้งพุทธกาลมีพระภิกษุบางหมู่ได้เข้าพรรษาอยู่ร่วมกัน เมื่อออกพรรษาดังก็แยกย้ายกันไปอยู่ที่อื่นตามความประสงค์ ต่างมีความอาลัยซึ่งกันและกัน วันปวารณามีอยู่ 2 วัน คือวัน 14 ค่ำ และวัน 15 ค่ำ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พระภิกษุที่อยู่จำพรรษาครบ 3 เดือน ต้อง
ปวารณาด้วยอาการ 3 คือ ด้วยอาการที่เห็น
หนึ่ง ด้วยอาการที่ได้ยินฟังหนึ่ง ด้วยอาการ
ที่ได้รังเกียจและสงสัยหนึ่ง การปวารณา
นั้นจักเป็นการอนุโลมแก่กัน จักเป็นการ
ออกจากอาบัติ จักเป็นการมุ่งวินัยเป็น
เบื้องต้น ฯลฯ

วันออกพรรษา จึงเป็นวันที่สำคัญ
ในพุทธศาสนาและสำคัญในงานบุญ
สิบสองเดือน หรือยี่ดสิบสองของชาวอีสาน

จังหวัดสกลนคร ซึ่งมีเรื่องเล่าในทางพุทธศาสนาว่า ในวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 11
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้เสด็จลงมาจกชั้นดาวดึงส์ที่เมืองสังกัสสนคร มีพระโมคคัล
ลานะเถระเจ้า อัครสาวกเมืองชายได้ไปเฝ้าพระพุทธองค์แล้วทูลถามจะเสด็จลงมา
สู่เมืองมนุษย์เมื่อใด พระพุทธองค์ได้ตรัสว่า ในวันปวารณา (วันออกพรรษา)
ซึ่งอีก 7 วันจะมาถึง เราตถาคตจะกลับสู่โลกมนุษย์ พระโมคคัลลานะเถระเจ้ากลับมา
เล่าให้ชาวเมืองฟัง ต่างแสดงความปลื้มปิติยินดี และชาวเมืองพร้อมใจจัดเตรียม
เครื่องไทยทาน กองบุญ เครื่องอุปโภค บริโภค สมโภชสนุกสนานตลอด 7 วัน
ครั้นเมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จจากชั้นสวรรค์ ดาวดึงส์ (ชื่อสวรรค์ชั้นที่ 2 แห่ง
สวรรค์ 6 ชั้น มีพระอินทร์เป็นผู้ปกครอง) พระอินทร์จึงได้เนรมิตบันไดขึ้น บันได
ทองคำหนึ่ง บันไดเงินหนึ่ง บันไดแก้วหนึ่ง พระพุทธองค์ทรงเสด็จประทับ
พระบาทเบื้องขวาลงสู่บันไดแก้วก่อนจึงเรียกสถานที่นี้ว่า "อจลเจติยสถาน" เมื่อมาถึง
ชาวเมืองต่างถวายทานสิ่งที่เตรียมไว้ มีการแห่ปราสาท (ปราสาทผึ้ง) กองบุญ
สมาทานศีล ฟังเทศน์ นับตั้งแต่นั้นมา จึงเป็นประเพณีสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

มูลเหตุแห่งการนำฝิ่งมาทำ
ปราสาทฝิ่ง ได้ปรากฏในธรรมบทได้กล่าว
ไว้จากเหตุการณ์ในสมัยครั้งพุทธกาล
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จไปจำพรรษาที่
ดงไม้สาละใหญ่ที่ปรักขิตวัน ในพรรษาที่ 9
มีช้างกับลิงในบ้านป่าลิไลยก์ได้อุปัฏฐาก
ช้างได้หาผลไม้และน้ำมาถวาย ส่วนลิงได้
นำฝิ่งมาถวาย เมื่อพระพุทธองค์ทรงรับและ
เสวย ลิงดีใจกระโดดขึ้นบนต้นไม้แล้วเขย่า
ด้วยความดีใจ กิ่งไม้เกิดหักตกลงมาและ

กิ่งไม้เสียบอกถึงตาย เมื่อถึงวันออกพรรษา (วันมหาปวารณา) พระพุทธองค์
ได้บอกลากับช้างแล้วเสด็จเข้าเมือง ช้างคิดถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจนหัวใจแตกตาย
แล้วช้างกับลิงได้ไปเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ พระพุทธองค์ ทรงคิดความดีของ
ช้างและลิง จึงทรงนำเอารวงฝิ่งมาทำเป็นดอกไม้ประดับใน โคร่งปราสาทเพื่ออุทิศ
ส่วนกุศลให้ช้างและลิง และต่อมา พุทธศาสนิกชน ได้ถือคติความเชื่อเป็นแนวทาง
ในการจัดสร้างปราสาทฝิ่ง เพื่อถวายเป็นพุทธบูชาแด่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ที่
4 ในภัทรกัปป์โดยถือเอาเดือน 11 เป็นวันออกพรรษา (วันมหาปวารณา) ในอิศ
สิบสองของชาวอีสานสกลนคร เป็นประเพณีการถวายปราสาทฝิ่งที่มีรูปแบบตั้งแต่
ต้นฝิ่ง (ปราสาทฝิ่ง) หอปราสาท ปราสาทฝิ่งโบราณ และปราสาทฝิ่งประยุกต์ เป็น
งานเทศกาลแห่งปราสาทฝิ่งงานหนึ่ง และงานเดี่ยวที่ยิ่งใหญ่ระดับประเทศของ
จังหวัดสกลนคร

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ปราสาทผึ้งกับพุทธศาสนา

ปราสาทผึ้ง ของชาวอีสานจังหวัดสกลนคร เกิดจากคติความเชื่อทางพุทธศาสนา ในพุทธประวัติตอนปาลิไลยกะ พุทธประวัติตอนนี้ปรากฏในพระธัมมปัททฐกถา ภาค 1 ในเรื่องลำดับที่ 5 ได้เล่า

ถึงการทะเลาะวิวาทของพระภิกษุชาวเมืองโกสัมพี พระพุทธองค์ ทรงห้ามไม่เชื่อฟัง จึงหนีไปอยู่ป่ารกชัฏวัน และมีช้างและลิงคอยดูแลพระพุทธองค์ ในพุทธประวัติตอนปาลิไลยกะเป็นตำนานเรื่องลิงถวายรวงผึ้งให้กับพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงเป็นคติความเชื่อทำให้พุทธศาสนิกชนชาวอีสานจังหวัดสกลนคร ถ้าได้ทำบุญด้วยการถวายผึ้งเป็นพุทธบูชาจะได้ไปเกิดบนสวรรค์ดาวดึงส์ไปแล้ว เกิดบนสวรรค์ดาวดึงส์มีปราสาทเป็นที่อยู่เมื่อหลังความตาย มีนางฟ้าเป็นบริวารซึ่งมีความหมายถึงชีวิตที่มีความสุขสบายในโลกหน้าเป็น เป้าหมายที่พุทธศาสนิกชนหวังไว้ในภายหน้า

ในคติความเชื่อทางพุทธประวัติ ตอนเทโวโรหณะในพุทธประวัติตอนนี้ปรากฏในคัมภีร์อรุทธกถาในพระสุตตันตปิฎก ในส่วนของอวิทูเรนิทาน และสันติเกนิทาน ปรากฏในปฐมสมโพธิกถา ซึ่งเป็นวรรณกรรมเล่าเรื่องพุทธประวัติโดยละเอียด และได้กล่าวถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตอนเทโวโรหณะ พระพุทธองค์ ได้เสด็จไปจำพรรษาอยู่บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เพื่อเทศนาโปรดพระพุทธมารดาและเหล่าเทวดาบนสวรรค์ถึง 3 เดือน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เมื่อครบ 3 เดือนเป็นวันออกพรรษา (วันมหาปวารณา) พระพุทธองค์ ได้เสด็จจาก
เทวโลกชั้นสวรรค์ดาวดึงส์มาสู่โลกมนุษย์ พระอินทร์จึงได้เนรมิตบันไดทิพย์ มี
บันไดทองอยู่ทางขวา บันไดเงินอยู่ทางด้านซ้าย ส่วนบันไดแก้วอยู่ตรงกลาง ส่วน
หัวบันไดจรดยอดเขาพระสุเมรุ ดินบันไดพาจรดโลกมนุษย์ที่ใกล้เมืองสังกัสสนคร
พระพุทธองค์ เสด็จลงทางบันไดแก้ว เหล่าเทพดา มีพระอินทร์และพระพรหมมา
ส่งเสด็จพระพุทธองค์ พระอินทร์ได้ลงมาทางบันไดทอง พระพรหมลงมาทาง
บันไดเงิน ระหว่างที่พระพุทธองค์เสด็จลงมาทรงได้แสดงโลกวิวรรณาปาฏิหาริย์
หรือที่เรียกว่าพระเจ้าเปิดโลก โดยทอดพระเนตรในทิศเบื้องบนปรากฏเทวโลก
และพรหมโลกทั้งหลายเป็นลานโล่งมองเห็นกันตลอด เมื่อทอดพระเนตรใน
ทิศเหนือเบื้องล่างเป็นลานโล่งมองเห็นถึงแดนนรกชั้นอเวจี แล้วทอดพระเนตรใน
ทิศทั้ง 8 มองเห็นจักรวาล ในเวลานั้นเทพดาในสวรรค์ภูมิ มนุษย์ในมนุษย์ภูมิ และ
สัตว์เดรัจฉานในนรกภูมิ ต่างมองเห็นกันหมด พระพุทธองค์ ได้เสด็จลงมาโลก
มนุษย์ใกล้กับเมืองสังกัสสนคร ท่ามกลางของเหล่าพุทธสาวก พระภิกษุ และ
ชาวเมืองต่างมาต้อนรับ พระพุทธองค์อย่างเนืองแน่น ในพุทธประวัติตอนเทโว
โรหณะที่พระพุทธองค์ทรงแสดงปาฏิหาริย์ เปิด 3 โลก ทำให้เห็นซึ่งกันและกัน
ทำให้มนุษย์เชื่อในเรื่องนรกสวรรค์ เน้นเรื่องทุกข์และสุข ทำให้พุทธศาสนิกชน
ศรัทธาในการทำบุญสร้างกุศล เพื่อส่งผล
ในภพหลังจากที่ได้ตายไปแล้วจะได้ไปเกิด
บนสวรรค์ จึงได้คิดทำปราสาทผึ้งจำลอง
ในรูปของปราสาทนำไปถวายวัดในวันออก
พรรษา (วันมหาปวารณา) ในวันขึ้น 15 ค่ำ
เดือน 11 ซึ่งต้นเค้ามาจากต้นผึ้ง หรือ
ต้นเทียน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ในคติความเชื่อไตรภูมิภคา ได้กล่าวถึงเรื่องโลกมนุษย์ โลกนรก โลกสวรรค์ ทำให้พุทธศาสนิกชนได้ศึกษาเรียนรู้ ซึ่งไตรภูมิภคานี้เน้นเรื่องการทำความดี ทำบุญกุศลเมื่อตายไปแล้วจะไปเกิดบนสวรรค์ดาวดึงส์ จึงมีการทำบุญโดยเฉพาะชาวอีสานจังหวัดสกลนครมีการทำบุญประจำเดือนทั้ง 12 เดือน โดยเฉพาะบุญเดือน 11 จะมีการทำคั้นผึ้ง (ปราสาทผึ้ง) ไปถวายวัดเพื่อจะได้ไปเกิดบนสวรรค์ดาวดึงส์ หลังจากที่ได้ตายไปแล้ว

ในคติความเชื่อพระมาลัยไปโปรดสัตว์นรก มีปรากฏอยู่ในคัมภีร์มาเลย์เทวตถธรรมาถรรพคัมภีร์ในพระพุทธศาสนาในประวัติพระมาลัยได้ไปเทศน์โปรดสัตว์นรกในนรกภูมิ เพื่อให้สัตว์นรกได้พ้นทุกข์ และพระมาลัยได้ไปกราบพระธาตุจุฬามณี และได้พบกับพระโพธิสัตว์พระศรีอริยเมตไตร และพระศรีอริยเมตไตรยังได้บอกกับพระมาลัยเมื่อกลับไปโลกมนุษย์แล้วบอกกับพวกมนุษย์ว่า ถ้าอยากจะทำในศาสนาของเรา พวกมนุษย์จะไม่ทำบาป

ที่ร้ายแรงที่เกี่ยวกับพ่อแม่ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นต้น และจะต้องฟังเทศน์ในบุญเวสสันดร ครบทั้ง 13 กัณฑ์ จึงจะได้มาเกิดในศาสนาของเรา จากในเรื่องพระมาลัยโปรดสัตว์นรก ทำให้พุทธศาสนิกชนจึงทำบุญทำทานในบุญ 12 เดือน เช่น บุญพระเวสสันดรหรือบุญออกพรรษาจะได้ไปเกิดบนสวรรค์ดาวดึงส์ เป็นความหวังของมนุษย์ทุกคน จากคติความเชื่อเรื่องปราสาทผึ้งกับพระพุทธศาสนา เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกัน ในบุญกุศลหลังจากตายไปแล้ว ไปอยู่ในภพใหม่จะได้มี

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีบัวแดงฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา

ปราสาท มีบริวารอยู่ในสวรรค์ดาวดึงส์ เป็นกัลยาณชนอย่างหนึ่งเพื่อนำไปสู่การหลุดพ้น ไม่ต้องกลับมาเกิดเพราะพุทธศาสนาไม่ได้สอนเพียงแต่ความสุขแล้วกลับมาเวียนว่ายตายเกิด เป็นทางของโลกียธรรม หลังการสอนของพุทธศาสนาคือไม่ต้องกลับมาเวียนว่ายตายเกิดอีก เป็นทางของโลกุตระธรรมคือการหลุดพ้นที่แท้จริง และปราสาทสิ่งนี้เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาแล้วยังเกี่ยวข้องกับศาสนาพราหมณ์ และความเชื่อในเรื่องผีอีกด้วย

ปราสาทผิงกับวิถีชุมชน

จังหวัดฉะเชิงเทรา มีประเพณีวัฒนธรรมจนได้รับการยกย่องว่าเป็นแหล่งธรรมะซึ่งมีพระเถระที่สำคัญอยู่หลายรูป เช่น พระอาจารย์เสาร์ กนฺตสีโล พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต พระอาจารย์เทศก์ เทสรังสี พระอาจารย์พรหม จิรปุญโญ พระอาจารย์หลุย จันทสาโร พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร พระอาจารย์วัน อุตตโม พระอาจารย์แดงอ่อน กัลยาธัมโม พระอาจารย์ผ่าน ปัญญาปทีโป พระอาจารย์สิม พุทธาจาโร พระอาจารย์บุญหนา ธัมมทินโน ฯลฯ โดยเฉพาะ พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต เป็นพระอาจารย์ใหญ่ สายพระป่าที่เคร่งครัดในรูปของวัด 13 จนทำให้มีลูกศิษย์เป็นจำนวนมาก เทียวจาริกออกเผยแผ่หลักคำสอนในพุทธศาสนา จนเป็นปึกแผ่นในภาคอีสานและรวมไปถึงจังหวัดฉะเชิงเทราที่มีวัดบ้านหนองผือใน (วัดภูริทัตตถิราวาส) อยู่ในเขตอำเภอพรหมณานิคม เป็นวัดที่พระอาจารย์หลุย จันทสาโร เป็นผู้สร้างถวายให้ พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ซึ่งเป็นครูบาอาจารย์ของ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ท่าน ได้จำพรรษาบ้นปลายชีวิตอยู่ที่นี้ จังหวัดสกลนครจึงเป็นแหล่งศูนย์รวมของพระเถระผู้บริสุทธิ์ และรวมถึงมีปูชนียสถานที่สำคัญของจังหวัดสกลนครคือ พระธาตุเชิงชุม เป็นพระธาตุที่สำคัญแห่งหนึ่งของภาคอีสานที่ได้กล่าวไว้ในคัมภีร์อรัญคชาด และในคัมภีร์นี้ยังได้กล่าวถึงพระธาตุพนมด้วย

จังหวัดสกลนคร จึงเป็นเมืองของชาวพุทธที่มีความศรัทธาในพุทธศาสนา และมีประเพณีฮีตสิบสองที่ได้สืบสานมาตามบรรพบุรุษ ในจังหวัดมีสังคมที่แตกต่างกันคือสังคมเมือง และสังคมชนบท ในสังคมยังมีกลุ่มชนที่กระจายอยู่ในสังคมนั้น

ประกอบไปด้วยกลุ่มชนไทยลาว(ไทยอีสาน) ภูไท ไทยญ้อ ไทยโซ้ย ไทยกะเลิง ไทยโส้ ไทยแสก และรวมกลุ่มชาวจีนและกลุ่มชาวเวียดนาม กลุ่มชนเหล่านี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่ให้ความสนใจเรื่องประเพณีวัฒนธรรมซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของชาวบ้าน มีการคิดฟื้นฟู ประดิษฐ์ อนุรักษ์ เพื่อให้ประเพณีวัฒนธรรม มีการดูแลรักษาไว้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งชุมชนให้ดำรงอยู่ในสังคมเมืองและสังคมชนบทอย่างกลมกลืนกันบนพื้นฐานวิถีชุมชนเดียวกัน

ปราสาทผึ้งเป็นประเพณีของชาวอีสาน จังหวัดสกลนคร ซึ่งปรากฏอยู่ในงานบุญเดือน 11 ของ ฮีตสิบสอง ซึ่งในแต่ละเดือนชาวอีสานจังหวัดสกลนครจะมีการเตรียมสิ่งของเครื่องใช้ในการอุปโภคและบริโภคในการทำบุญและใช้ในชีวิตประจำวันใน

พิธีลัทธิผีเปิดท้องสมุทรประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

- เดือนอ้าย ทำปลาร้า (ปลาแดก) นิมนต์พระภิกษุเข้ากรรม
- เดือนยี่ ขนข้าวใส่แล้ว ทำบุญที่ลานข้าว
- เดือนสาม ทำข้าวจี ถวายพระภิกษุ เวียนเทียนรอบพระธาตุ (พระเจดีย์)
- เดือนสี่ ทำบุญบุญพระเวส
- เดือนห้า ทำบุญสงกรานต์
- เดือนหก ไปวัดทำบุญวันวิสาขบูชา มีประเพณีบังไฟ
- เดือนเจ็ด ทำบุญเบิกฟ้าปิดป่าภัยพิบัติ
- เดือนแปด เข้าวัดทำบุญเป็นวันเข้าพรรษา
- เดือนเก้า บุญข้าวประดับดิน
- เดือนสิบ บุญข้าวสาก
- เดือนสิบเอ็ด บุญออกพรรษา ทำปราสาทผึ้ง ไปถวายวัด
- เดือนสิบสอง บุญกฐิน ทำข้าวเม่าไปถวายพระภิกษุที่วัด

การดำเนินด้านประเพณีวัฒนธรรมของฮีตสิบสอง ถือว่าเป็นวัฒนธรรม

ของชุมชนท้องถิ่นของชาวจังหวัดสกลนคร

การจัดงานประเพณีแห่ปราสาทผึ้งจังหวัดสกลนคร เป็นเทศกาลงานบุญในเดือน 11 เป็นวันออกพรรษาที่พุทธศาสนิกชนไปทำบุญและถวายปราสาทผึ้งที่วัด มีการแข่งเรือเป็นประเพณีของชาวอีสานจังหวัดสกลนคร เมื่อวันออกพรรษาในวันปวารณาถึง ชาวจังหวัดสกลนครทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จะกำหนดการจัดงานประเพณีแห่ปราสาทผึ้งและแข่งขันเรือยาว "ชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี" ขึ้นในราวเดือนตุลาคมของทุกปี

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

วิธีการจัดงานเทศกาลแห่งปราสาท
ผึ้ง เชิญผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิ และ
ผู้รับผิดชอบวางแผนระบบงานเทศกาล
แห่งปราสาทผึ้ง ข้อดีและข้อจำกัดจนเป็นที่
เรียบร้อย ระบบงานมีความชัดเจน
ข้อบกพร่องแทบจะไม่ปรากฏ กำหนด การ
แถลงข่าวการจัดงานเทศกาลแห่งปราสาทผึ้ง
เชิญสื่อมวลชนทุกแขนง ผู้สังเกตการณ์
และแขกผู้มีเกียรติเข้ารับฟัง การแถลงข่าว
การจัดงานเทศกาลประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง

และการแข่งขันเรือยาว “ซึ่งด้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี” โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร แถลงนโยบายส่งเสริม
การท่องเที่ยวจังหวัดสกลนคร นายเทศมนตรีเมืองสกลนคร แถลงข่าวการจัดงาน
เทศกาลประเพณีแห่งปราสาทผึ้งและแข่งขันเรือยาว “ซึ่งด้วยพระราช -ทานสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” และสุดท้าย ประธานหอการค้า
จังหวัดสกลนครแถลงข่าว การจัดเทศกาล
ของดีของแซบเมืองสกลนคร รายละเอียด
จึงเป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบการจัดงาน
เทศกาลงาน บุญ และงานเทศกาล
แห่งปราสาทผึ้งจึงถูกจัดในรูปแบบที่ได้วางไว้
อย่างมีระบบแบบแผนในการจัดงาน

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

รูปแบบขบวนแห่ปราสาทผึ้ง
ของชาวกุ่ม และหน่วยงานภาครัฐ และภาค
เอกชน งานเทศกาลงานบุญของชาวกุ่ม
นับเป็นส่วนสำคัญต่อความเป็นอยู่
ไม่เพียงแต่มีความหมายในตัวเองยังทำให้มี
โอกาสได้หยุดพักก่อนในการทำงานมา

ตลอดชีวิต ได้มีโอกาสทำบุญพบปะได้สนุกสนานกันในรูปแบบการทำบุญ
ประเพณีของสังคมเกษตร เพราะชาวกุ่มถือว่างานบุญเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต
เมื่อได้ทำบุญก็ทำให้เกิดความรู้สึกสบายใจและมีความสุข ประเพณีเทศกาลงาน
แห่ปราสาทผึ้งยังสนองความต้องการอื่น ๆ ของชาวบ้าน ชาวกุ่ม ภาครัฐและภาค
เอกชน ได้พักผ่อนหย่อนใจ ระบายความรู้สึกได้ร่วมกันทำงาน เพื่อพระพุทธ -
ศาสนาดูแลประเพณีวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สั่งสมตกทอดมาถึงปัจจุบัน
ส่วนภาครัฐจะเป็นหน่วยงานดูแลรูปแบบและเป็นฝ่ายประสานงานกับชาวกุ่ม และ
ภาคเอกชนก็จะทำหน้าที่คล้ายกับชาวกุ่มและภาครัฐ

รูปแบบขบวนแห่ปราสาทผึ้งของชาวกุ่มและหน่วยงานภาครัฐ
และภาคเอกชน จะมีรูปแบบผสมผสานเกื้อกูล
กัน ภาครัฐจะจัดรูปแบบขบวนแห่ปราสาท
ผึ้งเป็นภาพรวม ภาคเอกชนจะช่วย
สนับสนุนองค์ประกอบส่วนต่าง ๆ และ
ร่วมจัดขบวนด้วย ส่วนชาวกุ่มจะเป็น
ผู้รับผิดชอบในขบวนแห่ปราสาทผึ้งของ
กุ่มตัวเองที่รับผิดชอบ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

รูปแบบขบวนแห่ปราสาทผึ้ง
ก่อนปีพุทธศักราช 2480 มีชาวบ้าน
หัวหน้าหมู่บ้านและหัวหน้าคุ้มวัด
ได้รวมตัวจัดงานบุญปราสาทผึ้ง เพื่อ
สืบทอดประเพณี ซึ่งบางหมู่บ้านอาจมีคุ้ม
วัดหลายคุ้มวัด ส่วนในอำเภอเมือง
สุพรรณบุรีในยุคนั้นมีคุ้มวัด 13 คุ้ม คือ
คุ้มวัดศรีสะเกษ คุ้มวัดสะพานคำ
คุ้มวัดศรีโทนเมือง คุ้มวัดเทวี่ คุ้มวัดโพธิชัย
คุ้มวัดพระธาตุเชิงชุมวรวิหาร
คุ้มวัดศรีสุมงคล คุ้มวัดแจ้งแสงอรุณ
คุ้มวัดศรีชมพู คุ้มวัดกลาง คุ้มวัดศรีบุญเรือง
คุ้มวัดสระแก้ว และคุ้มวัดชอดแก้ว

การจัดงานแห่ปราสาทผึ้ง
เดิมทำเป็นต้นผึ้ง เกิดจากความร่วมมือกัน
ระหว่างคนในคุ้มและพระภิกษุ ซึ่งการ
จัดงานจะแบ่งหน้าที่ทำกัน มีผู้ใหญ่บ้าน
มีหน้าที่จัดการประชุม โดยมีกรรมการ
หมู่บ้านเดิมเรียกว่า เจ้าแก้วบ้านประมาณ
6-10 คน มีลูกบ้านจากทุกครัวเรือน ๆ ละ
หนึ่งคนมาประชุม ปรึกษา วางแผน
ในการทำปราสาทผึ้งและขบวนแห่ โดย
แบ่งหน้าที่ดังนี้ ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่แจ้ง

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

และประสานงานทั่วไปตามคุ้มวัดและ
คุ้มวัดอื่น ๆ และเข้าร่วมทำปราสาทผึ้ง
กับชาวคุ้มวัด ชาวคุ้มวัดมีหน้าที่
ทำปราสาทผึ้ง และจัดขบวนแห่ปราสาท
ผึ้ง ในขบวนแห่ปราสาทผึ้ง ชาวคุ้มจะ
ร่วมเพื่อนรำร่วมแสดงถึงวิถีชีวิตของ
ชาวบ้าน รูปแบบในขบวนแห่ปราสาท
ผึ้งเรียบง่ายไม่ค่อยซับซ้อนเป็าหมาย
คือการนำปราสาทผึ้งไปถวายวัดเพื่อได้นิบุญ
ในโลกหน้าอย่างมีความสุข

รูปแบบขบวนแห่ปราสาทผึ้ง
หลังปีพุทธศักราช 2480 ภาครัฐมี
เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีได้ดำเนินการจัด
งานประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง และได้ขอ
ความร่วมมือจากหน่วยงานทางราชการ
ประกอบด้วย จังหวัด และคุ้มวัดต่าง ๆ
เป็นต้น โดยมีเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี
เป็นผู้จัดและประสานงาน ในปี
พุทธศักราช 2490 ในขบวนแห่ปราสาท
ผึ้งมีการเล่นดนตรีพื้นเมือง และการ
เพื่อนรำตามจังหวะดนตรี เพื่อให้เกิด
ความสนุกสนาน และมีนางฟ้ามานั่ง
ประกอบที่ปราสาทผึ้งและมีการเพื่อนรำ

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสร้างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ในปี พุทธศักราช 2500
รูปขบวนแห่ปราสาทผึ้งมีผู้ถือป้ายคุ้มวัด
นำหน้าปราสาทผึ้งประกอบด้วยเที
และบริวาร ถัดมาเป็นกลุ่มเพื่อนรำและ
การละเล่นของชาวกุ่มและนักเรียนร่วม
เดินในขบวนแห่ ต่อมาเมื่อถึงปี
พุทธศักราช 2514 เรื่อยมา ขบวนแห่จัด
ระเบียบการเดินให้ขบวนแห่มีความเป็น
ระเบียบมากขึ้น เมื่อการท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทยได้มาสนับสนุนงาน
ประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง รูปแบบใน
ขบวนแห่ปราสาทผึ้งจึงประกอบด้วย
ขบวนแห่นาคุ่มวัด ประกอบด้วยมีรด
ดำรวงนำขบวน ตามด้วยวงโยธวาทิต มี
ข้อความที่เขียนชื่องานแห่ปราสาทผึ้ง
ประจำปี จังหวัดสกลนคร รำมวย
โบราณ ปราสาทผึ้งโบราณ ต่อด้วย
ขบวนแห่ของแต่ละคุ้ม ประกอบด้วย
ป้ายชื่อคุ้มวัด รถนางฟ้า รถปราสาทผึ้ง
ประยุกต์ ตามด้วยเพื่อนรำ และการ
แสดง ปิดท้ายจะมีคนเดินตามในขบวน
แห่ปราสาทผึ้งของแต่ละคุ้ม การแสดง
ของแต่ละคุ้มวัดแล้วแต่ละจะนำเสนอ เช่น

ที่ระลึกพิธีเปิดท้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

แสดงวิถีชีวิต ความเชื่อ ประเพณีการ
แต่งงานของชาติพันธุ์ การลงข่วง การ
ดำข้าว การทอผ้า ทางด้านศาสนา เช่น
การทอดกฐิน พุทธประวัติ ชาติก
พิธีกรรม ความเชื่อ พิธีเหยา ไล่ทั้งบั้ง
การเลี้ยงผี ฯลฯ รำมวยโบราณ นิทาน
ผาแดงนางไอ่ คำานานหนองหารลุ่ม
 เป็นต้น

ขบวนแห่กัณฑ์หลอน เป็น
ขบวนแห่ของชาวบ้านเพื่อนำกองบุญ
ไปถวายพระภิกษุที่กำลังเทศน์อยู่ที่ศาลา
โรงธรรมในงานบุญเดือน 4 หรือ
บุญพระเวส ขบวนแห่กัณฑ์หลอน
ประกอบด้วยคนเพื่อนรำ เครื่องดนตรี
พื้นบ้านอีสานประกอบด้วย กลอง แคน
ฉาบ เป็นต้น ปิดท้ายด้วยกองบุญแห่เข้า
ไปในวัดในขณะที่พระภิกษุกำลังเทศน์
อยู่ เมื่อไปถึงวัดเวียนรอบศาลา
โรงธรรม 3 รอบ แล้วนำไปถวายกับ
พระภิกษุ บรรยากาศของขบวนแห่
กัณฑ์หลอน ปิดท้ายขบวนแห่งาน
เทศกาลงานแห่ปราสาทผึ้งของจังหวัด
สกลนครได้จบลง ผู้คนก็จะได้เดินตาม

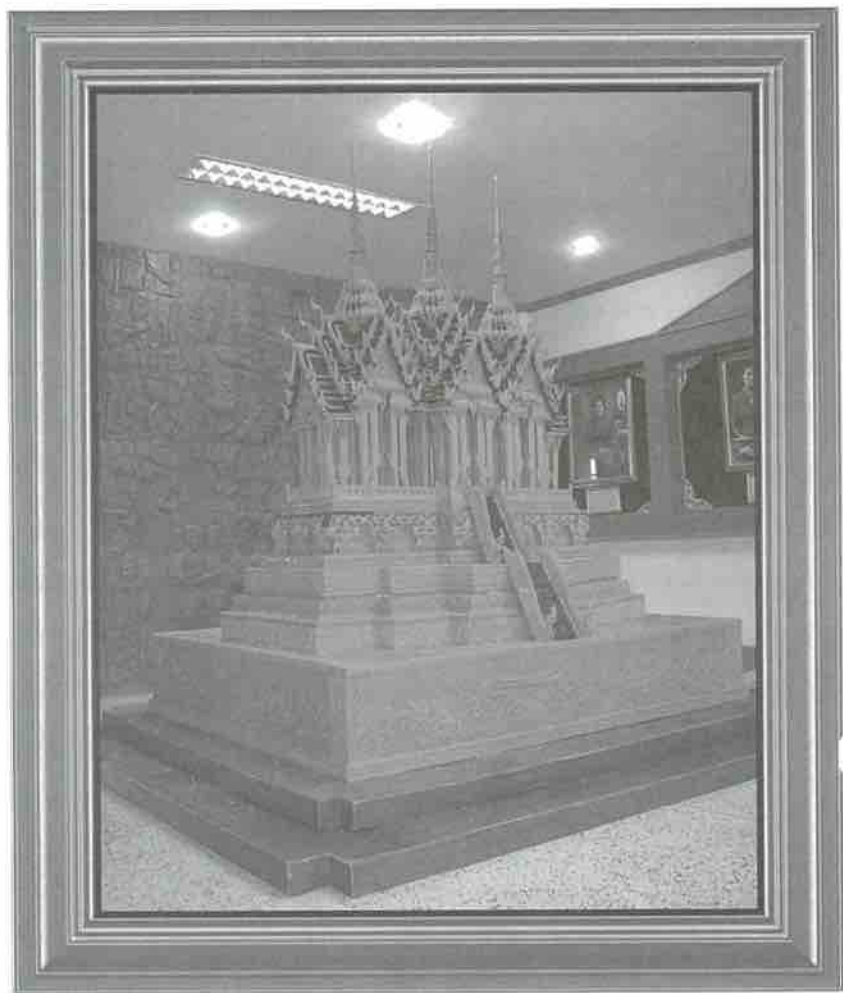

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ไปกับขบวนแห่กัณฑ์หลอนที่จะไปถวายที่วัดพระธาตุเชิงชุมวรวิหาร ความรู้สึก
จบลงผู้ชมเป็นส่วนหนึ่งในขบวนแห่ปราสาทผึ้ง จบลงของผู้ชมก็คือความเป็น
เจ้าของขบวนแห่ปราสาทผึ้งคนหนึ่งของงานด้วย

ในเรื่องงานเทศกาลแห่ปราสาทผึ้ง เป็นวิถีของชุมชนชาวจังหวัดสกลนคร
ในสังคมชนบทและสังคมเมือง ซึ่งเป็นรากเหง้าของตนเอง เพื่อที่จะนำเอาประเพณี
ปราสาทผึ้งในอดีตสืบสอง เป็นวิถีชุมชนของทุกกลุ่มในจังหวัดสกลนคร ไปข้างหน้า
ด้วยความมั่นใจว่าปราสาทผึ้งกับวิถีชุมชนบนพื้นฐานประเพณีจะไม่สูญเสีย
เอกลักษณ์ในความเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชน และชุมชนจะต้องมีวิถีทาง
การดูแลในงานเทศกาลแห่ปราสาทผึ้งของจังหวัดสกลนคร บนพื้นฐานการอนุรักษ์
ฟื้นฟู และพัฒนา ซึ่งไม่ใช่อยู่ที่การปฏิบัติต่อเนื่องกันมาเท่านั้น แต่อยู่ที่คุณค่า
ทางด้านจิตใจ ด้านความรู้สึก ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาประเพณีวัฒนธรรมของชุมชน
ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความเจริญของสังคมท้องถิ่นในชนบทและในเมือง ทางด้าน
ศิลปวัฒนธรรม ศาสนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน และถ้าปราสาทผึ้งกับ
วิถีชุมชนยังคงสืบเนื่องและไม่ขาดตอน ย่อมทำให้งานเทศกาลงานแห่ปราสาทผึ้ง
ของจังหวัดสกลนครดำเนินไปไม่หยุดยั้งจนถึงชั่วลูกชั่วหลานของชาวสกลนคร

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ปราสาทผึ้งกับช่างท้องถิ่น

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

รูปแบบปราสาทผึ้งประยุกต์ที่จัดแสดง ณ ชั้น 2 ของอาคารห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร มีองค์ประกอบดังนี้

1. เรือนยอด ทำเป็นยอดมณฑป
2. ตัวอาคาร ทำเลียนแบบพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท
3. ฐาน จะมีรูปแบบฐานผสมผสานฐานกลีบบัว และฐานเขียง เป็นต้น

ส่วนบริเวณฐานทั้งสี่ด้านจะเป็นภาพเล่าเรื่องวิถีชีวิต บุญปราสาทผึ้ง รำมวยโบราณ แห่กัณฑ์หลอน เป็นต้น ส่วนความงามของตัวปราสาทผึ้งนั้นมีความงามในตัวเองจนไม่ต้องมีองค์ประกอบอื่นมาจัดประกอบก็ได้ เพราะสถาปัตยกรรมไทย เช่น พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท แค่มองดูความงามแล้วถ้าเข้าไปใกล้องค์ปราสาทไม่ต้องพูดถึง เพราะเอกลักษณ์ความเป็นสถาปัตยกรรมแบบไทยที่ไม่เหมือนใคร ไม่มีชาติไหนจะมาลอกเลียนแบบได้

พิธีสักขีพินิจเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ปราสาทผึ้งกับช่างท้องถิ่น

ช่างท้องถิ่น คือช่างที่มีความชำนาญในวิชา
ด้านศิลปะจนเป็นที่ยอมรับและมีผลงานในระดับ
ท้องถิ่น และเป็นแหล่งผลิตช่างและผลงาน

ช่างท้องถิ่นมีวิธีการศึกษาและเรียนรู้จาก
พ่อแม่ ครูอาจารย์ ญาติพี่น้องที่เป็นช่าง จากการที่
ไปช่วยงานเล็กๆ น้อยๆ แล้วเริ่มฝึกงานช่างพื้นฐานจน
สามารถเป็นช่างฝีมือและเป็นหัวหน้าช่างมีผลงาน

มีประสบการณ์เป็นที่ยอมรับและยกฐานะเป็นครู มีลูกศิษย์เข้ามาเรียนงานศิลปะ
สามารถทำงานช่างศิลป์ หรือช่างที่มีพรสวรรค์ หรือมีทักษะในทางช่าง แสวงหา
ความรู้ด้วยตนเองจากผลงานเด่นๆ ของครูช่างที่ผู้คนโดยทั่วไปยอมรับ หรือเข้าไป
ศึกษาวิธีการของครูช่าง และจดจำมาฝึกปฏิบัติจนสามารถพัฒนางานของตนเอง
จนเป็นที่ยอมรับ วิธีการศึกษาแบบนี้เรียกว่า “ครูพักลักจำ” วิธีการอีกแบบหนึ่งคือ
ฝากตัวเป็นลูกศิษย์กับครูช่างเรียนรู้ไปด้วย ทำงานไปด้วยกับครูช่างจนมีฝีมือ
สามารถเป็นช่างออกรับงานได้ หรือยังทำงานต่อไปกับครูช่าง

ช่างวรพจน์ ชมภูราช เป็นช่างท้องถิ่นที่มีฝีมือเป็นที่ยอมรับในผลงาน
ปราสาทผึ้ง ดังจะเห็นได้จากผลงานจากการประกวด เช่น

ในปี พ.ศ.2545 ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 3 การประกวด
ทำปราสาทผึ้งประยุกต์

ในปี พ.ศ.2546 ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 การประกวด
ทำปราสาทผึ้งประยุกต์

ในปี พ.ศ.2547 ได้รับรางวัลชนะเลิศ ได้รับถ้วยพระราชทานการประกวด
ปราสาทผึ้งประยุกต์ จากผลงานที่ทำให้กับวัดบ้านพะเนา

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสร้างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ในปี พ.ศ.2548 ได้รับรางวัลชนะเลิศ ได้รับด้วยพระราชทานการประกวด
ปราสาทผึ้งประยุกต์ จากผลงานที่ทำให้กับวัดศรีชมพู

จากรางวัลที่ได้รับ ช่างวรพจน์ ได้เล่าให้
ผู้เขียน (ชัยมงคล จินดาสมุทร) ฟังว่า คู่ันเคยกับ
ปราสาทผึ้งมาตั้งแต่เด็ก เพราะเข้าวัดบ่อย จนวัดเป็น
ส่วนหนึ่งของชีวิต เพราะวัดเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่อง
ศิลปะจากงานบุญประเพณีของคนอีสานท้องถิ่นที่วัด
จากความคุ้นเคยกลายมาเป็นความชอบและเป็นช่าง
โดยไม่รู้ตัว

ในปัจจุบัน ช่างวรพจน์ เป็นช่างท้องถิ่นที่เผยแพร่ความรู้เรื่องการทำ
ปราสาทผึ้งอย่างไม่ปิดบัง สำหรับช่างแดนไกลทางนครพนม และในเขตจังหวัด
สกลนครมาขอความรู้ ตามนิสัยช่างท้องถิ่นมีแต่ให้ด้วยรอยยิ้มอย่างมีความสุขจาก
ผู้มาขอความรู้

ในอนาคตช่างวรพจน์ จะพยายามสืบสานเจตนารมณ์ของครูช่างที่
ถ่ายทอดความรู้ให้ และจะสร้างช่างทำปราสาทผึ้งสกลนครให้เป็น “สกุลช่าง”
ของจังหวัดสกลนครให้ได้

ชัยมงคล จินดาสมุทร

นักวิชาการกลุ่มภูพาน – ลุ่มแม่น้ำโขง

พิธีระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสีม่วงแดนขัตติย จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

หนังสือที่ระลึกเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ที่ปรึกษาการจัดทำหนังสือที่ระลึก

ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

นายอำเภอสว่างแดนดิน

คณะกรรมการดำเนินการจัดทำหนังสือที่ระลึก

นายสงวน เหลืองรุ่งเรือง

ผอ.ศนจ.สกลนคร

นายชนัษครณ์ ศิริม่วง

รอง ผอ.ศนจ.สกลนคร

นายสุทัศน์ ทูมวัน

ผอ.ศบอ.สว่างแดนดิน

นายรังษี ทองพันธ์ุ

ผอ.ศบอ.อากาศอำนวย

นายวีระวัฒน์ ทองแสง

คศ.3 ศนจ.สกลนคร

นางอัจฉรา ไชยศรีแก้ว

คศ.2 ศนจ.สกลนคร

นางสมใจ สายมา

คศ.2 ศนจ.สกลนคร

นางพิมพ์ลดา ธีัญพรพิภัก์กุล

คศ.2 ศนจ.สกลนคร

ผู้จัดพิมพ์

ศูนย์การศึกษานอก โรงเรียนจังหวัดสกลนคร

ศูนย์บริการการศึกษาอก โรงเรียนอำเภอสว่างแดนดิน

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ผู้เขียนบทความ / ข้อมูล

นายชัยมงคล จินดาสมุทร

จัดรูปเล่ม / ภาพ

นายอิทธิไชย ทวีรังษี

ออกแบบ / กราฟิก

นายอิทธิไชย ทวีรังษี

พิมพ์ครั้งที่ 1

จำนวน 1,000 เล่ม

ปีที่พิมพ์ 2550

สงวนลิขสิทธิ์

พิมพ์ที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปราโมทย์พิบลิชซิ่ง

5/590 ม.11 หมู่บ้านพงษ์ศิริซ้อ 2 ต.อ้อมน้อย อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร 74130

Tel : 02-8122966 Fax : 02-8122966 089-4496815

... หัวใจนักปราชญ์

๙ คือ ๙ ดมขบปัญญา

หรือปัญญาที่เกิดจากการฟัง

๙ คือ ๙ ดมขบปัญญา

หรือปัญญาที่เกิดจากการคิด

๙ คือ ๙ ดมขบปัญญา

๙ คือ ๙ ดมขบปัญญา